700 TL.

28
25
140
52
700

Milliyet

ÇOCUK

6 Temmuz 1981 ● Sayı: 28 ● 25 Lira

TÜRK TİCARET BANKASI İŞBİRLİĞİYLE HAZIRLANAN

İlkçağlardan Uzayçağına Kadar
DÜYÜK DÜNYA
KEŞİFLER TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

BU SAYIDA

"Bizim Takım olarak, geçen gün, gittik, hepimiz birer paket Ülker Bego aldık, yedik. Amacımız, Ülker Bego'ya not vermekti. (Hep biz not alacak değiliz ya!)

İşte, Ülker Bego'nun sınav sonunda aldığı notlar:

Lezzeti	: Pekiyi
Besleyiciliği	: Pekiyi
Tazeliği	: Pekiyi
Ambalajı	: Pekiyi
Fiyatı	: Pekiyi

Ülker Bego, kocaman bir aferin'i haketti doğrusu. Bir kere, çok lezzetli. Taptaze. İnsanın ağzında dağılıyor. Sonra, içinde vitaminler, mineraller var. Öğrendik, biliyoruz ki vitamin ve mineraller, sağlığımız, gelişip güçlenmemiz için çok yararlı. Ülker Bego, besleyici.

Sizin Takıma da öneririz. Ülker Bego, bizler için özel. Tam bize göre.

Dikkat! Vitamin ve mineralleri henüz öğrenmemiş, bu konulara gelmemiş olan arkadaşlar, öğretmenlerine sorsunlar, kitaplarından öğrensinler. Vitaminler, mineraller çok önemli."

ÜLKER
Gıda Sanayii ve Ticaret A.Ş.

Reklamcılar Ltd.

BİZDEN SİZE

Çocuk Kulübü

MİLLİYET ÇOCUK KULÜBÜ'*ne ilgi, her geçen gün biraz daha artıyor. Geçen hafta İstanbul'daki Çocuk Kulübü üyelerimize, biri Atatürk Kültür Merkezi salonlarında, öbürü de Gülhane Parkı'nda* Federal Almanya Çocuk Bandosu'*nun iki güzel konserini dinlettik.*

Eski Çocuk Kulübü üyelerine bir uyarımız var: Eski kartlarını bize yollayıp üyeliklerini yenilesinler. Bu, gerekli olduğu kadar zorunlu da.

ÖZEL *eklerle vermeye başladığımız* "İlkçağlardan Uzayçağına Kadar BÜYÜK DÜNYA KEŞİFLER TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ"*ni okurlarımız çok beyendi. Aldığımız mektuplardan, telgraflardan ve telefonlardan bunu öğreniyoruz. Ansiklopedinin cilt kapağı da geçen hafta satışa çıkarıldı. Bulunduğunuz yerde kapağımızı bulamazsanız* "Milliyet Gazetesi Satış Servisi, Cağaloğlu/İstanbul" *adresinden* 135 liralık posta pulu *karşılığında edinebilirsiniz.*

BİTEN "Büyük Doğa Tarihi Ansiklopedisi"*nin ciltlenmesinde, ciltçinize* "sırttan da kesip Amerikan tutkallı cilt" *yapmasını söyleyiniz. Daha dirençli bir cilt sahibi olursunuz.*

Esenlik dileklerimizle

OKURUN SESİ

Ben hikâye yazmayı seviyorum. Uzun zamandır çeşitli dergilerin okuyucusuyum, ancak ilk kez Milliyet Çocuk Dergisi biz çocuklara **"Bir Hikâye Yazalım"** köşesiyle böyle bir olanak tanıyor. Bu yararlı hizmetinizle, özellikle biz hikâye yazmasını seven çocuklara büyük bir yardımda bulunmuş oluyorsunuz.

Değer Özgür (Ankara)

..."**Armağan Yağmuru**"na oğlum sürekli olarak katılıyor. Herhalde şansı yok ki henüz bir şey çıkmadı. Sakın derginizi çocuğum bir armağan kazansın diye aldığımı sanmayın, armağan koymasanız da bir şey değişmez.

Berke YAZICI (Ankara)

...Benim sizden bir isteğim var. Olumlu karşılanıp karşılanmayacağını bilemem. **"Nasıl Çalışır"** sayfanızda bazı elektrikli aygıtları tanıtıyorsunuz. Bunların nasıl çalıştığını öğrenmek güzel, insan kullandığı şeyi tanımalı. Peki "Nasıl tamir edilir?" Hiç böyle bir aygıtınızı tamir ettirdiniz mi? Ettirdinizse ne demek istediğimi anlamışsınızdır. Çok kullanılan elektrikli cihazlar için pratik tamir açıklamaları da verseniz.

Yaşar BULUT (Istanbul)

Yeni başladığınız, Tarzan çizgi-romanı hoşuma gidiyor. Alışmadığımız, ilk kez gördüğümüz türden bir resimli roman oluşu, daha çok ilgimi çekiyor.

Sami Meriçli (Buca)

İÇİNDEKİLER

Gümüş Örümcek 4-5
Tarzan 6-9
Dağdaki Mucize 10-11
İstanbul Serüveni 12-13
Bir Uçak Kaçırıldı 14-17

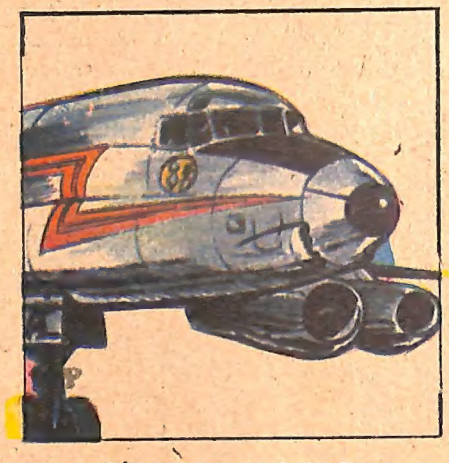

BİR UÇAK KAÇIRILDI

Hikâye: Naci Girginsoy 20-21
Şiir: A. Bulut-A. Rıza Ertan
O. Serhat 21
Yeni Gazete 22-23
Kırk Ambar 24-25

SİNEMA-TV

Pul-TV-Sağlık-Plak-Sinema-Kitap 28-29
Okurdan Okura 30-31
Bilmece-Bulmaca 32-33
Nasıl Çalışır? 34

.....: Uzun zamandır derginizi okuyorum. Eğlendirici ve eğitici sayfaları beni Milliyet Çocuk Dergisi'nin iyi bir okuyucusu yaptı. Özellikle yeni yayımlamaya başladığınız, **"Keşifler Tarihi Ansiklopedisi"** çok ilgimi çekti. Ne zamandır böyle bir ansiklopedinin eksikliğini duyuyorduk. Hepinize teşekkürler...

Hasan Yıldıray (ORDU)

..... Derginizi bir süredir izliyorum. Çizgi - romanlar çok hoşuma gidiyor. Acaba çizgi - romanlara daha çok yer ayırabilir misiniz?

Osman Yurttaş (VAN)

Milliyet ÇOCUK

Milliyet Gazetecilik A. Ş. adına Sahibi:
AYDIN DOĞAN

Genel Müdür:
YEKTA OKUR

Yayın Yönetmeni:
TARIK DURSUN K.

Sorumlu Yazılışleri Müdürü:
MEHMET İLKORUR

Adres: MİLLİYET GAZETESİ/Nuruosmaniye Cad. No: 65 Cağaloğlu/İstanbul. Abone ve satış için başvuru: Milliyet Gazetesi Satış Servisi, Cağaloğlu/İstanbul. Abone koşulları: Yıllık 1500, Altı aylık 750 TL. (Uçak ile Yıllık: 1650, Altı aylık 875 TL.) Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir. Dizgi ve baskı: Milliyet Tesisleri. Türkiye'de fiyatı: 25, Kıbrıs'ta: 30 TL.

Yıl: 11
Cilt: 3
6 Temmuz
Sayı: **28**

Korkusuz Üçler

ENID BLYTON'ın Romanı

Resimler: SEMİH POROY

GÜMÜŞ ÖRÜMCEK ⑥

KADIN: Kumar demiştin. Bu ülkeyi Monte Carlo'dan da ünlü yapacağız.

ERKEK: Evet, sonra bir de bankacılık var. Hükümetin saptayamayacağı paraları olan insanlar için güvenli bir yer yapacağız burasını. Ama bu yalnızca başlangıç. Tüm suçluların iadesi yasalarını değiştireceğiz. Yani, başka devletler buraya sığınan suçluları geri isteyemeyecekler. Dünyanın herhangi bir yerinde aranan bir insan burada güvenlik içinde yaşayabilecek... Kuşkusuz bizim istediğimiz bedeli ödediği sürece. Varania, bütün kaçak suçlular için bir cennet olacak.

KADIN: Kusursuz bir plan bu. Ama ya Dük Stefan bizim planlarımızı gerçekleştirmeyi kabul etmezse?

ERKEK: İktidarda kalmak istiyorsa, bunu yapmak zorunda. Herifi iyice kıstırdık. Varania olgun bir armut diyorum sana, bize kalan tek şey uzanıp koparmak artık.

BANT sona ermişti. Efe makineyle oynar gibi yaparak sesi kapattı ve bantı yeniden sardı.

"Bert'in korktuğu kadar varmış!" dedi Şişman. "Daha da kötü hatta! Bunlar tüm ülkeyi haydutlar cennetine çevirmeyi planlıyorlar."

"Bunu Bert'e söylemeliyiz", diye Çekirge atıldı.

Efe kaşlarını çattı. "Evet öyle. Hatta tüm bantı dinletmek isterdim ama, bu çok uzun sürer. Biri bir şeyden kuşkulanabilir. Yine de şöyle bir anlatmamız gerek."

Efe makineyi alıp film değiştirir gibi yaparak verici düğmesine bastı.

"Birinci konuşuyor. Sesimi duyuyor musunuz?"

"Beş kuvvetinde", Bert. "Yeni bir gelişme var mı?"

Efe kısaca olanları anlattı.

"Çok kötü", dedi Bert sonunda. "Sözünü ettiğiniz kişiler Nevadalı bir kumarbaz olan Max Grogan ile karısı sanırım. Birleşik Devletler'deki büyük bir suç örgütünün adamlarıdır. Sözünü ettikleri Freddi ile Roberto; Freddi 'Parmak' ile Rulet Roberto olmalı. Ikisi de büyük kumarbazlardır. Bu iş bizim sandığımızdan çok genişmiş. Bu, resmen haydutların Varania krallığını ele geçirme planları.

İlk fırsatta Prens Djaro'yu uyarmalısınız. Yarın sabah da elçiliğe gelin. Saraysizin için güvenli olmayabilir artık. Eğer bize fırsat verirse, Djaro'ya yardıma çalışırız. Ancak isteğin ondan gelmesi gerek.

Çok iyi bir iş başardınız, biz bile bu kadarını tahmin edememiştik. Ancak. bundan sonra çok dikkatli olun!"

ALTINCI BÖLÜM

Şaşırtıcı Bir Şey

KORKUSUZ Üçler günün geri kalan bölümünü kenti gezerek geçirdiler. Eski birkaç dükkân ile bir müze gezdikten sonra nehirde turist taşıyan bir gemiye bindiler.

Rudi zaman zaman hâlâ izlendiklerini bildiriyordu. Ancak bu kez arkalarında bulunanlar Dük Stefan'ın gizli servisinin ajanlarıydı.

"Belki de güvenliğiniz içindir", dedi Rudi. "Ama hiç sanmıyorum. Sizinle ilgileniyorlar. Doğrusu bunun nedenini bilmek isterdim."

Bunu çocuklar da bilmek isterlerdi. Herhangi bir kimsenin kendileriyle ilgilenmesi için hiçbir neden yoktu. O ana kadar hiçbir şey yapmamışlar ve hele Prens Djaro'ya hiçbir yardımda bulunamamışlardı.

Zaman zaman sokak başlarında şarkılar okuyan gezici müzisyenler görüyorlardı.

"Gezici şarkıcılar" dedi Rudi. "Hepsi de yıllar önce Prens Paul'u koruyan ailedendirler. Ben de öyleyim. Babam, Dük Stefan kovana kadar bu ülkenin başbakanıydı. Biz Prens Djaro'nun en sadık insanlarıyız. Prens Paul'un bir fermanından bu yana hiç vergi ödemeyiz.

Dük Stefan'a karşı bir de gizli parti kurduk. Gezgin Şarkıcılar Partisi ya da Gezgin Şarkıcılar adını veririz kendimize. Halk, Dük Stefan'dan hiç hoşnut değil, buna emin olun."

Sokak şarkıcılarının yanından geçerken Rudi arabayı yavaşlatıyor, şarkıcılardan biri hafifçe başını eğince yine eski hızına dönüyordu.

"Bu oyunu biz de oynayabiliriz", dedi çocuklara. "Biz de sizi izleyenleri izliyoruz. Sizi hiç gözden kaçırmayacağız. Sarayda da adamlarımız var. Kral Muhafızları arasında bile. Çok şey biliyoruz ama sizin neden onlar için böyle önemli olduğunuzu anlayamadık. Ortalıkta bir fesat kokusu var, Dük Stefan'ın komploları da genellikle çok kötü olur."

Korkusuz Üçler az sonra kendilerini izleyenleri unutmuş parktaki dev gibi dönmedolaba binmişlerdi. Bir de nehir kıyısındaki lokantada taze balık yeyince keyifleri tamdı.

Saraya yorgun ama, mutlu olarak döndüler.

Kızıl giysili tostoparlak bir adam olan Başmabeyinci çocukları karşıladı.

"İyi akşamlar, baylar. Prens Djaro bu akşam sizleri göremeyeceği için çok üzgün olduğunu bildirmemi istedi, ancak yarın sabah kahvaltıda yine sizlerle birlikte olacak. Şimdi izin verirseniz, yolunuzu şaşırmamanız için sizi odanıza ben götüreyim."

Adam çocukları karmakarışık yerlerden, salonlardan, koridorlardan, düzinelerce uşağın arasından geçirip odalarına getirdi ve sonra çok acele bir işi varmış gibi hemen ortadan yok oldu.

Korkusuz Üçler kalın meşe kapıyı kapatıp çevrelerine bakındılar. Yatak yapılmış, ortalık toplanmıştı. Bavulları hâlâ bıraktıkları yerde duruyordu. Çekirge örümcek ağının da yatağın başucunda olduğuna dikkat etti. Çocuklar içeri girerlerken iri bir karalı sarılı örümcek, ağın üstünden geçip tavan tahtaları arasındaki delikten içeri süzüldü.

Çekirge gülümsedi. Artık örümceklerin Varania'da neredeyse kutsal sayıldıkları gerçeğini kabul etmiş ve bu hayvancıkların yakından bakılınca gayet yakışıklı olduklarına da inanmıştı.

Efe, "Yeni bir şey olmadı ama yine de Bert ile bir bağlantı kursak iyi olacak" dedi. "Belki bize söyleyeceği bir şey vardır. Çekirge, sen bir önlem olarak kapıyı kilitle."

Çekirge kilidi sürdü, Efe makinesini omuzundan çıkarıp düğmeye bastı.

"Birinci konuşuyor, beni duyuyor musunuz?"

"Beş kuvvetinde" dedi Bert. "Yeni bir gelişme var mı?"

"Özel bir şey yok. Kenti dolaştık. Ama bütün gün, Dük Stefan'ın gizli ajanları ardımızdan ayrılmadılar."

"Sizin hakkınızda kuşkuları var. Djaro ile konuştunuz mu? Getirdiğiniz haberlere ne dedi?"

"Konuşamadık. Baş Mabeyinci, prensin sabaha kadar bizi göremeyeceğini söyledi."

"Hmmm! Acaba onu sizden uzak tutmaya mı çalışıyorlar? Sabah onu bulup olanları anlatmanız çok önemli. Şimdi kaseti makinadan çıkartıp cebine koy ve yarın sabah elçiliğe getirip bana ver. Yine kenti dolaşıyormuş gibi çıkın ve sürücünüze sizi buraya getirmesini söyleyin. İşler artık iyice kızıştı. Anladınız mı?"

"Evet efendim."

"Biz hâlâ Prens Djaro'ya yardım yollarını arıyoruz. Radyo, televizyon ve basın Dük Stefan'ınelinde olduğu için halka ulaşmamıza olanak yok. Ama bir şeyler düşünürüz. Yarın sabah göreviniz sona eriyor."

"Anlaşıldı. Tamam!"

Efe düğmeye basıp kaseti çıkardı.

"Şişman bunu sen al, sakın kimseye kaptırma ama."

"Tamam!" Şişman kaseti iç cebine yerleştirdi.

Efe, Bert'le konuşurken Çekirge de büyük dolabın çekmecesinde mendil arıyordu. Mendillerini koyduğu yerden alırken bir çıt sesi duydu. merak edip çekmecenin arkasına uzandı. Mendilleri arasında ağır ve madeni bir şey vardı. Çıkarıp bakınca bir çığlık kopardı.

"Efe! Şişman! bakın!"

Çocuklar döndüler.

"Bir örümcek! Çabuk bırak onu elinden."

"Zararsız" dedi Efe. "Prens Paul türü. Yere bırak onu, Çekirge."

"Anlamıyorsunuz! Bu herhangi bir örümcek değil, gerçek örümcek!"

"Ne demek istiyorsun?"

"Varania'nın gümüş örümceği. Hazine dairesinden kaybolan örümcek. Başkası olamaz. Gerçek sanmıştım ben de, ama değilmiş. Madeni. Gördüğümüz gibi."

Efe gidip örümceğe dokundu. "Haklısın. Bir şaheser bu. Gerçek olmalı. Nerede buldun?"

"Mendillerimin arasında. Biri oraya saklamış. Bu sabah yoktu."

Efe'nin kaşları çatıldı.

Kendi kendine konuşur gibi, "Neden Varania'nın gümüş örümceğini bizim odamıza saklasınlar?" diye söylendi. "Bunun hiç bir anlamı yok ki. Ancak biri bizi hırsızlıkla suçlamak isterse. O zaman da..."

"Ne yapacağız, Efe? Bu örümcekle yakalananı hemen idam ederler."

"Bence..." diye Efe söze başladı. Ancak düşüncesini söyleme fırsatı bulamadı. Koridordan koşuşma sesleri duyuluyordu. Kapı vuruldu, biri kolunu çevirmeye çalıştı. Ofkeli bir ses "Naip adına açın!" diye bağırdı. "Kanun adına açın kapıyı!"

Bir anlık şaşkınlıktan sonra Efe ile Şişman kapıya atılıp kalın demir sürgüyü ittiler.

Doğru dürüst düşünemeyecek kadar kafası allak-bullak olan Çekirge de elindeki Varania'nın gümüş örümceğine bakıyordu!.

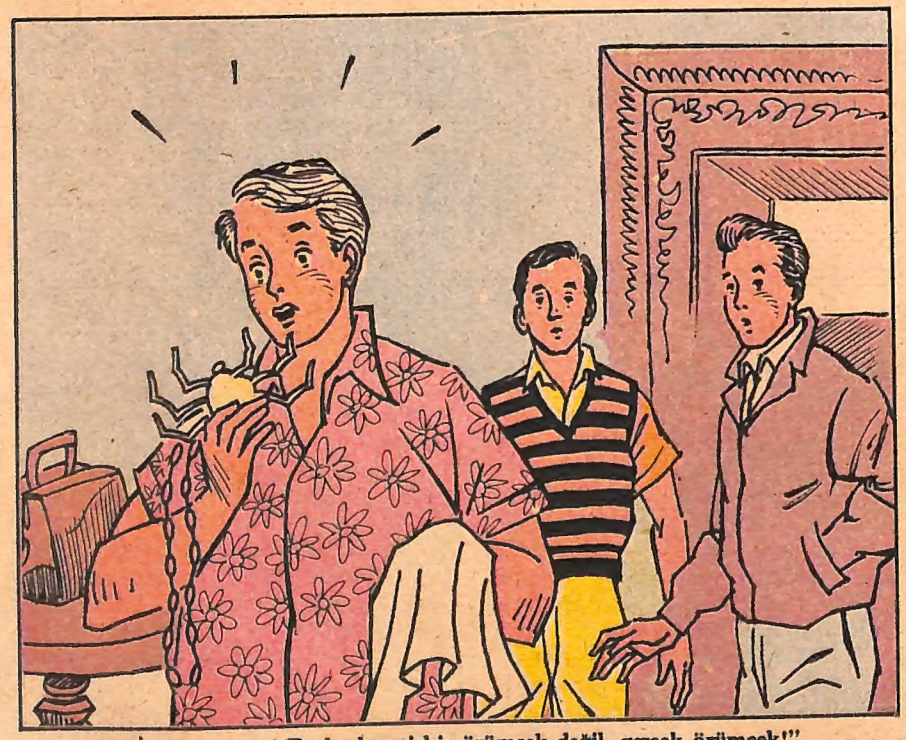

"Anlamıyorsunuz! Bu herhangi bir örümcek değil, gerçek örümcek!"

YEDINCI BÖLÜM

Kaçış

KAPI yumruklanmaya devam ediyordu.

"Naip adına açın! Kanun adına açın!"

Efe ile Şişman sanki kapının açılmasını önleyebilirlermiş gibi olanca güçleriyle yüklenmişlerdi.

Çekirge ise ne düşüneceğini bilmeden elindeki gümüş örümceğe bakıyordu. Saklamalıydı. Ama nereye?

Odanın içinde çılgınlar gibi dolanıp bir yer arıyor, bulamıyordu. Halının altına? Olmaz. Şiltenin altına? olmaz. Peki, nereye öyleyse? Nereye?

Kapı çatırdamaya başlamıştı. Birden işler daha da karıştı. Penceredeki perdeler iki yana çekildi biri içeri girdi. Efe ile Şişman bu yeni saldırıya karşı koymak üzere döndüler.

"Benim, Rudy!" dedi içeri giren genç adam. "Kızkardeşim Elena da burada."

Üzerinde erkek giysileri olan Elena da girdi içeri.

"Gelin" dedi kız. "Kaçmanız gerek. Sizi devlet aleyhine suç işlediğiniz için tutuklayacaklar."

(Sürecek)

Tarzan

KISA BİR SÜRE İÇİNDE, KENDİLERİNE BARINABİLECEKLERİ BİR EV YAPMALARI GEREKİYORDU. ERTESİ SABAH İŞE KOYULDULAR. ORMANDAN KESTİKLERİ KALIN AĞAÇLARI YONTARAK, BİRBİRLERİNE SARMAŞIKLARLA BAĞLADILAR. AKŞAMA DOĞRU İSE, EVİN KABA İNŞAATI TAMAMLANMAK ÜZEREYDİ. SONRA DA KURUTULMUŞ DOMUZ ETİ, BİSKÜVİ VE KAHVEDEN OLUŞAN AKŞAM YEMEĞİNİ YEDİLER...

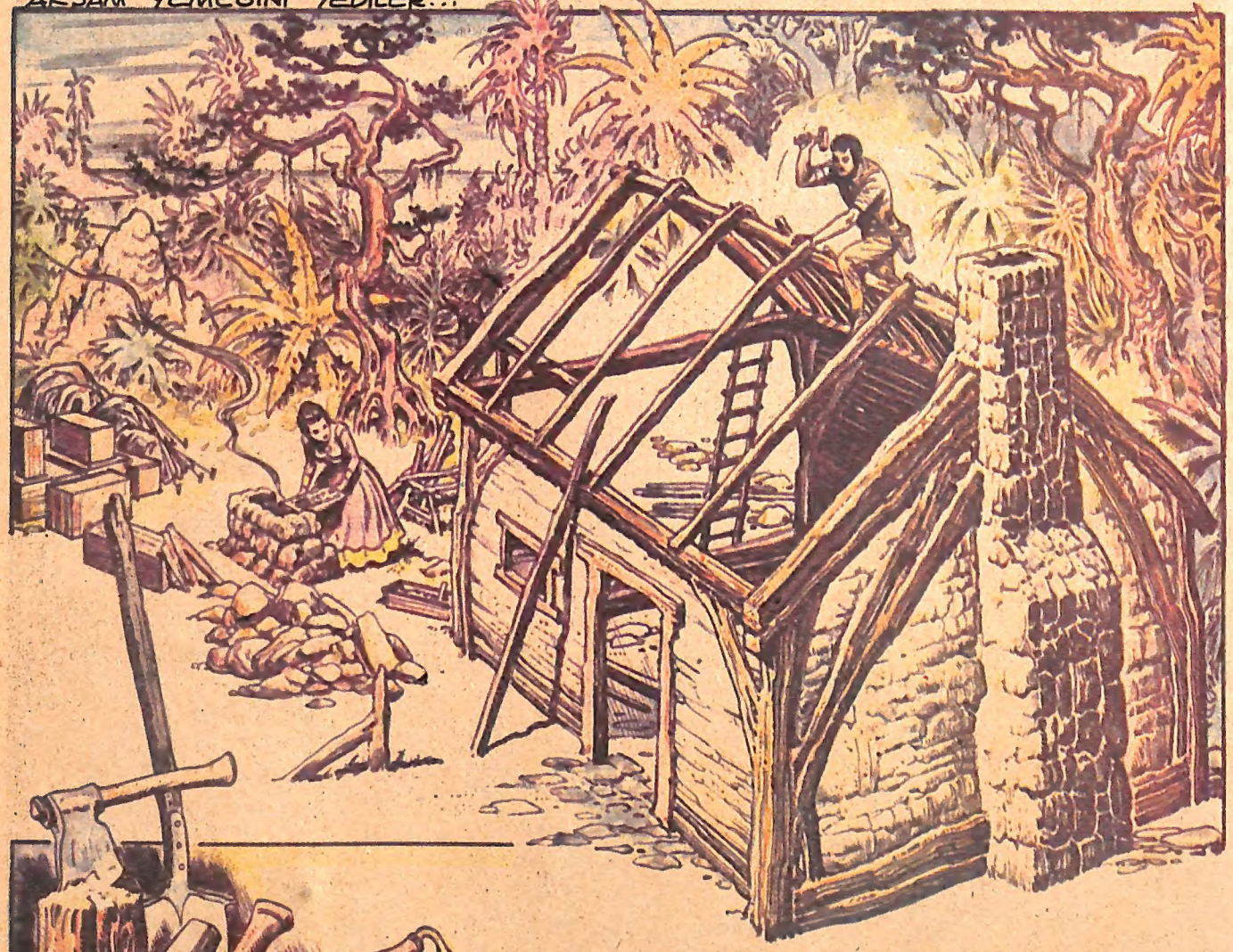

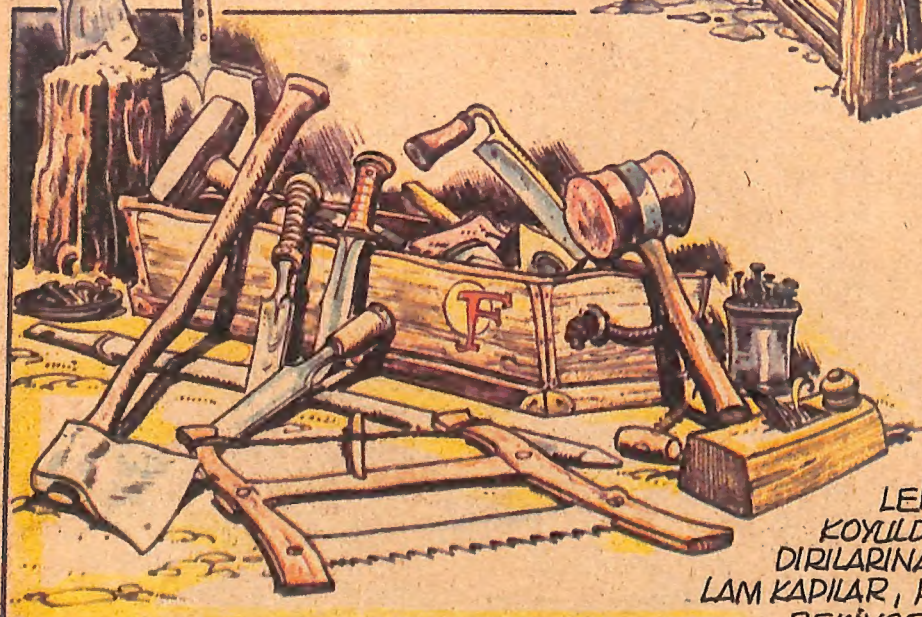

GEMİDEN ÇEŞİTLİ MARANGOZLUK GEREÇLERİ DE ALMIŞLARDI. KAPI VE PENCERELERİ BU GEREÇLERLE YAPABİLİRLERDİ. GREYSTOKE HEMEN İŞE KOYULDU. VAHŞİ HAYVANLARIN SALDIRILARINA KARŞI KOYABİLECEK, SAĞLAM KAPILAR, PENCERELER YAPMASI GEREKİYORDU...

1

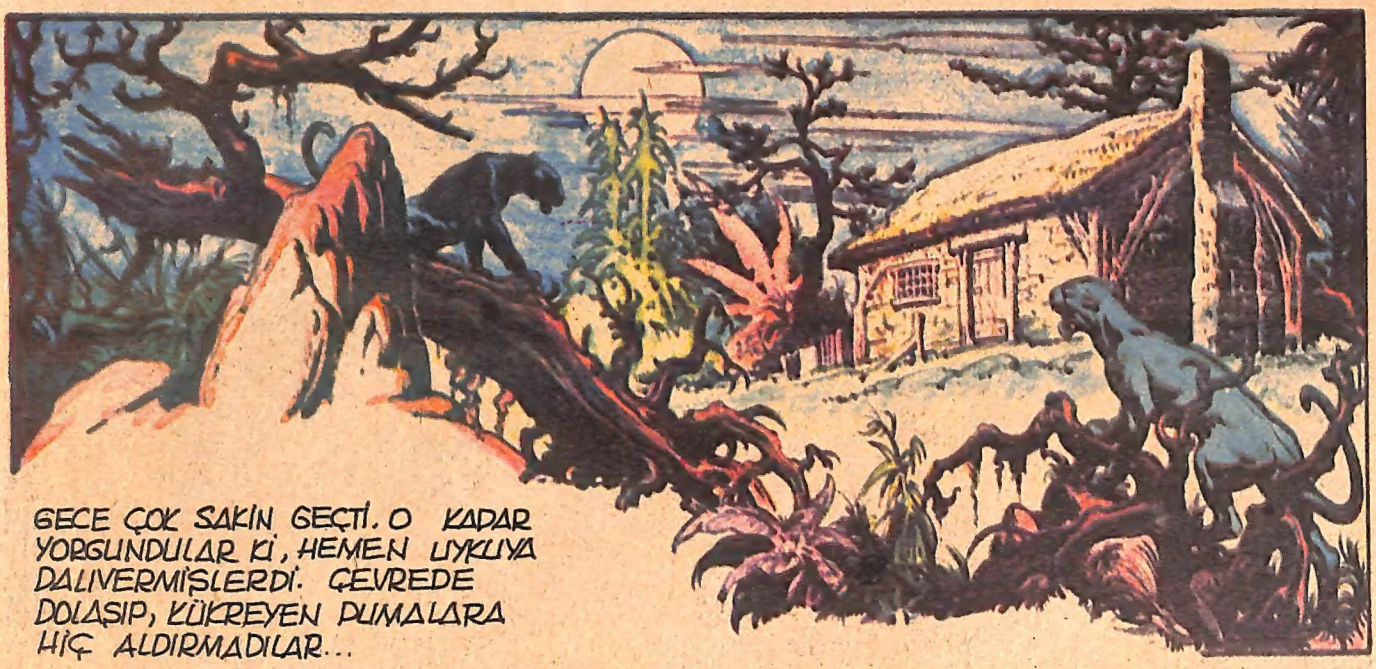

GECE ÇOK SAKİN GEÇTİ. O KADAR YORGUNDULAR Kİ, HEMEN UYKUYA DALIVERMİŞLERDİ. ÇEVREDE DOLAŞIP, KÜKREYEN PUMALARA HİÇ ALDIRMADILAR...

KÜÇÜK EVLERİNİ ÇEVRELEYEN ORMANDA BİR ÇOK GARİP YARATIK VARDI. ONLAR İÇİN ÇOK DEĞİŞİK BİR YAŞAMDI BU...

BİR GÜN GREYSTOKE, ORMANDA AĞAÇ KESERKEN KORKUNÇ BİR GÜRÜLTÜ DUYDU! KAFASINI KALDIRIP AĞAÇLARA BAKINCA, MAYMUNLARIN ÇIĞLIKLAR ATARAK KAÇIŞTIĞINI GÖRDÜ! TEHLİKE İŞARETİYDİ BU...

ÇALILIKLARIN ARKASINDAN BİR ÇİFT ÖFKELİ PARILTILI GÖZ, ONLARA BAKIYORDU...

GREYSTOKE KORKMUŞTU. HEMEN KARISININ YANINA KOŞTU. ALİCE HEYECANDAN TİR TİR TİTRİYORDU. KOCASININ KULAĞINA EĞİLİP, "BİR İNSANA BENZİYOR GALİBA" DEDİ.

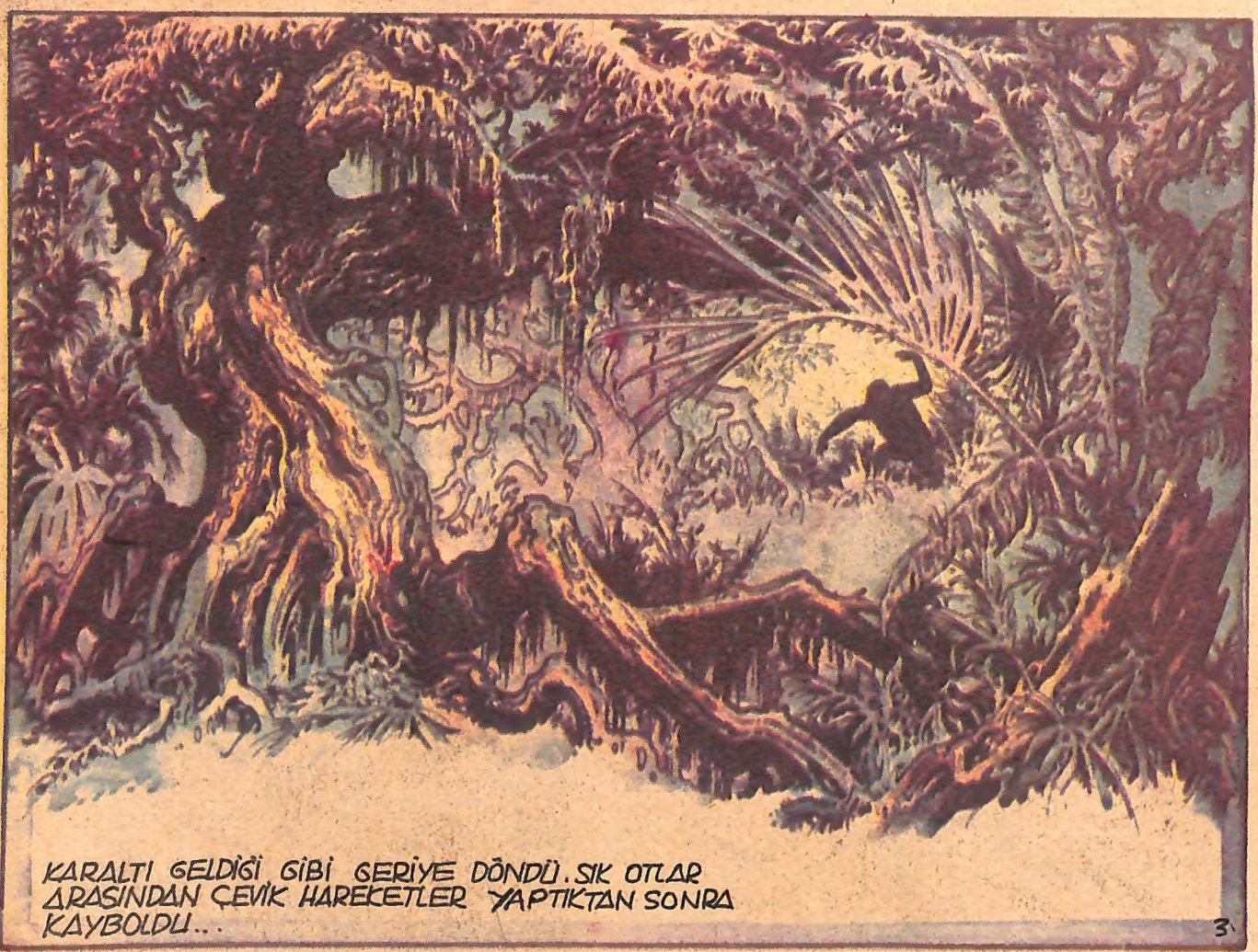

KARALTI GELDİĞİ GİBİ GERİYE DÖNDÜ. SIK OTLAR ARASINDAN ÇEVİK HAREKETLER YAPTIKTAN SONRA KAYBOLDU...

ARTIK HER İKİSİ DE TETİKTEYDİLER. DIŞARIDAN GELEBİLECEK HERHANGİ BİR TEHLİKEYE KARŞI, TÜFEKLERİYLE BİRLİKTE UYUYORLARDI... VAHŞİ BİR PUMA'NIN SALDIRISINA UĞRADILAR AMA, GÜÇLÜ HAYVAN AĞACA TIRMANMAYA ÇALIŞTIYSA DA, BAŞARAMADI.

UZUN GECELER, HERİKİSİNİN DE MORALİNİ BOZMUŞTU, ARTIK HER GÜRÜLTÜDE UYANIYOR, TÜFEKLERİNİ KARANLIĞA DOĞRULTUYORLARDI.

DAĞLARDAKİ MUCİZE

Sisin içinde attığı yanlış bir adım, dağcının uçuruma yuvarlanmasına neden olmuştu. Onu artık ancak bir mucize kurtarabilirdi

CORNELİUS Cramp, göller yöresindeki kayalık dağ geçidine doğru yürürken her şey yolunda gözüküyor. Tepede Haziran güneşi parlıyor, Cornelius'un içini ısıtıyor, ona inanılmaz bir enerji veriyor, sırtındaki çantasını tüy gibi hafif hissetmesine neden oluyordu. Yürürken ayakları sert zemine rap rap basmakta, çevik, hızlı adımlar atmaktaydı.

Derken koşullar inanılmaz bir hızla değişiverdi. Sis çevredeki her şeyi bembeyaz bir örtünün altına sakladı. Gerçi görmek çok güçleşmişti. ama, Cornelius yine de kaygılı değildi. Bu sis nasılsa birkaç dakikaya kadar açılır, her şey yine yoluna girerdi.

Mutluluk içinde, cesur adımlarla ilerlemeye devam etti. Adımlarını hızlı ve güvenli atmayı sürdürdü... Ta ki, duyduğu güven eriyip yok oluncaya kadar. Bir ara adımı boşa gitti. Cornelius boşluk içinde aşağıya doğru düşmekte olduğunu farketti. Bütün bu olaylar Cornelius Crump'un dağ yürüyüşleri merakından kaynaklanmıştı. Kendisi orta yaşlı bir sportmendi. Dağ yürüyüşlerine nasılsa merak sarmış, Corniston ile Buttermere arasındaki dağ geçitlerini yaya aşıp böylelikle on iki millik bir yürüyüş yapmayı kafasına koymuştu.

YIL 1921 idi. Koşullar da olağanüstü görünüyordu. Crump yola çıktığında bir ara duraklayıp, şoseyi onarmakta olan bir yol işçisiyle çene çalmıştı. Harry Kikby adındaki bu işçi onu dağların durumuna karşı uyarmış, buralarda apansız sis basabildiğini, insana yolunu kaybettirdiğini söylemişti. "Ne olursa olsun Sty Geçidi'ni bulmaya çalış, yolunu oradan kolay bulursun," demişti. Crump tırmanacağı ilk dağın eteklerine vardığında kafasında hep bu sözler vardı.

Tepeye çıkınca mola vermiş, birşeyler yemişti. Yemekten sonra tekrar yola koyulan Crump bir süre sonra kendini daha önce çıkmadığı kadar yüksek bir yerde buldu. Buraya Scafell Doruğu deniyordu. Ne var ki, bu doruk Crump'un rotası üzerinde değildi. Herhalde biraz aşağıda sisin içinden geçerken yanlış bir tarafa sapmış olmalıydı, diye düşünüyordu.

Eğer üzerinde bulunduğundan daha alçak bir dağ olan Sty dağındaki geçide varacaksa, epey tehlikeli bir yoldan yokuş aşağı inmesi gerekecekti.

Harry Kikby adındaki bu işçi, Cornelius'u uyarmıştı. Sty Dağı çok tehlikeliydi...

3

C. Richards'ın Romanı

İSTANBUL SERÜVENİ

İSTANBUL'A ne umutlarla gelmişti. Nişanlısıyla buluşacak, akşam güzel bir lokantada başbaşa yemek yiyecekler, mutlu dakikalar yaşayacaklardı. Oysa şimdi başına gelenler şaşırtıcıydı. Nişanlısı sanki yer yarılmış yerin dibine geçmişti, ortalıkta yoktu. Tom'u bir başına bırakmıştı. Bu ucuz otel odasında zavallı yapa yalnızdı. Koca İstanbul'da ne yapacağını da bilemiyordu. Ansızın doğruldu. "Fakat, ben Angela'yı gözlerimle gördüm. Tabiî ya, otobüsle giderken gördüm Angela'yı..."

Oda içinde gezinmeye başladı: "Pekâlâ, hele yarın olsun, ötesi kolay! Doğru Angela'nın çalıştığı yere gider, onu bulur, ne olduğunu öğrenirim. Bundan başka çözüm de yok zaten. Hele bir yarın olsun!.."

Banyo yaptı, yatağa girdi. Olaylar öylesine etkilemişti ki, yorgunluktan bitkin, hemencecik gözlerini kapadı, uyudu.

Soluk pardesülü adam Taksim Alanı'ndaki yolu karşıdan karşıya geçti, Sular Idaresi'nin duvarı dibindeki telefon kulübelerinden birine girdi. Bir numarayı çevirdi, bekledi.

"— Şimdi Ankara Oteli'nde..." dedi telefona. "Bir süre Park Otel'de bekledi, sonra kalktı kızın evine gitti fakat kapı duvardı tabiî. Ankara Oteli'nde bir oda tuttu. Evet... Tabiî, olur!"

Telefonu kapadı, kulübeden çıktı sonra.

ERTESİ sabah Tom biraz daha iyi hissetti kendini. Kahvaltı etti, otelden ayrılıp bir taksiye binerek Angela'nın çalıştığı şirkete gitti doğruca.

Bindiği taksi, onu Galata Köprüsü'nden geçirdi, Sirkeci İstasyonu çevresindeki işhanlarının birinin önünde durdu. Yöre kalabalıktı, adım başı dükkândı.

Kapısında "F. Karamian ve Ort. Dışsatım/İçsatım Temsilcilik" yazılı kattan içeri girdi. Bir sekreter kız masasında oturmuş, daktilo'da bir şeyler yazıyordu. Tom içeri girince, başını kaldırıp baktı.

"— Günaydın" diye gülümsedi.

"— Günaydın" dedi Tom. 'Adım Tom Smith. Angela Thomson'u arıyorum, nişanlısıyım. Dün gece İstanbul'a geldim, benimle buluşacaktı fakat...'

Sekreter kız ayağa kalktı, sözünü keserek:

"— Bir dakika lütfen Bay Smith..." dedi. Aceleyle odanın bir ikinci kapısına yöneldi. Tom onun içerde kimle ve ne konuştuğunu duyamadı.

Kapı yeniden açıldı ve bir adam belirdi eşikte. Biraz sinirli bir hava içindeydi.

"— Adım, Dünya, Bay Smith" dedi. "Buyurun odama lütfen!.."

Tom, adamla birlikte odaya girdi. Dünya:

"— Oturun Bay Smith" dedi. "Şey... Ben... Nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum. Size kötü bir haberim var da... İnanın en az sizin kadar üzgünüm ben de. Nişanlınız... Bayan Thomson... Öldü!"

Tom'a doldurduğu küçük bir bardaktaki içkiyi uzattı. Tom'un yüzü bembeyaz kesilmişti. Konuşamıyordu.

VI

FAKAT BEN ONU GÖRDÜM

İÇKİYİ yavaşça yudumladı.

"— Nasıl... Nasıl oldu ki?" diye sordu

"— Bir araba kazası... Bayan Thomson, gerçekten tehlikeli bir yolda giderken bir kazaya uğradı. Nasıl olduğunu bilen de yok. Arabasını parçalanmış olarak yolun kenarındaki hendekte bulmuşlar."

"—Dün akşamüstü mü?"

"—Anlayamadım, ne dediniz?"

"—Kaza, dün akşamüstü sıralarında mı oldu diye sordum."

Dünya, Tom'un yüzüne dikkatle baktı.

"—Bay Smith, kaza bir hafta önce oldu, pazar günü... Bursa'ya hafta sonunu geçirmeye gitmişti. Bursa'dan İstanbul'a dönerken İzmit yolunda."

"—Mümkün değil," dedi Tom. "Ben Angela'yı dün gördüm çünkü..."

"—Dün mü?"

"—Evet! Ben o sırada havaalanından gelen otobüsteydim. Kente geliyordum, Angela'yı caddede gördüm..."

"—Bağışlayın ama, Bay Smith, korkarım yanılıyorsunuz..."

Dünya içini çekti. Yumuşak bir sesle:

"Bay Smith" dedi. "İstanbul çok büyük bir kenttir. Bu kentte nişanlınıza benzeyen ya da onu andıran binlerce genç kadın da vardır kuşkusuz... Benzetmiş olabilirsiniz!"

yoldan yokuş aşağı inmesi gerekecekti. Üstelik ineceği bu yolun bir yanı derin uçurumdu. Uçurumdan çok, bir yarıktı demek gerekir. Tarih öncesi devirlerde lavlar soğurken dağın bir parçası yarılıp ayrılmış gibi bir yerdi. Özellikle bir mili aşkın bölümü fazlasıyla dik olup, buralardan akan çağlayanlar sonunda dereler halinde bölgenin en büyük gölü olan Westwater gölüne ulaşıyordu.

İşte Cormelius Crump, Piers Gill adı verilen bu yarın kenarındayken adımını boşa atmış, aşağıya doğru uçmuştu.

BİR anda zihni bomboş oldu ve kendinden geçti. Tekrar kendine geldiği zaman, bir mucize sonucu olarak kayalık bir çıkıntının üzerine düşmüş olduğunu farketti gökte ay parıldıyordu. Ayın soluk ışığında Cornelius Crump sağından ve solundan birer çağlayanın aşağıya dökülmekte olduğunu gördü. Başının üzerinde de oldukça büyük, siyah bir kaya çıkıntısı daha vardı. Sağ bacağı kesilmiş, kanlar akıyordu. Bu kadarla da kalmıyor, kesikten dışarı fırlayan kemiğin ucu görünüyordu. Crump bu düşüşten yalnızca bacağını kırarak kurtulmanın iyi bir şans olduğunu bilmekteydi.

Tom, sustu, karşılık vermedi.

"—İngiliz konsolosluğu bize çok yardımcı oldu" dedi Dünya, ekledi: "Cenaze ile ilgili her türlü sorun çözümlendi. Salı günü her şey tamamlanmıştı, yapılacak bir şey yoktu."

"—Ailesine haber verilebildi mi?"

"—Ah, işte sorun o ya" dedi Dünya. "Angela'nın annesiyle babası Fransa'da tatildeler. İngiliz polisiyle Fransız polisi, kendileriyle ilişki kurmak için çalışıyorlar bildiğim kadarıyla..."

"—Ama henüz başaramadılar?"

"—Galiba evet!"

Uzun bir suskunluk oldu.

"—Bir içki daha alabilir miyim?" dedi Tom.

"—Buyurun, buyurun!"

Tom serinkanlılıkla düşünmeye çalışıyordu.

"—Ben gördüm onu" dedi. "Dün gördüm Angela'yı..."

"—Büyük bir sarsıntı oldu sizin için bay Smith. Acınızı anlıyorum. İnanın, biz de çok üzüldük, olmamalıydı tabii. Acaba... Şimdi ne yapmayı düşünüyorsunuz, bay Smith?. Benim herhangi bir yardımım dokunabilir mi size?"

"—Ne yapacağımı ben de kestiremiyorum şimdi. Düşünüp bir karara varmam gerek..."

"—İstanbul'da hiç tanıdığınız kimse var mı?"

O anda Tom'un aklına, uçakta arkadaş olduğu Kemal geldi.

"—Evet, var, var!" dedi.

Geçen hafta bir trafik kazasında...

"Birçok tanışım var, üzülmeyin. Evet, bay Dünya, bir süre kalacağım, bir iki gün falan. Konsolosluğa, oradan da polise gitmeyi düşünüyorum."

DÜNYA, masasından küçük bir kâğıt parçası aldı, üstüne bir şeyler yazıp Tom'a uzattı.

"—Bu telefon numarası bay David Penninton'a ait. bay Pennington'a cenaze ile ilgili konularda konsolosluk adına bize çok yardımı dokunmuştur. Öbür numara da benimdir. Bir şeye gereksinmeniz olursa, çekinmeden arayın beni. Bütün gün buradayım zaten..."

Tom kalktı. Dünya onu kapıya kadar geçirdi. El sıkıştılar.

"—İnanın, çok üzgünüm bay Smith? Yine beklerim!"

Tom, "Hoşça kalın" dedi. ağır adımlarla anacadde ye indi.

Dünya odasına döndü. Kapısını dikkatle kapadı, masanın başına gelip oturdu. Kısa bir an düşündü, sonra telefona uzanıp aldı. Aradığı yerin numaralarını çevirmeye başladı.

Tom eski Istanbul'un caddelerinden ağır ağır yürüyordu. Her yer çok kalabalıktı. Her şey, Tom için ilgi çekiciydi, çevre dükkânlar kahvelerle dolup taşıyordu.

(Sürecek)

DEFALARCA avazı çıktığı kadar "İmdat!" diye haykırıp yardım istedi. Aldığı tek cevap doruklardan kendi sesinin gerisin geriye yankılanması oldu. Yiyecek olarak sırt çantasındaki birkaç sandviçten başka bir şeyi yoktu. Bir tanesini çıkarıp ucundan ısırdı. Arasıra bağırarak, arasıra dua ederek beklemeye koyuldu.

Günler geçip de, bu kaya çıkıntısının üzerinde öleceğini anlamaya başladığı zaman, Crump dişlerini sıktı, bacağının acısına rağmen yardan yukarıya doğru tırmanmayı denedi. Umutsuzdu. Yapamayacaktı.

Gene günler geçti. Crump yarı ölü durumdaydı. Yiyecek ve içecek hiç bir şeyi kalmamıştı. Kendini yavaş bir ölüme hazırladı.

Kayanın üzerinde geçirdiği 17'nci günde, üç dağcının Piers Gill'e keşfe çıkacağı tuttu. Kurak geçen mevsim çağlayanların suyunu azaltmış, böyle bir tırmanışı olası kılmıştı.

İplerle yardan yukarıya tırmanırlarken Crump'ın kaya üzerinde kendinden geçmiş durumda yatmakta olduğunu gördüler. Çabucak yanına varıp onu iplerle yarın dibine indirdiler. Artık Cornelius Crump'ın yaşamakla ölmenin sınırındaki mücadelesi sona ermişti.

BİR UÇAK KAÇIRILDI

6

«ARMAĞAN YAĞMURU» KUR'ALARINA KATILINIZ!...

«ARMAĞAN YAĞMURU»KUR'ALARIYLA...

HER HAFTA BİR ÇOK OKUYUCU ARMAĞANLAR KAZANIYOR!..

ARMAĞAN YAĞMURU

Her hafta Televizyonlar • Bisikletler • Kitaplar • Futbol Topları • Eğitim ve öğrenim araçları dağıtıyoruz!

TELEVİZYON KAZANAN OKURUMUZ

NİHAL TEFTİŞ
(Edirne)

«Bir Hikâye Yazalım» Ödüllü Yarışma birincisi

SADIK DOST

ZAMANIN birinde, çok şirin bir balıkçı köyü vardı. Bu köyün insanları geçimlerini balıkçılıkla sağlar, denizle içiçe bir yaşam sürerlerdi. Çocuklarına gelince, onlar daha küçücükken denizde yüzebilmeyi öğrenir, balık avlamaya, kürek çekmeye alışırlardı.

Bu çocuklardan biri de Murat'tı. Murat öğrenciydi. Kış mevsiminde okula gider, okullar tatil olunca da babasına yardımcı olur, ara sıra da balığa çıkardı.

Günlerden bir gün Murat, yanına köpeği Kartopu'nu da alarak balığa çıktı. Bütün bir gün boyu balık avladı, şarkılar söyledi, martıların çığrışmalarını, denizin mırıltılı sesini dinledi. Çok sevdiği köpeğiyle şakalaştı, konuştu. Akşam olurken, Murat köye dönmeye karar verdi. Kıyıya doğru kürek çekmeye başladı. İskeleye yanaşırken kayığın ipini iskele baba'sına bağlamak için uzandı. Ancak birden dengesini kaybetti. Güçlükle babaya tutundu. Böylece denize düşmekten kurtuldu. Ama bu durumda da kurtulmuş sayılmazdı. Ayakları kayıkta kalmış, bir köprüye benzemişti.

"Ne yapayım? Nasıl kurtulayım?..." diye düşünürken Karpotu'nun sırtından geçtiğini hissetti. Murat şaşırdı, sevindi, karmaşık duygular içine girdi. Zeki köpek hızla oradan uzaklaştı, yardım getirdi. Murat'ta böylece kurtuldu.

Bu olaydan sonra köpeği Kartopu'nu daha da çok sevdi. Onu yanından hiç ayırmadı.

ŞAHİN TAŞ (Gaziantep)

«ÇOCUK KULÜBÜ»NE
ÜYE OLMAYI UNUTMAYINIZ

UZAYLI ROBENSONLAR

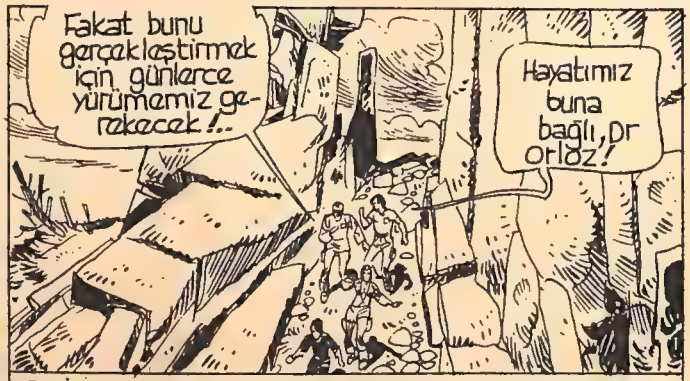

RODION VE ARKADAŞLARI BU ACAİD VE VAHŞİ TOPRAKLARDAN KAÇARKEN...

© Ed. VAILLANT 1763

ZORKA ONLARIN YERİNİ ÇOKTAN SAPTAMIŞ, SEVİNÇTEN UÇUYORDU ADETÂ...

Bırakalım biraz şu Yer Gezegeninin "Güzellikleri"nin tadını tatsınlar. Ne yapacağımızı sonra kararlaştırırız.

VE ARADAN GÜNLER GEÇTİ... KAÇAKLAR HİÇ DE HAZIRLIKLI OLMADIKLARI KOŞULLARLA KARŞI KARŞIYA KALIYORLARDI... GECELERİ, ŞİDDETLİ SOĞUKLARDAN ZINGIR ZINGIR TİTRİYOR...

...GÜNDÜZLERİ, KORKUNÇ CANAVARDAN KAÇIP BİR YERLERE SİNMEK ZORUNDA KALIYORLARDI...

Keşke Tahula'dan kaçmasa mıydık, ne?!..

Kaçmak zorundaydık Lilya! Ama geri döneceğiz.

1763

SON DERECE İLERİ BİR UYGARLIĞIN MİRASÇILARI, BU İLKEL YAŞAM KARŞISINDA ELİ KOLU BAĞLI KALIYORLARDI...

Bilimimiz, bilgilerimiz, deneyterimiz hiç bir işe yaramıyor! Hiç bir işe!

Neyse ki şu Tanu da var hani!

Sahah arkadan avlanacağım.

GERÇEKTEN KOŞULLARA UYUM SAĞLAYABİLECEK TEK İNSAN ZORKALI ÇOCUKTU...

2-3

DOĞAYI ÇOK YAKINDAN TANIYAN BU ÇOCUK, ATEŞ YAKMAYI, SU KAYNAKLARI BULMAYI, AVLANMAYI BİLİYORDU...

ÇOCUĞUN BECERİKLİLİĞİ, KURNAZLIĞI, PRATİK ZEKÂSI ARKADAŞLARINI ŞAŞKINA ÇEVİRİYORDU...

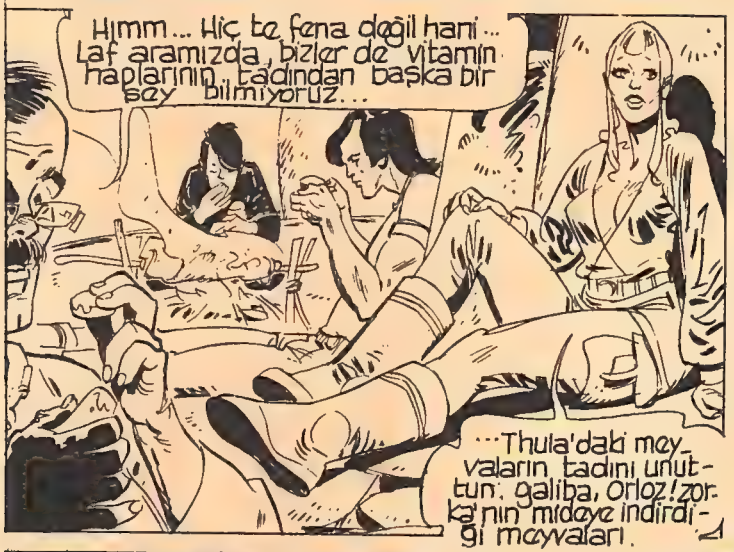

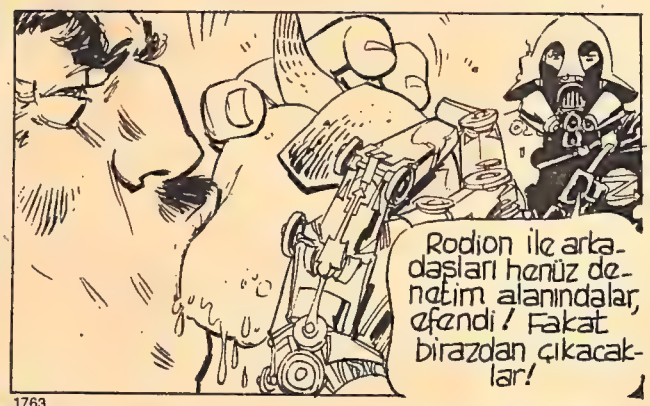

1763

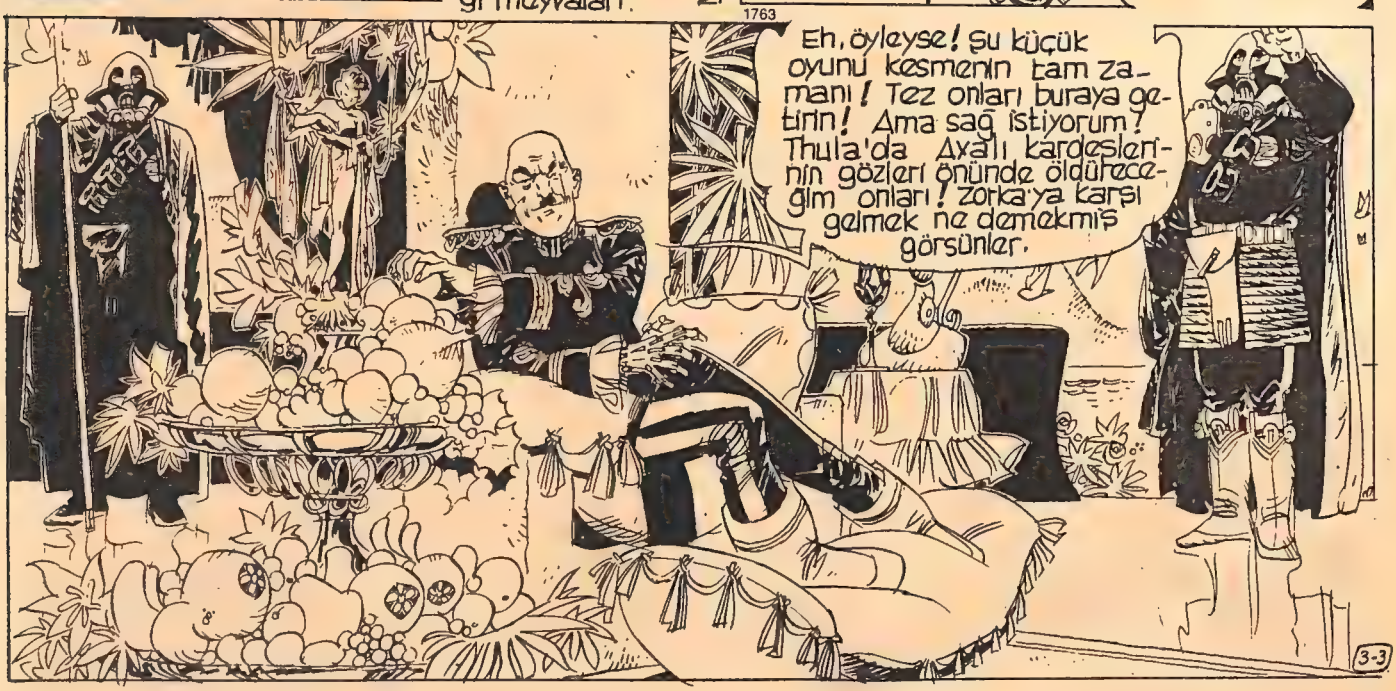

3-3

O SABAH KAÇAKLAR KARMAKARIŞIK BİR MANZARAYLA KARŞILAŞIYORLARDI... ONLARDAN İKİ YÜZ KİLOMETRE GERİDE DEVYAPILI GEZEGEN HÂLÂ GÖKYÜZÜNÜ BİR BAŞTAN BİR BAŞA KAPLIYORDU..

VE BİRDEN...

AAA! RODION, BAKSANIZA!..

Bu bir **Etkisizleştirici!** Bu demektir ki Zorka bizi diri diri ele geçirmek istiyor!

GEREÇ BULUNDUKLARI YERİ KEŞFETMİŞTİ...

K2

Işığa çarparsa saatlerce taş gibi kaskatı kalırız!

Önce biz onu mahvedelim!

Hayır, Tanu! Yapma! Sakın yapma!

ÇOCUK PATLAYICI SİLÂHINI ATEŞLEMEK ÜZEREYKEN...

1763

...RADION ATILIP SİLÂHI ELİNDEN KAPTI...

Gemide bir pilot var!.. Tabii, zorkalı. Ama Zorkalı da nihayet bir insan. Ötekilerden ne farkı var!

43

sürecek

BERNARD... VAHA... RAHAD'IN ÇADIRI... SOĞUTUCU... AH! AH! BUZLU LİMONATA İSTİYORUM.
BÖYLE OLMUYOR!
HEM SÜRÜP HEM ONA BAKAMIYORUM! GENE DURMAK İSTİYORUM
SAĞDA BİR ÇUKUR VAR.
SİPER OLARAK UYGUN DEĞİL, AMA ÇUKUR KAZACAK ZAMANIMIZ DA YOK!
SUSADIM...
TAMAM AMA ÇOK DEĞİL. SERİN LEMEK İÇİN GECEYİ BEKLEMELİSİN!
MOTORDAKİ MATARA BOŞ, DEVEDEKİNİ AL!
DEMİR YUMRUKLU ADAM
BERNARD PRINCE
10
NE BUDALALIK! İÇECEĞİMİZİ SAĞLAYALIM DİYE VAHAYA GÜVENDİK, SONRA DA...
BANG
BANG
DÜRBÜNLÜ BİR TÜFEK!
BİR KAÇ DAMLA KALDI! HANGİ AKLA HİZMET BU VAHŞİLER ÜLKESİNE GELDİK! SU YOK! BARNEY BERBAT! BERBAT, ALLAH KAHRETSİN!
1
27

ACELE EDELİM! TEPELERDE TEK TÜK BAŞLAR GÖRÜYORUM BELLİ Kİ ÇEVİRME HAREKATINA BAŞLADILAR.
PANSUMAN BU KEZ UZUN SÜRE İDARE EDER!

ZAMAN KAZANMAK İÇİN BİR YARMA HAREKETİNE GİRİŞECEĞİZ... ÖNCE GEREKSİZ HER ŞEYİ ATMALIYIZ!

HEPSİNİ ŞEYTAN ALSIN! HE, HE!

JORDAN'I DADA'YA BİNDİR VE KAÇMAYA HAZIRLAN, GÜNEY-DOĞUYA, BİR SÜRE SONRA BEN DE SİZE YETİŞİRİM.
?

PEKİ SEN NEREYE? GÜVERCİN GİBİ UÇACAK DEĞİLSİN YA?
BAHSE GİRERMİSİN? KUMSALDAKİ KAHVELİĞİ HATIRLA...

EŞKİYALAR KAHVELİK İÇİN DÖĞÜŞMÜŞLERDİ... HA! ANLADIM!
NİHAYET!

OHOO! İYİ NOELLER KÜÇÜK EŞKİYALAR! KUKU! BU YANDAN!
?!?!
!?

İŞTE ÖDÜLLERİNİZ! ARANIZDA BÖLÜŞÜN ARTIK!

TAMAM! BU BİZE HEM SOLUKLAMA ŞANSI VERECEK, HEM DE SAYILARI AZALACAK: EN PAYANAKLILARI VE EN ZALİMLERİ BU GANİMETLER İÇİN ARKADAŞLARINI YOK EDECEK! NE MANZARA!

yıkanmamış yün ve tiftik, erkek giysisi dikimine elverişli her türlü kışlık ve yazlık kumaş, kalın bez, kösele, taban astarlığı, sarı ve siyah meşin, sahtiyan, dikilmiş ve dikilmemiş çarık, potin, demir kundura çivisi, tel çivisi, kundura ve saraç ipliği, nallık demir ve yapılmış nal, mıh, yem torbası, yular, belleme, kolan, kaşağı, gebre, semer ve urganların yüzde kırkına, parası sonradan ödenmek üzere, el koydum.

4 sayılı emirle eldeki buğday, saman, un, arpa, fasulye, bulgur, nohut, mercimek, kasaplık hayvanlar, şeker, gaz, sabun, yağ, tuz, zeytinyağı, çay ve mumların da yüzde kırkına, parası sonradan ödenmek üzere el koydum.

5 sayılı emirle, ordu için halktan alınan taşıtlardan geriye kalanların da ayda bir kez parasız olarak yüz kilometrelik bir uzaklığa değin askeri taşımacılık işlerinde çalıştırılmasını zorunlu kıldım.

6 sayılı emirle, ordunun yedirilip giydirilmesine yarayan bütün sahipsiz mallara el koydum.

7 sayılı emirle, halkın elinde bulunan savaşa elverişli bütün silah ve cephanenin üç gün içinde hükümete verilmesini istedim.

8 sayılı emirle, benzin, benzinlik (vakum), gres yağı, makine yağı, donyağı, saatçı ve taban yağları, vazelin, otomobil ve kamyon lastiği, lastik yapıştırıcısı, buji, soğuk tutkal, Fransız tutkalı, telefon makinesi, kablo, pil, çıplak tel, yalıtkan ve bunlara benzeyen gereçlerin ve saçyağının yüzde kırkına el koydum.

9 sayılı emirle, demirci, marangoz, dökümcü, tesviyeci, saraç ve arabacılarla bunların işliklerinin iş çıkarma güçlerinin, kasatura, kılıç, mızrak, eyer yapabilecek ustaların sayılarının ve durumlarının saptanmasını sağladım.

Sakarya'dan sonra...

10 sayılı emirle de, halkın elinde bulunan dört tekerlekli yaylı araba, dört tekerlekli at ve öküz arabalarıyla kağnı arabalarının bütün donatım ve hayvanlarıyla birlikte yüzde yirmisine ve binek hayvanları, top çeker hayvanlar, katırlar ve yük hayvanlarının, deve ve eşeklerin de yirmisine el koydum.

Emirlerimin ve bildirimlerimin yerine getirilmesi için kurduğum "Bağımsızlık Mahkemeleri"ni (Istiklâl Mahkemeleri), Kastamonu, Samsun, Konya, Eskişehir bölgelerine gönderdim. Ankara'da da bir mahkeme bulundurdum.

Ordunun savaş gücünü artırıcı araç ve gereçleri, böylece sağlamaya çalıştım. Bağımsızlığa susamış halkımız da, gücüyle beni destekledi, ne istemişsek vermeye çalıştı.

Londra Barış Toplantısına Katılmamız

DIŞİŞLERİ Bakanımız Bekir Sami Bey'in başkanlığında, ayrı bir kurul oluşturarak Londra'ya gönderdik.

Toplantı, 27 Şubat 1921'de açıldı. *Sevr Antlaşması*'nın (*) bazı maddelerini yumuşatarak kabul etmemizi istediler. Kabul etmedik. Yabancı orduların hemen yurdumuzdan çekilmesini istedik.

Barış görüşmeleri, 12 Mart 1921'e kadar sürdü. Olumlu hiçbir sonuç vermedi.

Bu arada, kurul başkanımız Bekir Sami Bey'in toplantı sırasında ve sonrasındaki kimi yanlış tutumlarına da değinmem gerekiyor. Bekir Sami Bey, İngiltere,Fransa ve İtalya devlet adamlarıyla, kendiliğinden birtakım sözleşmeler imzalamış.

İngiltere ile imzaladığı sözleşmeye göre, elimizde bulunan bütün İngiliz tutsaklarını geri verecektik. Buna karşılık İngilizler de, ellerinde bulunan Türk tutsaklarını bize vereceklerdi. Yalnız Türk tutsaklarından Ermenilere ve İngiliz tutsaklarına kötülük etmiş olduğu öne sürülenler verilmeyecekti.

Hükümetimiz, böyle bir sözleşmeyi uygun görüp onaylayamazdı. Çünkü böyle bir sözleşmeyi onaylamak, yabancı bir devletin, Türkiye'de yargılama yetkisi olduğunu onaylamak demek olurdu. Türkiye'de kim kime kötülük etmiş, kim suçludur; bunun araştırılması ve yargılanması bize aitti.

Bekir Sami Bey'in Fransız Başbakanı Bay Briyan (Briand) ile imzaladığı sözleşme de şöyleydi: Fransa ile Türkiye arasındaki çarpışmalar sona erecek. Fransızlar kendi askerlerinin, biz de savaşçılarımızın silahlarını alacağız. Güvenlik kuvvetleri arasına Fransız subayları da alınacak. Fransa'nın boşaltacağı Elazığ, Diyarbakır ve Sivas illerinin ekonomik bakımdan gelişmesi için Fransızlara birtakım haklar tanınacak. Ergani madenlerimizin işletme hakkı da onlara verilecek...

Böyle saçma bir sözleşmenin de kabul edilmeme nedenlerini saymaya gerek yoktur.

Bekir Sami Bey'in İtalyan dışişleri bakanı ile imzaladığı sözleşmenin ana çizgileri şöyle özetlenebilir: İtalyanlar, İzmir ve Trakya'nın bize verilmesini destekleyecekler. Buna karşılık, biz de İtalyanlara Antalya, Burdur, Muğla, Isparta, Afyon, Kütahya, Aydın, Konya'nın sonradan belirlenecek bazı bölgelerinde, iktisadi girişimler için öncelik hakkı verecektik. Ayrıca Ereğli madenlerini bir İtalyan-Türk ortaklığına bırakacaktık...

Bu sözleşmenin de onaylanır bir yanı yoktu.

Düşmanlar, Londra'ya barış yapmak için gönderdiğimiz kurulun başkanı Bekir Sami Bey'e imza

(*) **SEVR ANTLAŞMASI:** 10 Ağustos 1920'de, Fransa'da Paris'in güneybatı kesiminde (Sevr'de), İtilâf Devletleri'yle, Osmanlı hükümeti (Damat Ferit hükümeti) arasında yapılan antlaşma. Sevr Antlaşması'na göre, Suriye Fransızlara, Arabistan ve Mezopotamya İngiltere'ye bırakılıyordu. Doğu Anadolu'da Ermenistan ve Kürdistan devletlerinin kurulmasına müsaade ediliyordu. Azınlıklara aşırı haklar tanınıyordu. İstanbul ve Çanakkale boğazları, içinde Türkiye'nin bulunmadığı bir "Boğazlar Komisyonu"na bırakılıyordu. Osmanlı Devleti'nin tüm gelirleri, İtilâf Devletleri'nin savaş giderlerine harcanacaktı...

Osmanlı Devleti'ne kabul ettirilen bu antlaşma ile, Türk ulusunun hakları ayaklar altına alınıyordu. Ankara hükümetinin direnmesiyle, Sevr Antlaşması yürürlüğe girmemiştir. (A.K.)

ettirdikleri sözleşmelerle, Anadolu'yu sömürü bölgelerine ayırıp ulusal hükümetimize kabul ettirmek amacını gütmüşlerdir. Bu isteklerini, Bekir Sami Bey'e kabul ettirmeyi de başarmışlardır.

Bekir Sami Bey'e, görüşlerinin yanlış olduğunu söyledim. Hemen Dışişleri Bakanlığından çekilmesini istedim.

Bekir Sami Bey, bakanlıktan çekildi. Ama, Avrupa'daki yolculuğu sırasında yabancı devlet adamlarıyla kurduğu ilişkilerden, edindiği izlenimlerden, ilkelerimize uygun olarak bir anlaşma yolunun bulunduğu kanısında direndi. Kendisinin bu anlaşmayı sağlayabileceğini ileri sürdü.

Bekir Sami Bey, bu düşünce ile, yine Avrupa'ya gitti. Bu gezisinden de bir yarar elde edilemedi. Üstelik, Ankara'da Fransızlarla yapılmakta olan görüşmeleri de güçlüğe uğratınca, hükümet, Bekir Sami Bey'in resmi bir görevi olmadığını dünyaya duyurmak zorunda kaldı.

Bekir Şami Bey'in girişimleri ve düşünceleri, bende olumlu etki yaratmamıştır. İleri sürdüğü düşünceler, kendisiyle görüşmeyi ve tartışmayı bile gereksiz ve yararsız saydırmıştır.

İkinci İnönü Savaşı

LONDRA'ya giden kurulumuz, daha yurda dönmeden Yunanlılar büyük bir saldırıya geçtiler. Bursa ve Uşak'ta bulunan bütün kuvvetleriyle ilerlemeye başladılar. (23 Mart 1921)

İsmet Paşa komutasında bulunan batı cephesi birlikleri, Eskişehir'in kuzeybatısında toplanmıştı. Amacımız, savaşı burada, yani bölgesinde kabul etmekti. Ona göre önlemler alıp hazırlık yaptık.

27 Mart 1921 günü, Yunan birlikleriyle, İsmet Paşa'nın birlikleri karşı karşıya geldi. Bütün cephelerde çarpışmalar başladı.

Düşman, 28 Martta sağ kanadımıza saldırdı. 29 Mart günü de, her iki kanattan saldırısını sürdürdü. Yer yer önemli başarılar kazandı. 30 Mart günü, sert çarpışmalarla geçti. Bu çarpışmalar da, Yunanlıların yararına sonuçlandı.

31 Mart günü, saldırı sırası bize geldi. İsmet Paşa, Yunanlılara büyük bir darbe indirdi. 31 Martı 1 Nisana bağlayan gece, Yunanlılar, gerisin geriye kaçmak zorunda kaldılar.

Böylece devrim tarihimize parlak bir sayfa daha eklendi.

Düşman çekilirken, Batı Cephesi Komutanı ile 1 Nisan 1921 günü yaptığımız yazışmalar, o günün izlenimlerini saptayan belgelerdir. O izlenimleri yeniden canlandırmak için, o günkü yazışmalarla ilgili kimi telleri, olduğu gibi veriyorum:

Metristepe'den
1.4.1921

Saat 6.30 (18.30) Metristepe'den gördüğüm durum: Gündüzbey kuzeyinde sabahtan beri direnen ve artçı olduğu sanılan bir düşman birliği, sağ kanat grubunun saldırısı üzerine, dağınık olarak çekiliyor. Yakından kovalanıyor. Hamidiye köyünde karşılaşma ve çatışma yok. Bozöyük yanıyor. Düşman, binlerce ölüleriyle doldurduğu savaş alanını silahlarımıza bırakmıştır.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

İnönü Savaş Meydanında Metristepe'de Batı Cephesi Komutanı ve Genelkurmay Başkanı İsmet Paşa'ya:

Sakarya'da savaş yönetimi yerinde...

Meclis'e yeniden teşekkür ettim. Dedim ki: *"Baylar, boynu bükük ulusumuzu tutsak etmek isteyen düşmanları yüzde yüz yeneceğimize olan inanç ve güvenim, bir dakika olsun sarsılmamıştır. Bu dakikada, bu tam inancımı yüksek kurulunuza karşı ve bütün dünyaya karşı ilân ederim."*

Uluşça Verilecek Savaş İçin Aldığımız Önlemler, Vergiler

BAŞKOMUTANLIK görevini aldıktan sonra birkaç gün Ankara'da kaldım. Genelkurmay Başkanlığı ve Savunma Bakanlığının çalışmalarını, Başkomutanlık katında birleştirdim.

Ordumuzun insan ve taşıt bakımından güçlendirilmesi gerekiyordu. Bu amaçla, *Ulusal Vergi Emri* adı altında, ulusumuza bazı bildirimlerde bulundum. Bir savaşın kazanılması için, ne denli küçük şeylerin bile dikkate alınması gerektiğini anlatabilmek için, bunları bilginize sunayım:

1 sayılı emre göre, her ilçede birer "Ulusal Vergi Kurulu" kurulacaktı. Bu kurullarda toplanan şeyler, ordunun türlü bölümlerine dağıtılacaktı.

2 sayılı emirle, yurtta her ev, birer kat çamaşır, birer çift çorap ve çarık hazırlayıp Ulusal Vergi Kurulu'na verecekti.

3 sayılı emirle, tüccar ve halk, elinde bulunan çamaşırlık bez, kabut bezi, patiska, pamuk, yıkanmış ve

III. BÖLÜM

VE İNSAN GELİYOR...

PALEONTOLOJİ (Taşılları konu edinen bilim) uzmanlarının çoğunluğu, insanın doğuşunu bir milyon yıl önceye, yani, Dördüncü Zaman'ın başlangıcına yerleştirmektedirler. Ancak, kesin bir tarih verilmediği gibi, son paleontolojik bulgular da, aydınlatıcı olmak bir kenara, sorunu daha da karışık bir duruma getirmiştir.

Yakın bir geçmişe kadar insanın evrimi, yalın ve tek yönlü olarak düşünülüyordu. İnsan soyunun salt bir türden geldiği ve çeşitli türlerin birbirlerinden gelişerek gerçek insanı ortaya çıkardığı sanılıyordu. Oysa, paleontoloji, bugün, insan soyunun çok yönlü geliştiğini ve çeşitli insan türlerinin kısa ya da uzun bir dönem yaşayıp tükendiğini, bunlardan yalnız birinin, yani, **"Homo sapiens"**—Günümüzde yaşamakta olan insan türüne verilen ad (Akıllı insan)—in yaşamakta olduğunu kabul ediyor. Bugün, Avrupa, Afrika ve Asya'daki bulgular, insanın tek daldan değil, an az dört daldan geldiğini kanıtlamaktadır. Bu durumda çağdaş insanın yani **"Homo sapiens"** türünün atası, kesinlikle bilmediğimiz bir **"Presapiens"**—Homo sapiens'ten önceki insan türü"tür.

Palentoloji, insan soyundaki ilk gelişmelerin dünyanın hangi bölgesinde yer aldığı konusunda sağlam bir bilgi elde edememiştir. Son bulguların, ilgiyi Afrika üzerine çekmesine karşılık, hâlâ uzmanların bir çoğu beyaz ırkın vatanı olarak Asya'nın güneydoğusunu gösteriyor. Gerçekten de en ilkel fosil, Doğu Çin'de ve Cava'da bulunmuştur. İnsana en yakın maymun türleri bugün de bu topraklarda yaşar.

Bu nedenle, aynı uzmanlar, insandan çok dört elli bir hayvanı andıran ve yaşamlarını yalnızca içgüdüleriyle sürdüren yaratıktan, araç yaratmaya yetenekli, akıl, zekâ vb. üstünlükleriyle dirençleri bulunan atalarımızın doğması gibi olağanüstü bir gelişimin bu bölgede gerçekleştiğine inanmaktadırlar.

Yontma taşların en eskileri, iki yanı kabaca işlenmiş badem biçimindeki "Yumruk tokmak"-lardı.

YAŞAMIN KAYNAĞI

DÜŞSEL diyebileceğimiz bir görüş de, yaşamın kaynağı olarak Doğu Asya'nın ve Malezya'nın uçsuz bucaksız ormanlarını gösterir. Bu ormanların yağış alan bölgelerinde, ağaç kovuklarında bugünkü gorilleri ve kuyruksuz şebekeleri andıran insanlar yaşıyor ve gerektiğinde kendilerini sopalarla savunuyorlardı.

İklim giderek sertleşmeye yönelince, ormanlar kuzeyden başlayarak yok oldular. Soğuklar şiddetlenip buzullar güneye doğru yayıldıkça da ormanlar, Ekvator'a çekildiler. Ormansız kalan topraklar çölleştiler. Bu yaratıklar da barınak ve yiyecek bulabilmek amacıyla ormanları izlediler. Ancak günün birinde durmak zorunda kalarak Himalayaların eteklerinde toplandılar.

Zamanla soyları tükenen bu insanların en önemli fizyolojik değişimi, Tibet'in yüksek yaylalarında geçirdikleri sanılmaktadır. Buna göre, ilkel insan ellerini özgürce kullanma alışkanlığını sürdürmek emeliyle iki arka ayağının üzerine dikilme yeteneğini o günlerde kazanmıştı.

Bu açıklamanın düş mü, yoksa gerçek mi olduğu bilimce elbet bir gün aydınlığa kavuşturulacaktır. Fakat şurası kesindir, dikey duruş, **"hominien"**lerin gelişmesinde can alıcı bir nokta, olağanüstü bir evrim olmuştur. Bu evrim sayesinde de henüz pek farklı olmayan ayak ve eller **"uzmanlaşma"**ya başlamıştır. Biri -ayaklar- yalnızca hareket etmeye yararken, öbürü -eller- kavrama, itme, kaldırma, parçalama ve savunma aracı olarak kullanıma uygun duruma gelmişlerdir. Şunu da hemen eklemeliyiz, insanın elleri, kaplanın pençeleri, istakozun kıskaçları ya da öbür hayvanların tırnakları gibi, bir burgu, bir çekiş ya da bir testere özelliklerine sahip değildir. Ancak, bu hayvanların bu hünerli araç ellerinin yalnız bir göreve uygun olmasına ve görev bittiğinde de yararsız ayrıntılar haline gelmesine karşılık, insanın elleri, sayısız işlere yatkın olabilme gibi eşsiz bir özelliğe sahiptir. Dikey duruşun elde edil-

Zamanla soyları tükenen bu insanların en önemli fizyolojik değişimi bu resimde görüldüğü gibi oluşmuştu.

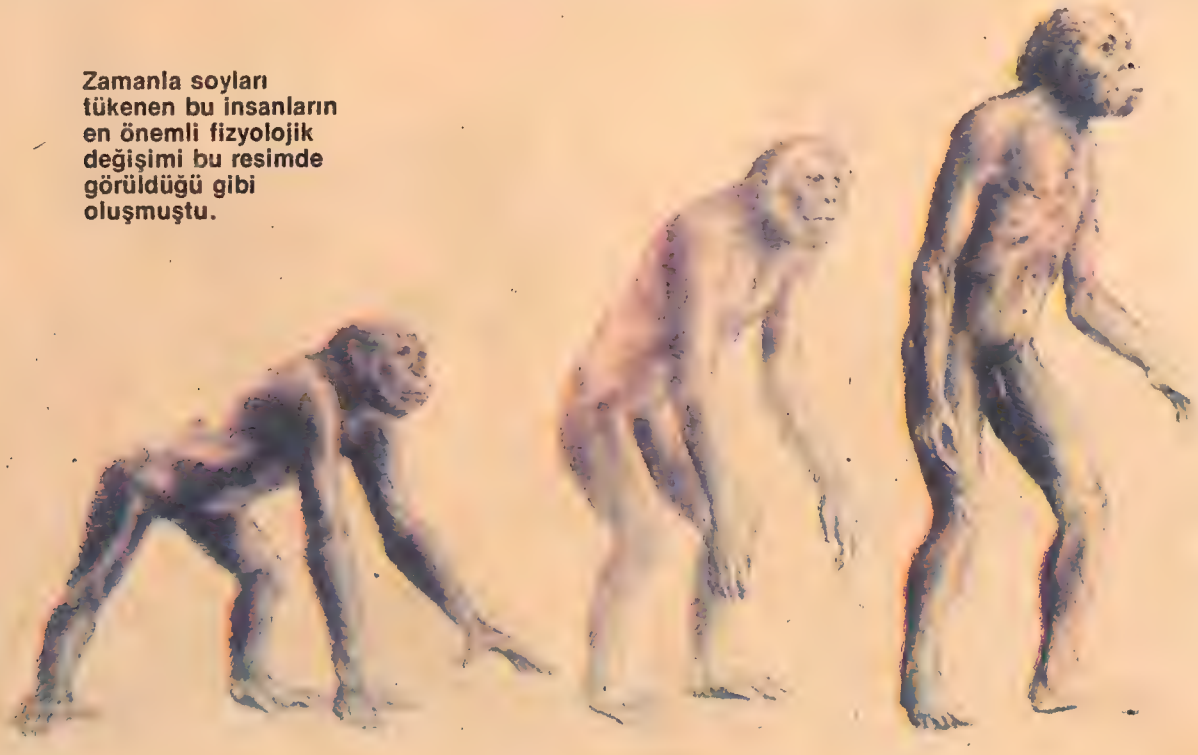

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

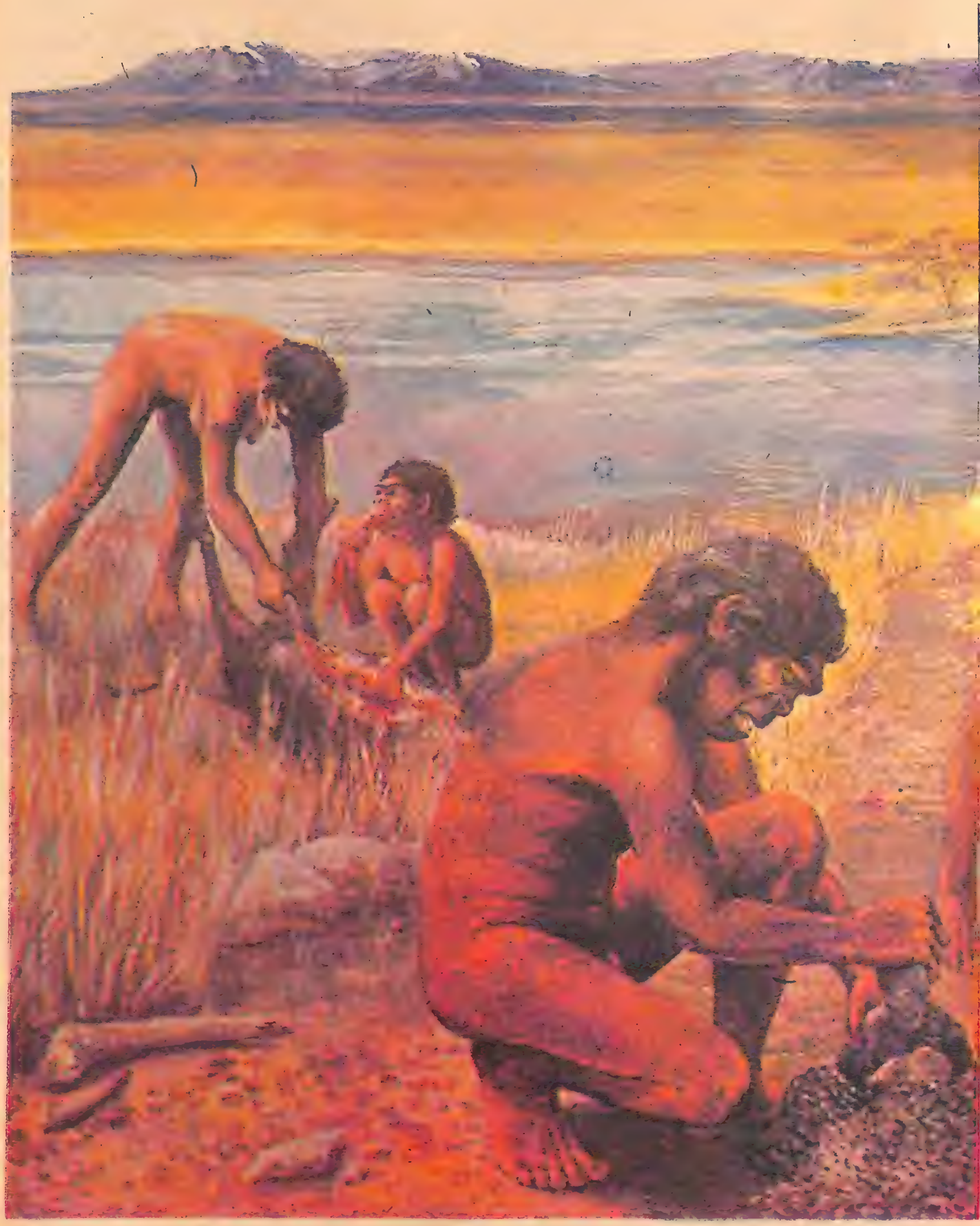

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

İnsan elleri görkemli bir araç haline gelmiş, bunun yardımıyla becerikli, hünerli olma durumuna geçmiştir.

mesiyle insan elleri görkemli bir araç haline gelmiş, bunun yardımıyla insan öncesi yarı insan **"Homo faber**-becerikli, hünerli insan", **"Homo sapiene"** durumuna geçmiştir.

EL, BEYİN VE...

ELLERİN sağladıkları dokunma duyusu aracılığı ve gözlerin yardımıyla insanlar, doğadan yararlanabilmişlerdir. İşaretlerle de karşılıklı anlaşma imkânı doğduğundan, beyin gelişmiş, akıllı bir yaratık olmuştur. Böylece **"aydın"** araştırma çağı, hominienlerin eseri olan teknikle başlamıştır. İlk adımlar, elbet ağır ve korkak olmuş, insan, doğa olaylarının nedeni olarak bir takım görünmez güçlerin varlığını kabul etmişti.

Ne var ki, uzun deneyler ve mantıksal gerekler sonucu, burada kalmayıp bilimlere doğru yol almaya yönelmiştir.

Beyin ile elin uyumlu ortak işleyişi, insanların en büyük şansı sayılmalı. Fikir alıp verme yeteneğini kazanan beyin, aynı zamanda öğrenme, anımsama ve edinilen bilgilerden yararlanma yeteneklerini de edinmiştir. Artık onun yönettiği eller, hayvanlardaki gibi aynı şeyi sonsuzca tekrarlamakla yetinmeyip gereksinimlere göre çeşitli işlerin aracı durumuna gelir ve insan aracın yaratıcısı olduğu andan başlayarak gücünü ve etkinliğini artırıyor.

İnsanlık destanının önündeki perdenin kalkması ancak beş ya da altı bin yüzyıl sonra gerçekleşmiştir. İlk atalarımızın o zamanlar sürdürmüş oldukları savaşımı, tam olarak canlandırabilmemiz mümkün değildir.

İnsanlar, maymundan farklı olarak, aracını kullandıktan sonra atmamış, hatta bunu gelecek için saklamayı düşünmekle de kalmayıp daha elverişli olması yolunda bir taşla vura vura sivriltmeyi akıl etmişti. Böylece insanlar, insan olma yolundaki ilk adımı atmış oluyorlardı.

İkinci adım, iki sopayı yontup sivriltmek için birbirine sürterken kıvılcım çıktığını büyük bir heyecanla gördüğü gün atıldı. Kıvılcım! Bazan, gök gürlediğinde ağaçları tutuşturan ve insanları korkutup kaçırtan o olağanüstü olayın eşidir. İlkel insanın, ateşin bütün yararlarını anlayıp **"takdir"** etmesi için yüzyılların geçmesi gerekmiştir. İnsanlar, bu keşiften hemen yararlanamamışlar:

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

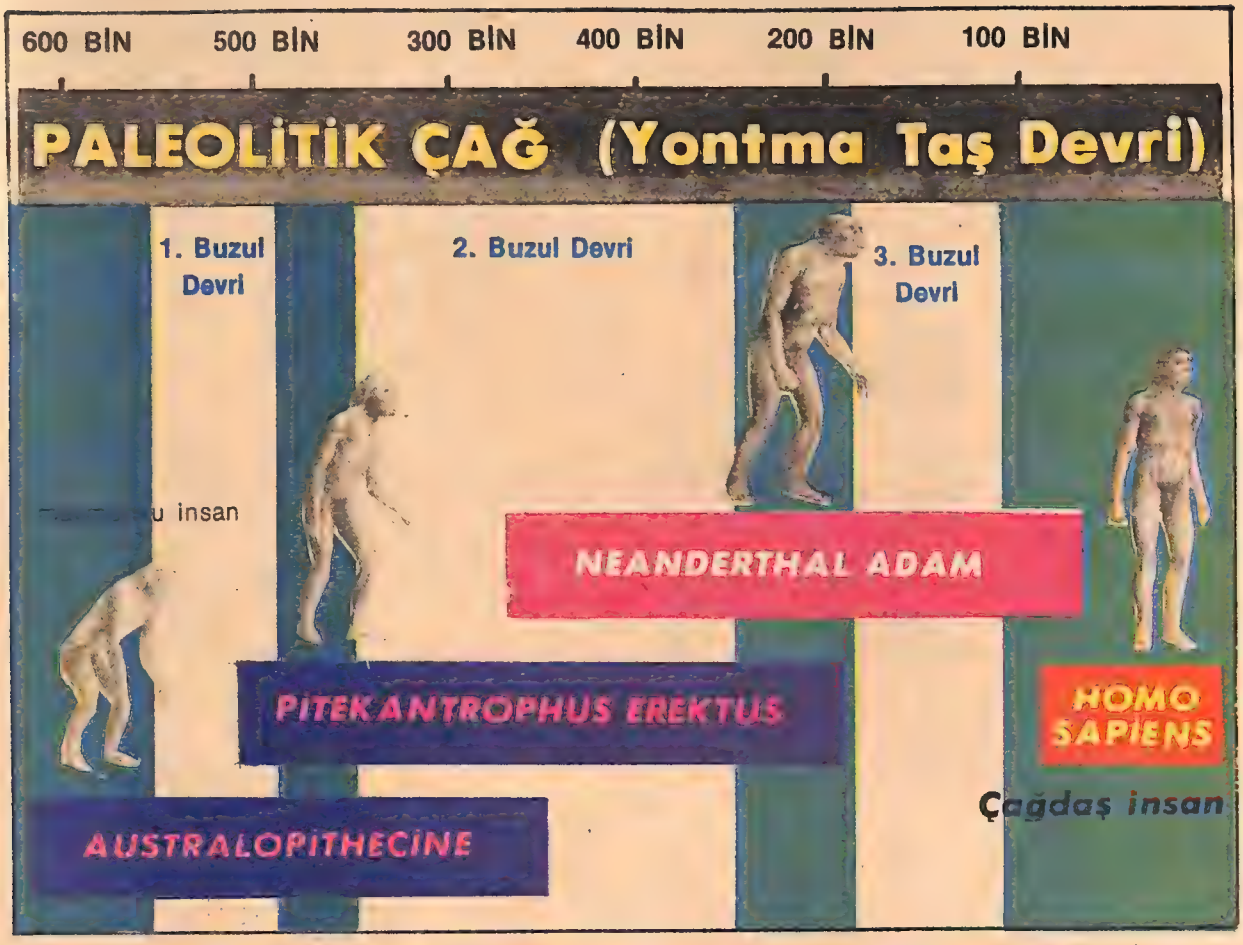

"Homosapiene"e kadar insanın geçirdiği evrimleri gösteren tablo.

Son insan türü olarak kabul edilen "Homosapiene"nin incelendiği tarih dönemi tablosu.

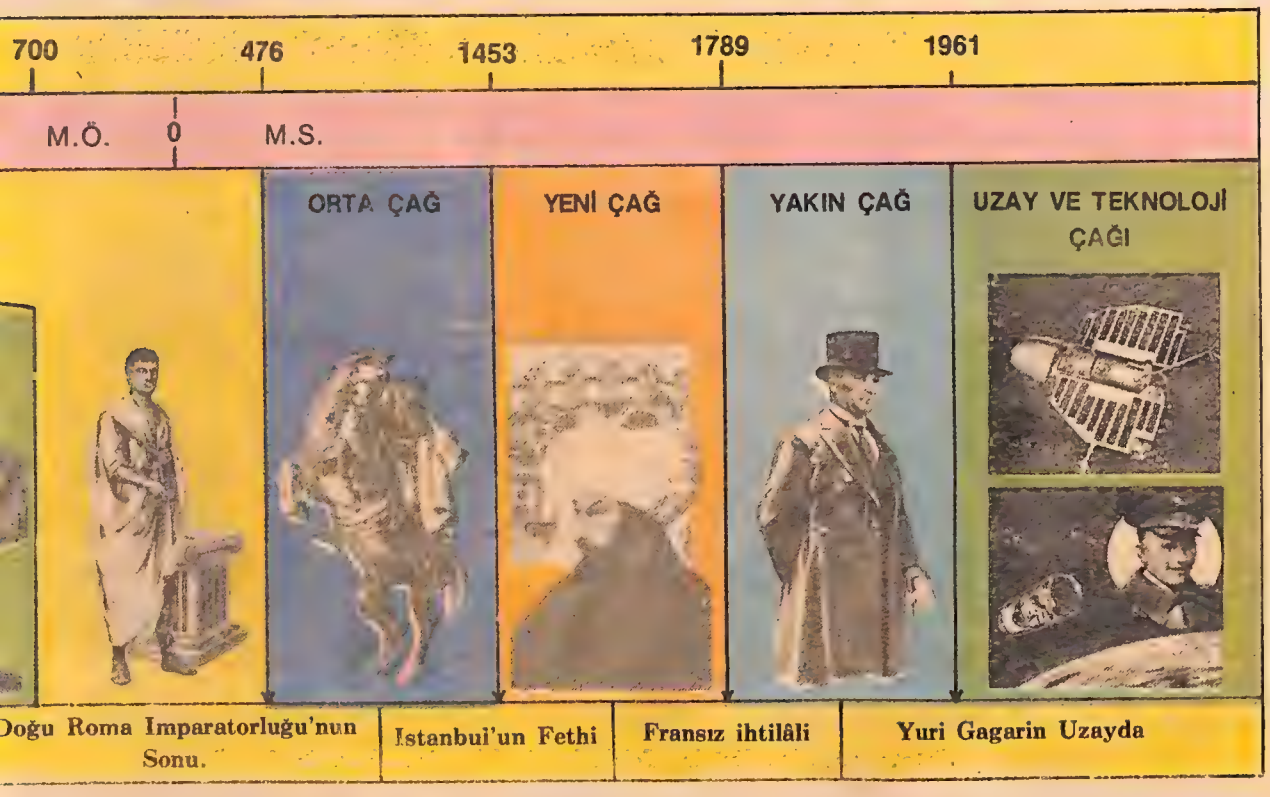

İnsan elleri görkemli bir araç haline gelmiş, bunun yardımıyla becerikli, hünerli olma durumuna geçmiştir.

mesiyle insan elleri görkemli bir araç haline gelmiş, bunun yardımıyla insan öncesi yarı insan **"Homo faber**-becerikli, hünerli insan", **"Homo sapiene"** durumuna geçmiştir.

EL, BEYİN VE...

ELLERİN sağladıkları dokunma duyusu aracılığı ve gözlerin yardımıyla insanlar, doğadan yararlanabilmişlerdir. İşaretlerle de karşılıklı anlaşma imkânı doğduğundan, beyin gelişmiş, akıllı bir yaratık olmuştur. Böylece **"aydın"** araştırma çağı, hominienlerin eseri olan teknikle başlamıştır. İlk adımlar, elbet ağır ve korkak olmuş, insan, doğa olaylarının nedeni olarak bir takım görünmez güçlerin varlığını kabul etmişti.

Ne var ki, uzun deneyler ve mantıksal gerekler sonucu, burada kalmayıp bilimlere doğru yol almaya yönelmiştir.

Beyin ile elin uyumlu ortak işleyişi, insanların en büyük şansı sayılmalı. Fikir alıp verme yeteneğini kazanan beyin, aynı zamanda öğrenme, anımsama ve edinilen bilgilerden yararlanma yeteneklerini de edinmiştir. Artık onun yönettiği eller, hayvanlardaki gibi aynı şeyi sonsuzca tekrarlamakla yetinmeyip gereksinimlere göre çeşitli işlerin aracı durumuna gelir ve insan aracın yaratıcısı olduğu andan başlayarak gücünü ve etkinliğini artırıyor.

İnsanlık destanının önündeki perdenin kalkması ancak beş ya da altı bin yüzyıl sonra gerçekleşmiştir. İlk atalarımızın o zamanlar sürdürmüş oldukları savaşımı, tam olarak canlandırabilmemiz mümkün değildir.

İnsanlar, maymundan farklı olarak, aracını kullandıktan sonra atmamış, hatta bunu gelecek için saklamayı düşünmekle de kalmayıp daha elverişli olması yolunda bir taşla vura vura sivriltmeyi akıl etmişti. Böylece insanlar, insan olma yolundaki ilk adımı atmış oluyorlardı.

İkinci adım, iki sopayı yontup sivriltmek için birbirine sürterken kıvılcım çıktığını büyük bir heyecanla gördüğü gün atıldı. Kıvılcım! Bazan, gök gürlediğinde ağaçları tutuşturan ve insanları korkutup kaçırtan o olağanüstü olayın eşidir. İlkel insanın, ateşin bütün yararlarını anlayıp **"takdir"** etmesi için yüzyılların geçmesi gerekmiştir. İnsanlar, bu keşiften hemen yararlanamamışlar:

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

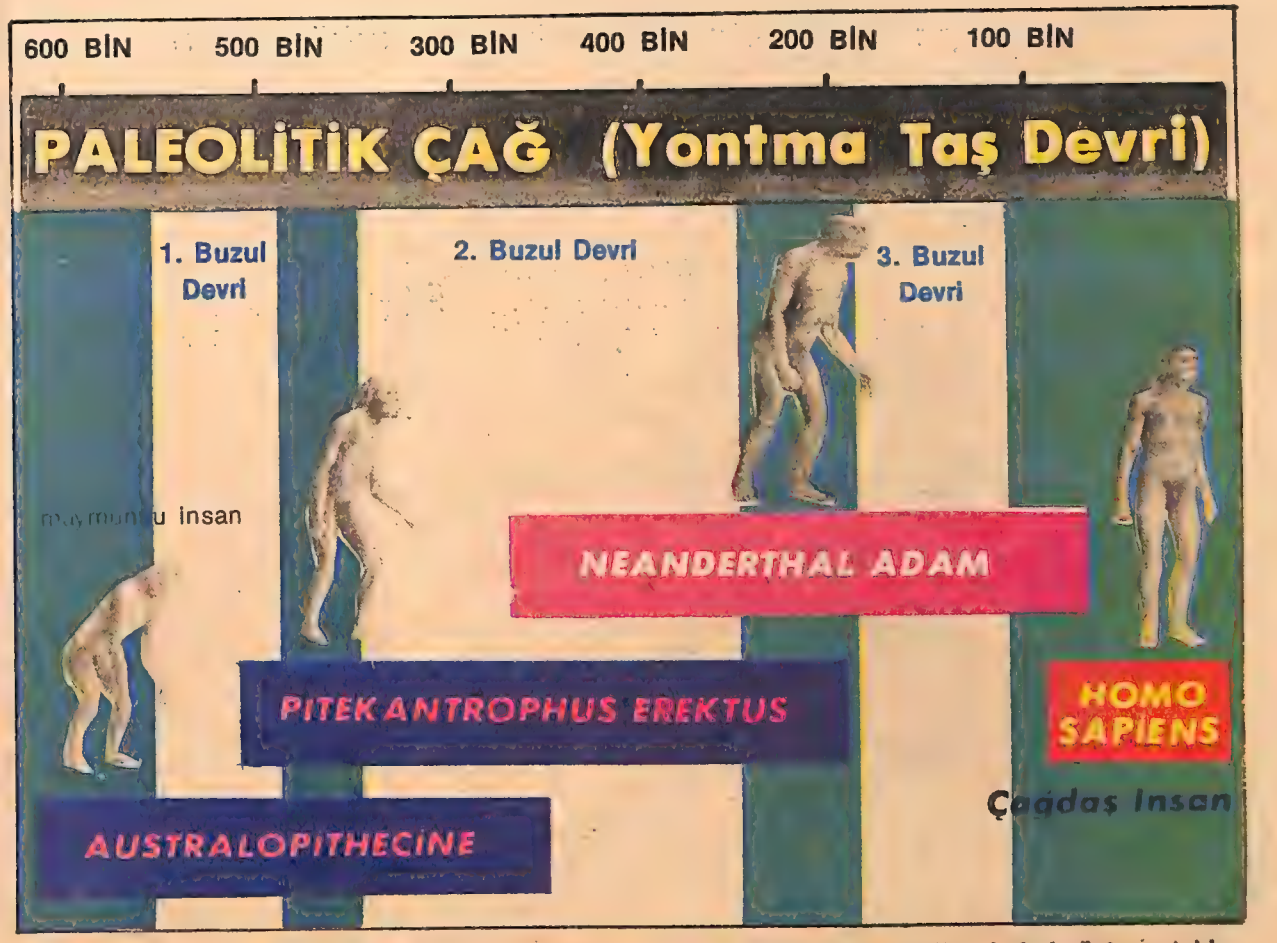

"Homosapiene"e kadar insanın geçirdiği evrimleri gösteren tablo.

Son insan türü olarak kabul edilen "Homosapiene"nin incelendiği tarih dönemi tablosu.

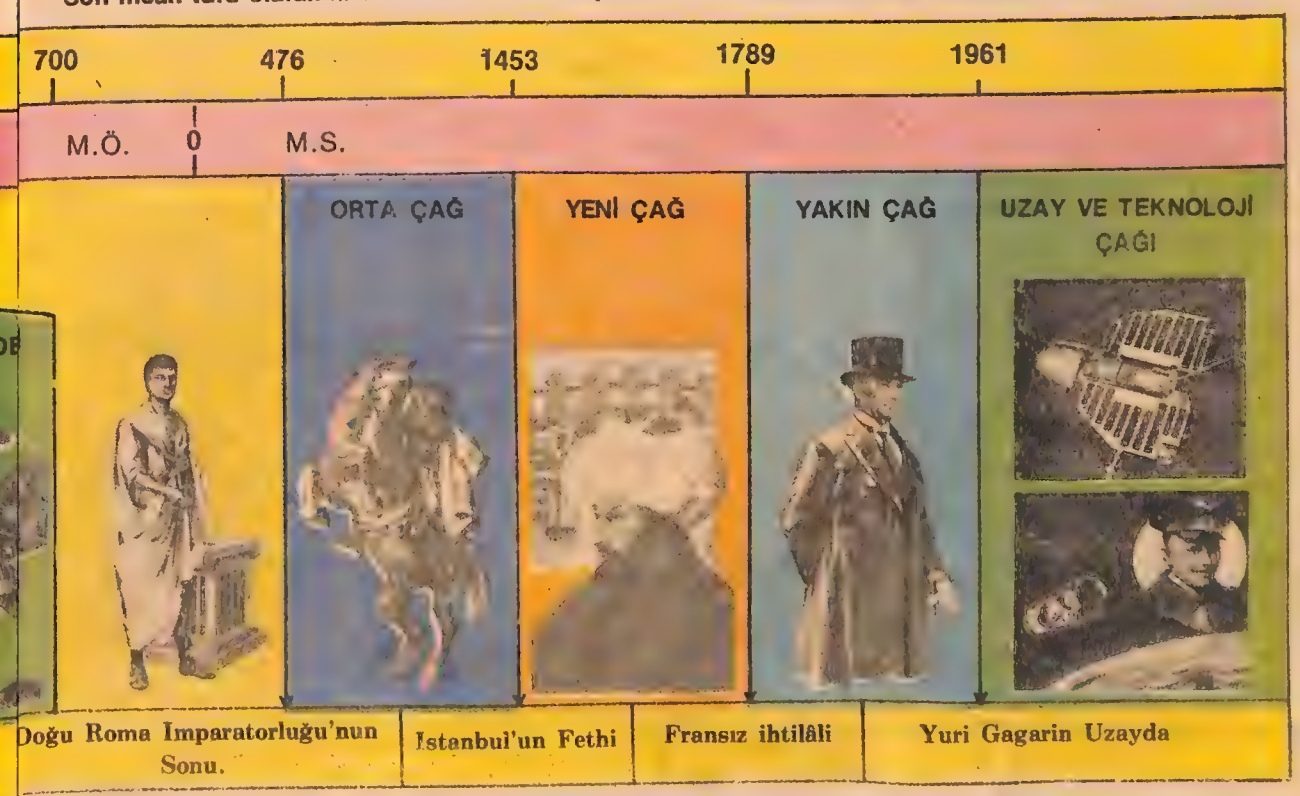

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

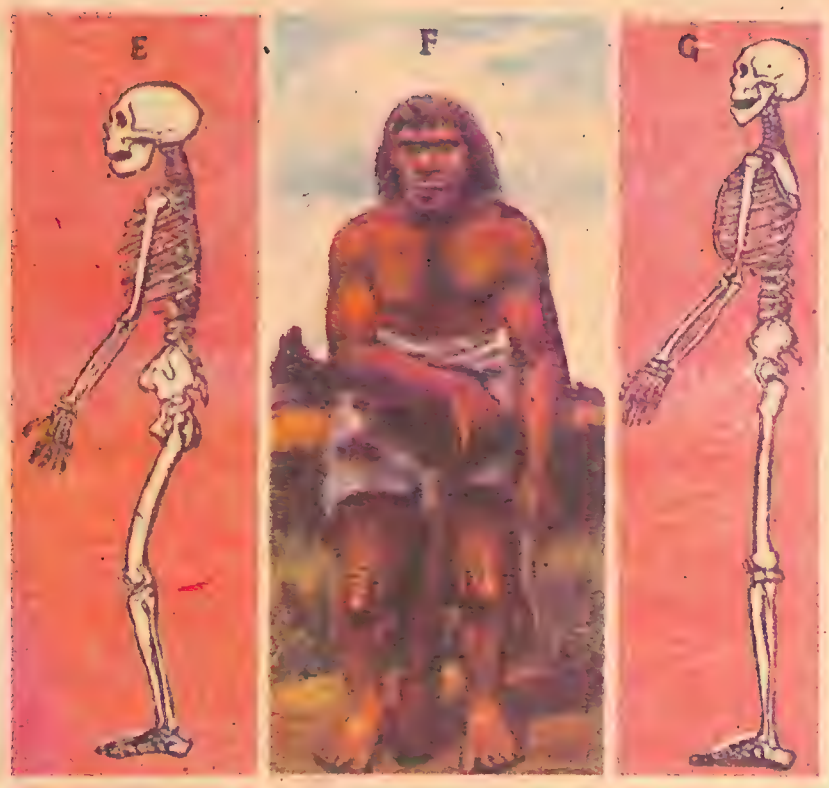

(E) İskeleti Fransa'da, Dordogne'da bulundu. (F)'deki ilk insana ait sayılıyor. (G) iskeleti ise, Avusturalya'da yaşadığı saptanan ilk insanındır.

ısınmayı, aydınlanmayı, et pişirmeyi ve üstlerine gelen düşman kuvvetlerini kendilerinden uzaklaştırmayı zamanla öğrenmişlerdir. Hatta ateşi sürdürmeyi akıl etmeleri için de aradan yine çok uzun bir zaman geçmiştir.

TARİH ÖNCESİNDE

TARİH öncesi, milyarlarca yıl süren uzun bir çağdır. Bilginler, bu çağı, **Taş Çağı, Bakır Çağı, Tunç Çağı ve Demir Çağı** diye dört döneme böler. Bu adlar, o dönemlerde silah, araç vb. yapmada kullanılan maddelere bakarak verilmiştir.

Taş Çağı, bundan 500.000 ile 150.000 yıl öncesi arasındaki dönemi kapsar ve Yontma Taş Çağı (paleolitik) ve Cilâlı Taş Çağı (Neolitik) diye ikiye ayrılır. Yontma Taş Çağı da Uzak, Orta ve Yakın olmak üzere üç zaman diliminde incelenir.

Bugün, yalnızca en yakın gelişmelerle ilgili sağlam bilgiler edinebilmiş durumdayız.

Yontma taşların en eskileri, her işe yarar bir araç olarak kullanıldığı anlaşılan iki yanı kabaca işlenmiş badem biçimindeki **"Yumruk" tokmaklardır. Bunlar uzak Yontma Taş Çağı'nın)M.Ö. 600.000 - 300.000)** kalıntılarıdır ve Avrupa, Asya, Afrika kıt'asının hemen hemen her yerinde bunlara rastlanmaktadır. **"Yumruk"** tokmakların yapıcısı sayılan yaratık 1954 yılına dek bilinmiyordu. **"Belirli bir sanayinin yaratıcısı"** sayılan bu yaratık da (**Atlantropus**) kalma fosil parçası **Camille Araabourg** tarafından Afrika'nın kuzeyinde Termefine'de bulunmuştur. **"Yumruk"** tokmaklar, Yontma Taş Çağı'nın en eski dönemini, yani, Uzak Yontma Taş Çağı'na aittir. Bu dönemde yaşayan insanlar en yakın yaratığa "Pitekantropus" adı verilmekte ve bu yaratığa ait kalıntılar Cava'da bulunduğundan **"Çava Adamı"** da denilmektedir.

Bundan sonraki Yakın Yontma Taş Çağı'nda (M.Ö. 150.000) eski kıt'anın hemen hemen her yerinde çağdaş insanın atası olan **"Homesapiens"** türü görülmektedir. Bu tür en önemlisi **"Kromanyon"** olan birçok ırklara ayrılır. **"Kro-manyon"** ırkı, ortalama 1.80 m. boyunda sağlam yapılı, geniş ve yüksek alınlıdır. Kafatasının iç kısmındaki beyin kıvrımlarının karmaşıklığı bunların psisik yeteneklerinin en zeki çağdaşlarınınkinden pek farklı olmadığını göstermektedir. Zekâsının elle tutulur kanıtları da günümüze kadar gelen bir takım izlerdir.

Gelişen insanlığın üçüncü tablosunu bu tür çizer.

Yontma Taş Çağı'nda, atalarımız, altıyüz bin yıldır taş araçlarla yetinebilmiş, buna karşılık onların Cilalı Taş Çağı'ndaki torunları balta yontmayı, köpeği evcilleştirmeyi, ekmek pişirmeyi

...Sonra ellerindeki araçlarla kesmeyi ve biçmeyi öğrendiler.

İlk sular üstünde açılma eylemi bu denli yalın başlamıştı.

ve köyler yapmayı bir kaç onbin yılda gerçekleştirmişlerdir.

İNSANLIK MİRASI

Cİlalı Taş Çağı'nın sonlarında, dünya, aşağı yukarı bugünkü biçimini almıştı. Buzul çağı bittiğinden iklim ısınmış ve büyük buzullar erimeye başlamış, bu da deniz düzeyini düzeltmişti. M.Ö. 6.000'de İngiltere'yi kıt'aya bağlayan dar kara parçası sular altında kaldı. Sein, Rein ve Tuna ırmakları da dar vadilere çekildiler. İnsanlar uygarlık yolu olan ırmak boylarında yerleşerek toplu bir yaşam sürmeye başladılar.

Bilinen ve kabul edilen bir gerçek; Doğu uygarlığı olmasaydı, bugünkü durumumuza gelemeyeceğimiz üzerinedir. Kendi uygarlığımızı da o uygarlık olmadan anlamamız mümkün değildir. Asurlular, Babilliler, Mısırlılar, Grekler ve Romalılar bizlere çok geniş bir kültür mirası bırakmışlardır **"Nehirlerarası Ülkeler"**de yapılan arkeolojik kazılar, Mezopotamya'nın Batı uygarlığının beşiği olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Alfabemiz, dinlerimiz, hukukumuz ve sanatımız uzun bir sürecin ve gelişmenin sonucudur. Her çeşit kültürün temeli olan yazı; Sümerlilerin aracıyla, bize, Mezopotamya'dan gelmiştir.

Günümüzde ilk insanın örneklerine rastlamak, belki şaşırtıcı gelecektir ama, doğrudur bu, Güney Amerika ile Avusturalya'nın uygarlıktan uzak köşelerinde resimde gördüğünüz insanlar dünyamızdan habersiz yaşamlarını sürdürmektedirler.

IV. BÖLÜM

DÜNYAMIZI ÖĞRENMEYE DOĞRU

BiLiNMEYENE karşı ilgi ve ne olduğunu öğrenme, insanın yapısında vardır. İnsan, yaşadığı çevreyi tanımasının ardından, giderek öğrenme alanını genişletmiş, içindeki serüven duygusunun dürtüsüyle bilinmeyene doğru doğru sayısız yolculuklara çıkmıştır.

Dünya üzerindeki en eski yolculuğun günümüze kadar gelebilen belgeleri: "Gemici asker **Hanno'nun uçsuz bucaksız denizlere açılıp gittiği kıyılarda sömürgeler kurması, Kurtarıcıları memnun etmişti.." Cümlesiyle başlar. Ilkçağların büyük gezi serüvenlerinden birini anlatan bu belgeler, M.O. 530 yılında Kartaca filosunun Cebelitarık Boğazı'nı geçerek Atlantik Okyanusu'na açılışını, Afrika kıyılarında sömürgeler kuruşunu ve kıyıyı izleyerek güneye inişini hikâye eder.**

Kartacalı gemiciler, bu yolculukta vahşi ormanları, karaderili insanları, sularında timsahların oynaştığı büyük ırmaklarıyla **"yepyeni"** ve **"bilinmeyen"** bir dünyayı görmüşler, daha da ileri gidip bazı yerlerde karaya bile çıkmışlardı. Bu çağ insanlarının yaptıkları ilk keşif gezisinde, "keşfeden"le **"keşfedilen"** karşı karşıya gelince, kimin daha çok korkup çekindiğini bugün düşlemek zordur.

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

Kartacalıların korkularını yine bu belgelerden okuyalım:

"Davul, boru ve zil sesleriyle birlikte korkunç çığlıklar duyduk. Yüreklerimize bir korku salındı. Kâhinlerimiz adayı terketmemizi söyleyince hemen yelken açtık. Alev alev yanan yerlerden geçtik. Buralarda denize dökülen ırmaklar bile ateşlendi. Toprak da üzerine basılmayacak kadar kızgın sıcak... Olağanüstü bir dehşete kapıldık, son hızla uzaklaştık oralardan..."

GÖZÜPEK İNSANLAR

KARTACALI gemiciler, karşılaştıkları, bu ürküntü veren olaylara karşılık, yolculuklarını yine de yarım bırakmamışlardı. Günümüze dek ulaşan belgelerde, bir yanardağ (bu bir olasılıkla **"Cameroon"** yanardağı idi) gördükleri de belirtiliyordu. Dönüş yolculuğuna başlamadan önce, bir başka adaya daha ayak basan Kartacalı-

Alev Alev yanan yerlerden geçtiler. Buralarda denize dökülen ırmaklar bile ateştendi.Toprak da üzerine basılmayacak kadar kızgın sıcak... Hepsi de olağanüstü bir dehşete kapılmışlardı. Son hızla uzaklaştılar.

Kartaca kenti, döneminin en ilginç uygarlık ve ticaret merkezlerinin başında geliyordu...

lar, burada yüz yüze geldikleri insanları şöyle anlatıyorlardı:

"Ada, vahşilerle doluydu. Aralarında çirkin, sarkık vücutlu kadınlar da vardı. Kılavuzlarımız bunlara "goril" adını verdiler. Erkekleri yakalamaya çalıştık ama, başaramadık bir türlü. Çünkü yalçın kayalara tırmanıp oralardan üzerimize taşlar yağdırıyorlardı. Üç kadın yakaladık fakat bizi öylesine tırmalayıp ısırıyorlardı ki, üçünü de öldürüp derilerini Kartaca'ya getirdik. Bu adadan daha güneye inemedik, yiyeceğimiz çok azalmıştı çünkü..."

Yakalanan bu kadınların şaşırtıcı hikâyesi, Afrika'nın insana benzeyen maymunları keşfedilene kadar bir **"düş ürünü"** olarak kabul edilmişti..

Şöyle bir soru akla gelebilir hemen: Kartacalılar, insanla hayvanı birbirinden ayırdedemeyecek kadar bilgisiz miydiler? Yoksa, karşılaştıkları, hayvan postlarına sarınmış vahşi yerliler miydi? Çünkü, Kartacalıların insan derisini yüzerek hemen oracıkta tabaklayabileceklerini varsaymak, zordur.

Bu eski belgelerin önemi, içinde yazılı olanlardan çok, böylesi konuların o çağda yazıya dökülmüş olmasından kaynaklanıyor. Okuyup yazmanın çok az kişiye nasip olduğu ilk çağlarda, Hanno gibi serüvensever bir komutanın tuttuğu bu kayıtlar, çağında erişilmesi güç bir kültür düzeyine tanıklık etmektedir. Şaşılacak bir başka nokta da, bunların Romalılarca yerle bir edilip taş taş üzerinde bırakılmayan bir Kartaca kentinden kurtulmuş olmasıdır.

Hanno'nun yazdıklarının günümüze dek ulaşmasını, eski Yunanlılara borçluyuz. İnsanlığa hemen her alanda seçkin eserler bırakmış bu eski ulus, aynı zamanda denizcilikte de çok ileri gitmişti. Yeryüzünün o zaman için bilinmeyen uçları ile ticaret ilişkileri sağlamışlar, bu geliş-gidiş yolları üstünde sömürgeler kurmuşlar ve dünyamız konusunda değerli bilgiler devşirmişlerdi.

Fenikelilerin, Giritlilerin, Mısırlıların ve Kartacalıların yaptıkları çeşitli yolculuklarla ilgili eski belgeleri, kendi denizci ve tüccarlarının izlenimlerini "Delf"de ve Anadolu'nun Ege kıyılarında kurdukları kentlerde bir araya getirdiler. Böylece, bilerek ya da bilmeyerek coğrafya biliminin temellerini atmış oluyorlardı.

O SIRADA DÜNYAMIZ

İLK çağlarda Akdeniz dolaylarında yaşayan ve yeryüzünün en eski uygarlık merkezlerini kurmuş insanların dünyası, salt bu denizin çevresini kapsıyordu. ve bu da küçücük bir bölgeydi. Akdeniz evreni ile çağdışı olan Uzakdoğu evreni yüzyıllar boyu birbirlerinden habersiz yaşadılar. Beşyüz şu kadar yıl öncesine kadar, bugün üzerinde ileri bir uygarlık düzeyine ulaşmış insanların yaşadıkları, Amerika, kesinlikle bilinmiyordu bile. Eski dünyamızın karalarından bir parçası olan Afrika Kıta'sının iç kesimleri, ancak geçen yüzyılın sonlarına doğru bütünüyle keşfedilebilmiştir.

Bunlardan çıkarılacak sonuç şudur: "Dünyamızın bilinip tanınması, uzun bir zaman sürecinde olmuştur. ve bu alanda coğrafya kâşiflerinin katkıları olağanüstü büyüktür. (Kartacalı gemici-asker Hanno, Batı Afrika'nın Cebelitarık'la Ginea körfezi arasındaki kıyılarını M.Ö.500 yıllarında keşfetmişti; dünyanın en yüksek doruğu

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

Yeni ve bilinmeyen topraklara doğru ilk keşif yolculuğuna çıkan insanların başında Fenikeliler vardı.

Everest'in fethi ise, bu olaydan aşağı yukarı bir 2500 yıl sonra, 1952 yılında başarılabilmiştir.)

Dünyamızın bilinip tanınması için, harcanan çabalarda, salt **"öğrenme"** tutkusu ana etken değildir. Asıl tutku, ticaret yapma, bir şeyler **"satma"** ve bir şeyler **"alma"**dır. Yeni kaynaklar, yeni pazarlar bulmaktır. Bu yüzden bilinmeyene doğru yapılan yolculukları başlatanlar, ticareti ön plana çıkaran uluslar ve devletler olmuşlardır. Serüvencilerle tüccarlar; birbirlerine arka çıkmışlar, birbirlerini desteklemişlerdir. Çok sonra bunlara bilimadamları katılmış; coğrafya keşifleri, uzun bir zaman süresinin ardından bilimsel inceleme yolculuklarına dönüşmüştür.

Yeni ve bilinmeyen topraklara doğru ilk keşif yolculuklarına çıkan insanların Akdeniz kıyılarında, milattan önceki çağlardan beri yaşayan uluslar oldukları gerçektir. Askerlerin, tüccarların ve komşu ulusların toplayıp getirdikleri bilgilerle yetinmeyen Yunanlılar, uzak ülkelerle ilgili bilinmeyeni öğrenmek uğruna denizlere açılmaya başladılar. Tarihçi Hecataeus (M.O.500), bu amaçla yolculuğa çıkan ilk batılı bilimadamıdır. Ünlü **Heredot** (M.Ö.-495-425) eserlerine konu edindiği her bölgeyi (bunlar arasında Yunanistan, Ege adaları, İran, Mısır, Arabistan, Kartaca, Sicilya ve İtalya da vardır) Adım adım dolaşmıştır. Eski Yunan coğrafyacıları ise, dünyayı **"Orient"** (Asya), **"Occident"** (Avrupa) ve **"Libia"** (Afrika) diye üç bölüme ayırmışlardı.

AKDENİZ ULUSLARI

AKDENİZ'in ilk çağ dünyasının merkezi oluşunda, ilk büyük keşif yolculuklarının yine buradan başlamasında, coğrafya konumunun ve koşullarının önemli etkisi olmuştur. Uzunluğu 4.000, genişliği de ortalama 750 kilometre olan Akdeniz, eski dünya kıt'alarının tam orta yerindedir ve deniz olarak arada sıkışıp kalmıştır. Akdeniz'in özellikle doğu kesiminde Mezopotamya, Mısır ve Ege gibi eski uygarlıkların kurulduğu bilinmektedir. Milattan çok uzun yıllar önce, bilinmeyene doğru ilk yolculuk yapanlar, yine bu doğa kesiminin ulusları; Egeliler ve Fenikelilerdi. İşe batı kesimini tanımakla başlamışlar, daha sonra İtalya'ya ve Endülüs'e kadar ilerlemişlerdi. Ardından kurdukları Yunan sömürgeleri Akdeniz'in hemen hemen her yanına dağılmıştır.

Akdeniz, ilk çağlarda ulaşıma uygunluk gösteren girintili çıkıntılı kıyılara sahipti, üzerinde birçok adalar ve takım adalar vardı. Yaz mevsimlerinde ve yılın uzun bir süresinde gökyüzü açıktı, sis yoktu; gel-git olayları, kendini duyurmayacak kadar önemsizdi. Bunlar, gemicilik açısından yabana atılmayacak koşullardı elbet.

O çağlarda ticaret ve gemicilikte en büyük çaba gösteren ulus, Fenikelilerdi. Bu ulus üzerine geniş ve yoğun bilgi sahibi değiliz. Bildiklerimiz, Romalı ve Yunan kökenli yazarların, tarihçilerin yazdıklarına dayanıyor. Fenikeliler, denizi kendilerine uğraş seçmişler, Doğu Akdeniz'de, Suriye kıyılarına yerleşmişlerdi. Bu bölgeye, belki de Basra Körfezi kesiminden gelmiş olabilirler. Doğu Akdeniz kıyılarının arka yakası dağlarla çevrilidir. ve o dönemde bu dağlar ünlü sedir ağaçlarıyla kaplıydı. Fenikelilerin bu kıyılar boyunca yerleşmelerinin bir başka nedeni, savunmasının kolay olmasıydı. Buna karşılık, kuzeyden, güneye uzanan kıyılardaki kentlerle limanlar arasında siyasal ve toplumsal bağ pek

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

KARADENİZ
YUNANLILAR
ANADOLU
OMA
İYONLAR
FENİKELİLER
MEZOPOTAMYA
D E N İ Z
MISIRLILAR

AKDENİZ ULUSLARI

AKDENİZ'in ilk çağ dünyasının merkezi oluşunda, ilk büyük keşif yolculuklarının yine buradan başlamasında, coğrafya konumunun ve koşullarının önemli etkisi olmuştur. Uzunluğu 4.000, genişliği de ortalama 750 kilometre olan Akdeniz, eski dünya kıt'alarının tam orta yerindedir ve deniz olarak arada sıkışıp kalmıştır. Akdeniz'in özellikle doğu kesiminde Mezopotamya, Mısır ve Ege gibi eski uygarlıkların kurulduğu bilinmektedir. Milattan çok uzun yıllar önce, bilinmeyene doğru ilk yolculuk yapanlar, yine bu doğa kesiminin ulusları; Egeliler ve Fenikelilerdi. İşe batı kesimini tanımakla başlamışlar, daha sonra İtalya'ya ve Endülüs'e kadar ilerlemişlerdi. Ardından kurdukları Yunan sömürgeleri Akdeniz'in hemen hemen her yanına dağılmıştır.

Akdeniz, ilk çağlarda ulaşıma uygunluk gösterengirintili çıkıntılı kıyılara sahipti, üzerinde birçok adalar ve takım adalar vardı. Yaz mevsimlerinde ve yılın uzun bir süresinde gökyüzü açıktı, sis yoktu; gel-git olayları, kendini duyurmayacak kadar önemsizdi. Bunlar, gemicilik açısından yabana atılmayacak koşullardı elbet.

O çağlarda ticaret ve gemicilikte en büyük çaba gösteren ulus, Fenikelilerdi. Bu ulus üzerine geniş ve yoğun bilgi sahibi değiliz. Bildiklerimiz, Romalı ve Yunan kökenli yazarların, tarihçilerin yazdıklarına dayanıyor. Fenikeliler, denizi kendilerine uğraş seçmişler, Doğu Akdeniz'de, Suriye kıyılarına yerleşmişlerdi. Bu bölgeye, belki de Basra Körfezi kesiminden gelmiş olabilirler. Doğu Akdeniz kıyılarının arka yakası dağlarla çevrilidir. ve o dönemde bu dağlar ünlü sedir ağaçlarıyla kaplıydı. Fenikelilerin bu kıyılar boyunca yerleşmelerinin bir başka nedeni, savunmasının kolay olmasıydı. Buna karşılık, kuzeyden, güneye uzanan kıyılardaki kentlerle limanlar arasında siyasal ve toplumsal bağ pek

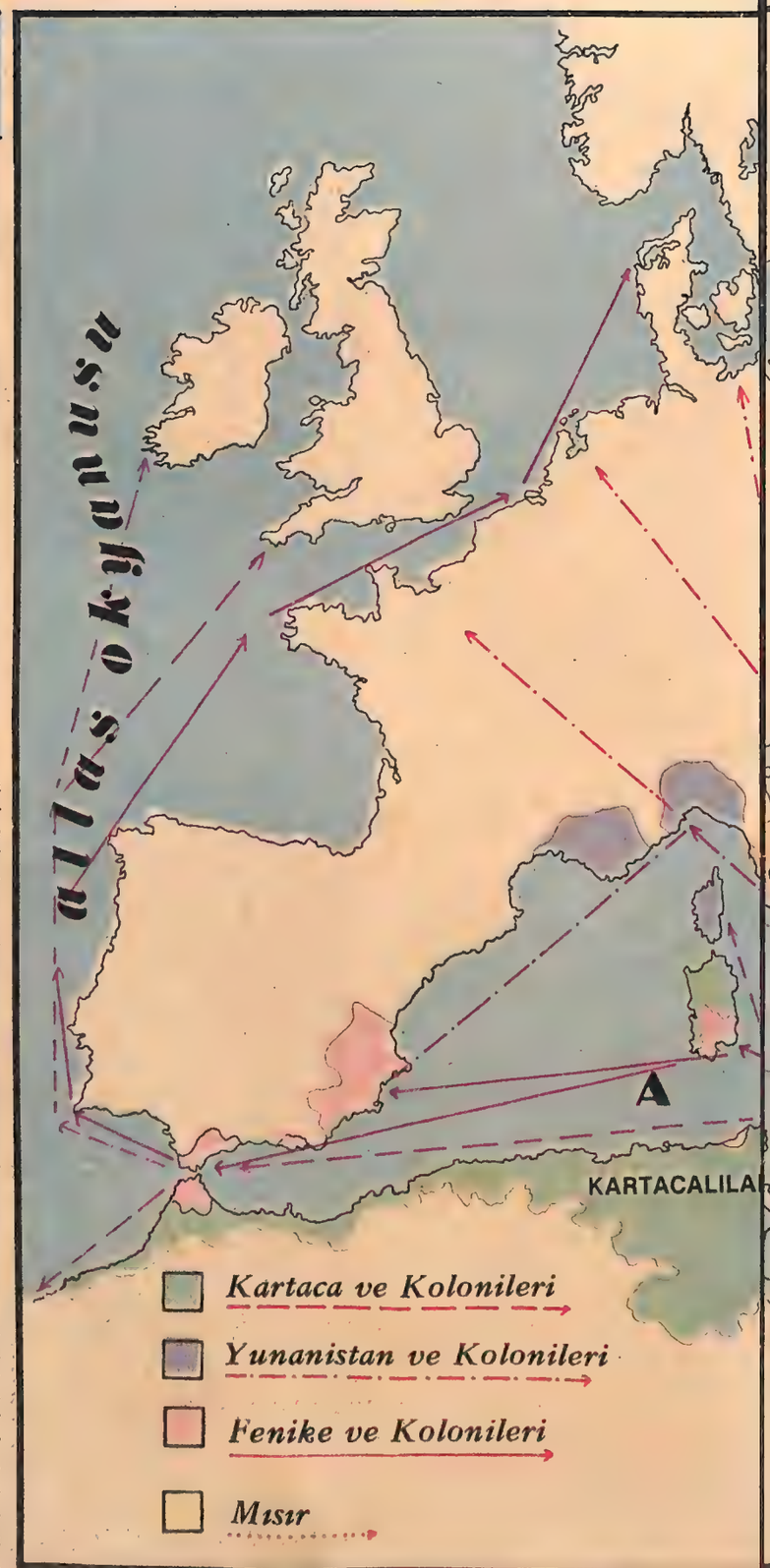

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.
Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

sağlam değildi. Her liman ve kenti; bir dönemde öbürlerine bakarak öne çıkmış, canlı bir yaşamın sürdürücüsü olmuş; kıyının ticaret, siyasal ve toplumsal merkezini oluşturmuştur. Bunlar arasında en önemlileri **Sidon** ile **Tyr**'di. Buralarda yaşayanlara Fenikeliler adı sonradan, Yunanlılarca takılmıştır. Kökenleri, gerçekten karışıktır ve kıyıya ilk yerleşenlerle sonradan gelenler birbirleriyle kaynaşmış, türlü değişmelere uğramışlardır.

Fenikeliler, başlangıçta balıkçılık yapıyorlardı. Sonradan gemiciliği uğraş seçtiler kendilerine. Bu ulusun büyük deniz seferlerine, ne zaman ve hangi tarihte giriştikleri bugüne dek kesinlikle bilinemedi. Gerçek etkenin Mezopotamya ve Mısır gibi eski uygarlıkların kurulduğu bölgelere yakın olmaları, gemicilik alanında ilerlemelerinde başlıca etkendir. Çünkü yaşadıkları kıyılar, çevrelerindeki uluslara eşya taşımacılığına ve karşılıklı ticaret yapmaya uygundu. Bu üstünlüklerine karşılık Fenikeliler, sürekli olarak çevrelerindeki devletlerin egemenlikleri altında kalmışlar, savaş yerine ticaret yapmayı yeğlemişlerdi.

Fenikelilerden başka Mezopotamya, Nil Vadisi, Girit adası ve Ege Denizi kıyılarında oturan öbür uluslar da gemicilik alanında epeyl ilerlemişlerdi. Basra Körfezi'nde, Kızıldeniz'de , Hind Okyanusu'nda ve Doğu Afrika kıyılarında Fenikelilerden çok

Kentlerde başlayan Akdeniz uygarlıkları büyük gelişme içindeydi.

daha önceki dönemlerde deniz yolculuklarına çıkılmış olduğunu kabul edebileceğimiz birçok nedenler vardır. Özellikle Mısırlıların Keftin adını verdikleri İonya kültürünün sahibi Egeliler, dünyanın en eski gemicileri, tüccarları ve sömürgecileri sayılıyor.

Fenikeliler yalnızca gemici ve tüccar değillerdi, o dönem için önem taşıyan bazı eşya ve madde yapımında eni konu sanayileşmişlerdi de. Camcılıkta, boya yapımında, kumaş dokumacılığında, madeni silah ve araç-gereç yapımında ileriydiler.

Çevrelerindeki ülkeleri de iyi tanıyorlardı. Denizde yıldızlardan yararlanıyorlar, Kutup Yıldızı' nı biliyorlar; böylece geceleri, kıyıdan olabildiğince uzaklaşarak yolculuk edebiliyorlardı. Gittikleri ülkelerden ticaret eşyalarından başka fırsatını buldular mı, köle ticareti de yapıyorlardı.

Vatanlarının dışında ilk yerleştikleri yer, Suriye kıyılarından 90 kilometre ötedeki Kıbrıs adasıydı. Kıbrıs, o günlerde bakır ve demir bakımından çok zengindi. Ayrıca buğday, şarap, keten ve kenevir gibi şeyleri de üretiyordu. Sığlık kıyıların da selvi ve sedir ağaçları ormanları vardı. Kıbrıs'ın limanlarından Mısır'a, Suriye'ye ve Küçük Asya kıyılarına sürekli bir ticaret akımı sürdürülüyordu. Fenikeliler, bu limanlarda ve maden ocaklarında ayrıcalıklara sahiptiler.

Ege ulusları gemilerle uzak kıyılara seferler düzenliyor, ticaret yapıyorlardı.

Bu Ansiklopedi TÜRK TİCARET BANKASI'nın Çocuklarımıza bir kültür hizmetidir.

Kurtuluş Savaşı yıllarında...

Meclis'teki bütün grupları ve milletvekillerinin çoğunu çağırarak, kurduğum yeni grupta birleşmelerini sağladım. Bir de içtüzük yaptık. Meclis'in genel kurulunda bu tüzük kabul edildi. Beni de kurduğum grubun başkanlığına seçtiler. Böylece Meclis'teki dağınıklık önlenmiş oldu.

Sakarya Meydan Savaşı

YUNAN ordusu, Ikinci Inönü Savaşı'ndan üç ay kadar sonra, 10 Temmuz 1921'de genel bir saldırıya geçti. Askeri birliklerimiz Kütahya ve Eskişehir arasında bu saldırılara onbeş gün karşı koymaya çalıştı. Ama saldırı durdurulamadı. Çünkü Yunanlılar, Ikinci Inönü yenilgisinden sonra, ordularını asker ve silah bakımından oldukça güçlendirmişlerdi.

Birliklerimiz, 25 Temmuz akşam büyük bir bölümüyle Sakarya'nın doğusuna çekildi. Aslında, Yunan saldırıları karşısında bizim izlediğimiz bir yol vardı: *Saldırı karşısında kaldıkça bu saldırıyı, direnerek ve uygun hareketler yaparak durdurmak ve yeni ordumuzu kurmak, güçlendirmek için zaman kazanmak.*

Batı Cephesi Komutanı Ismet Paşa ile savaş yerinde aldığımız bu geri çekilme kararı da, aynı kurala dayanıyordu. Düşman durmadan ilerlerse, biz de geri çekilmeye devam edecektik. Sonra da umulmadık bir zamanda ve yerde, düşmana saldıracaktık. Bu çekilişin en büyük sakıncası, Eskişehir gibi önemli yerlerin düşmana bırakılmasından dolayı, kamuoyunda doğacak sarsıntılardı.

Düşündüğümüz sakıncalar, gerçekten hemen görülmeye başladı. Önce Meclis içinde birtakım sesler yükseldi: "Ordu nereye gidiyor? Ulus nereye götürülüyor? Bu gidişin sorumlusu kimdir?"

Bir milletvekili, benim ordunun başına geçmemi önerdi. Bu öneriye katılanlar çoğaldı. Katılmayanlar da vardı. Olumsuz birtakım tartışmalar başladı. Sonunda, ordunun başına geçmem Meclis tarafından benimsenip kabul edildi.

Yaptığım bir konuşma ile Meclis'e teşekkür ettim. Meclis'in yetkilerini kullanmak koşuluyla Başkomutanlık görevini alacağımı bildirdim. Ben Başkomutanlık görevini yaparken, sınırsız ve koşulsuz olarak emir verebilmeliydim. Bakanlar Kurulu'ndan ve Meclis'ten izin istemekle birtakım gecikmeler ve aksamalar olacağı doğaldı.

Milletvekillerinden bir kısmı, bana Meclis yetkisi verilmesine karşı çıktı. Yeniden tartışmalar başladı. 5 Ağustos 1921 günü yapılan oturumda, Meclis'ten çıkan bir yasa ile, bana bu yetki verildi.

İnönü Savaşları döneminde Mustafa Kemal (arkası dönük), İsmet Paşa ve arkadaşları...

Bütün dünya tarihinde, sizin İnönü meydan savaşlarında yüklendiğiniz görev kadar ağır bir görev yüklenmiş komutanlar pek azdır. Ulusumuzun bağımsızlığı ve varlığı, çok üstün yönetiminiz altında onurla (şerefle) görevlerini yapan komuta ve silah arkadaşlarınızın duyarlığına ve yurtseverliğine büyük güvenle dayanıyordu. Siz orada yalnız düşmanı değil, ulusun ters yazgısını da yendiniz. Düşman çizmesi altındaki yaslı topraklarımızla birlikte, bütün yurt bugün, en kıyıda köşede kalmış yerlerine kadar utkunuzu (zaferinizi) kutluyor. Düşmanın yurdumuzda sonsuz yayılma isteği, dayancınızın ve yurtseverliğinizin yalçın kayalarına başını çarparak paramparça oldu.

Adınızı tarihin övünç yazıtları

(abideleri) arasına geçiren ve bütün ulusta size karşı sonsuz bir saygı ve bağlılık duygusu uyandıran büyük savaşınızı ve utkunuzu kutlarken, üstünde durduğunuz tepenin, size binlerce düşman ölüleriyle dolu bir onur alanı gösterdiği kadar, ulusumuz ve kendiniz için yükseliş parıltılarıyla dolu bir geleceğin çevrenini(ufkunu) de gösterdiğini söylemek isterim. (1.4.1921)

Büyük Millet Meclisi Başkanı
Mustafa Kemal

Büyük Millet Meclisi Başkanı
Mustafa Kemal Paşa'ya:

Kıyım ve zorbalık (zulüm ve istibdat) dünyasının en kıyasıya saldırılarına karşı, yalnız ve şaşkın kalan ulusumuzun nesnel ve tinsel (maddi ve manevi) bütün yetenek ve güçlerini ruhundaki ateşle toplayan ve harekete getiren Büyük Millet Meclisi'nin Başkanı Mustafa Kemal Paşa.

Yiğit erlerimiz ve subaylarımız adına erlerimizle avcı hatlarında omuz omuza vuruşan tümen ve kolordu komutanları adına, övgü ve kutlamalarınıza büyük bir övünçle teşekkür ederim.

Batı Cephesi Komutanı
İsmet

Refet Paşa'nın Durumu

YUNANLILARIN saldırısı sırasında, Güney Cephesi Komutanı Refet Paşa, kendisinden beklenen görevi yerine getiremedi. Yunanlılar saldırıya geçince, Refet Paşa'nın kuvvetleri geri çekilmek zorunda kalmıştı. Birliklerin, elverişli bir yerde durdurulması, yeniden bir düzenlemeye geçilmesi gerekirdi. Refet Paşa, bunu başaramadı. Üstelik, düşmanın çekilmesini,

Kurtuluş Savaşı'na omuz veren Anadolu kadınları...

Dumlupınar'da yerleşip kalmasını yanlış değerlendirdi. Gerçekte, kendisi yenildiği halde, düşmanın yenilip kaçtığını sandı. Biz de sevinerek ivedilikle onu övdük Ama, durumu iyice anlamak için telgraf başında yaptığımız görüşme sırasında, durumun bana bildirdiği gibi olmadığını gördüm. İşin üzücü yanı şu ki, komutasındaki orduda da, Refet Paşa'ya karşı bir güven kalmamıştı.

Millî Savunma Bakanı Fevzi Paşa ile Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'yı, durumu daha yakından incelemek için, Refet Paşa'nın bulunduğu yere (karargâha) gönderdim. Yapılan inceleme sonunda, Refet Paşa'nın başarısızlığı anlaşıldı. Ama, daha fazla üstüne gitmedim. Durumu idare etmeyi düşündüm.

Gelişmeler, durumun sürdürülemeyeceğini gösterdi. Refet Paşa'nın komutası altındaki Güney Cephesi'ni, Batı Cephesi'ne bağlayarak İsmet Paşa komutasına verdim. Refet Paşa'ya da, Ankara'da bir görev vermeyi düşündüm.

Refet Paşa için düşündüğüm görev, Millî Savunma Bakanlığı idi. İsmet Paşa, Genelkurmay Başkanlığından çekilecek, Millî Savunma Bakanı bulunan Fevzi Paşa da, Genelkurmay Başkanlığına geçecekti.

Refet Paşa, benim bu tasarımı beğenmedi. Dedi ki: "Fevzi Paşa, görevinde kalsın. İsmet Paşa, Genelkurmay Başkanlığı'ndan çekilsin." Kendisine sordum: "Yani siz mi Genelkurmay Başkanı olmak istiyorsunuz?"

Açık bir karşılık vermedi. Ama, ben Refet Paşa'nın amacının böyle bir görev almak olduğunu anladım. Kendisine: "Bizim örgütümüze göre, Genelkurmay Başkanı olmak için, başkomutan olmak gerekir. Siz daha Türk ordusuna başkomutan olacak nitelikleri kazanmış değilsiniz. Bunu şimdiden aklınızdan çıkarınız!" dedim.

Refet Paşa, verdiğimiz Millî Savunma Bakanlığı görevini kabul etmedi. İzin alarak Kastamonu ormanlarında, Ecevit denilen yerde, bir süre dinlenmeye çekildi.

Meclis'te Belirmeye Başlayan Siyasal Gruplar

BAŞLANGIÇTA Meclis içinde bir birlik vardı. Erzurum ve Sivas kurultaylarında saptanan ilkeler *Ulusal Ant* (Misakı Millî) adıyla önce İstanbul Mebuslar Meclisi'nde (Meclis-i Mebusan'da) sonra da Ankara'da Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilmişti. Buna uygun olarak yurdun bütünlüğünü ve ulusun bağımsızlığını sağlayacak bir barışın gerçekleştirilmesine çalışıyorduk.

Zaman geçtikçe Meclis'teki bu birlik sarsılmaya başladı. Ortaya bazı görüş ayrılıkları, bunun sonucu olarak da birtakım gruplar çıktı. Niteliklerini anlayabilmeniz için bu örgütlerden belli başlarının adlarını sayayım:

Dayanışma Grubu (Tesanüt Grubu),

Bağımsızlık Grubu (İstiklâl Grubu),

Halk Grubu (Halk Zümresi),

Yenileştirme Grubu (Reform Grubu).

Bu gruplardan başka, adsız olarak, özel amaçlı kimi küçük örgütlerin de çalıştıklarını anlaşılıyordu.

En önemsiz konularda bile oylar dağılıyor, birlik sağlanamıyor, işler aksıyordu. Grupları birleştirmek için çok uğraştım. Olmadı, başaramadım.

Sonunda ben de *Anadolu ve Rumeli Hakları Savunma Grubu* (Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu) adında bir grup kurdum. Bu grup, yurdun bütün resmi ve özel örgütlerini, saptadığımız ulusal amaçlar doğrultusunda birleştirecekti. Ayrıca, şimdiden devletin örgütlerini, anayasaya uygun olarak saptayacaktı.

CİN! SEPETE ATLA HEMEN. DİZGİNİ DE BIRAKMA! DEVE PEŞİMİZDEN GELİR!
SİRKTEN FARKI YOK! ARKAMIZDA KOŞTURAN EŞKİYALAR OLMASA BARNEY DE YARALI OLMASA ŞİKAYET EDECEK BİR ŞEY KALMAYACAKTI!
BURADA CANIMIZ SÖZ KONUSU, HAYALİN SIRASI DEĞİL! EŞKİYALARI EKMELİYİZ. YOKSA BİZİ ÇIRILÇIPLAK ORTADA BIRAKIRLAR VE ÖLDÜRÜRLER DE...
ARKADA NELER OLUYOR?
KALKAN KUM BULUTUNDAN GÖREMİYORUM. AMA..
MEDICAL SUPPLIES
HAY ALLAH! HAPI YUTTUK!
BU KEZ ATLARA BİNİP GELMİŞLER. SONUMUZ GELDİ!
HAY ALLAH! BÖYLE KURTULMA ŞANSIMIZ YOK!
DAHA HIZLI GİTMELİYİZ! BEN DEVEYE GEÇİYORUM! SEN DİREKSİYONA GEÇ, VE GAZLA! BİZE BAKMADAN SÜR!
HAYIR! BÖYLE TAKTİK OLAMAZ! BEN KURTULAYIM DERKEN KENDİNİ FEDA EDİYORSUN! BU DURUMDA BURDA KALIR DÖĞÜŞÜRÜZ!
CİN! KUMUN UÇUŞTUĞUNU GÖRÜYOR MUSUN? BU YALNIZCA MOTORUN İŞİ DEĞİL, RÜZGÂR BU, RÜZGÂR ANLIYOR MUSUN?
?!?

EVET GERÇEKTEN! NE DEMEK BU?
SIKI TUTUN ÖYLEYSE!
BRAHH!!
HAVA AKIMINA DALIYORUZ!
JORDAN TUTUNABİLİYOR MU?
ELEK GİBİ SALLANIYOR!
YA BÖYLE GİDECEĞİZ YA DA ARKAMIZDAKİ ATLI VAHŞİLER İŞİMİZİ BİTİRECEKLER! TANRI YARDIMCIMIZ OLSUN! GEÇİDE HİÇ BİR ZAMAN ULAŞAMAYACAĞIZ ANLAŞILAN.
GEÇİDE GELDİK! GÜRLEYEN KUMULLARA MI GÜVENİYORDUN YOKSA?
BİLİYORDUM İŞİN SONUNA GELDİK AMA HİÇ OLMAZSA KENDİMİZ SEÇİYORUZ.
BANG
DANG
UĞUSAN KUMLAR VE ISLIK ÇALAN ŞEYTANLAR!
KÜKREYEN ÖLÜM GEÇİDİ! RUMİLER ÇILDIRMIŞLAR!
BERNARD! YAVAŞLIYORLAR! KURTULDUK!
YA DA KAYBOLDUK! BAŞIMIZA GELECEKLERİ İYİ BİLİYORLAR. NE YAPALIM, DÖVÜNMEK İÇİN ÇOK GEÇ!
SÜRECEK.

MADALYONU ALABİLMEK İÇİN ATINDAN İNDİ. 5

KİN SÜVARİSİ

Greenfield..... GEORGE HILTON
Clayton..... EDD BYRNES
Monetero..... GILBERT ROLAND
Marysol..... KAREEN O'HARA
Barnet..... IVANO STACCIOLI
Yönetmen:
ENZO G. CASTELLANI

HAYDUTLARDAN BİRİNİN ATINA EL KOYAN GREENFİELD OLAYI TEPEDEN İZLİYORDU.

MONETERO'NUN YAKALANMASI ÖDÜL HAYALLERİNİ YIKMIŞTI. YÜZBAŞI HAYDUTU KALEYE GÖTÜRDÜ.

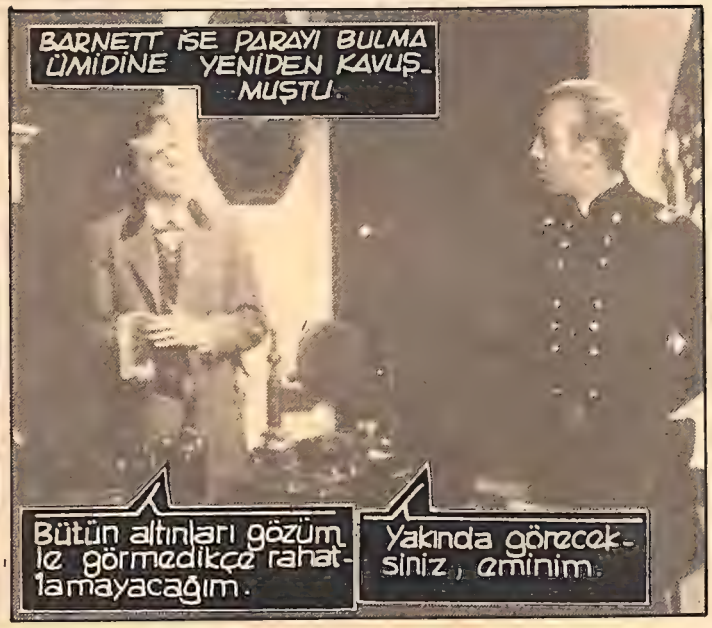
BARNETT İSE PARAYI BULMA ÜMİDİNE YENİDEN KAVUŞMUŞTU.
Bütün altınları gözümle görmedikçe rahatlamayacağım.
Yakında göreceksiniz, eminim.

Dilerim dediğiniz gibi olsun. Monetero'nun çok kolay yakalandığını farketmediniz mi?

Belki yardımcıları altını alıp kaçsınlar diye kendini yakalattırmıştır. Öyleyse onun dilini çözmesini bilirim.

BARNETT KIRBACINI ALDI VE HÜCREYE GİRDİ.
Kaybedecek vaktim yok Monetero, altını nereye gizledin, söyle!
Dilini çözmek için neler yapabileceğimi bilirsin.
MONETERO KONUŞMAMAKTA DİRENİNCE YÜZÜNDE BİR KIRBAÇ SAKLADI.
Buradan çıkarsam bu kırbaç yaraşını sana çok pahalı öderim yüzbaşı.
Seni dinliyorum.
Nereye saklandığını bilen tek adamı senin askerlerin öldürdü.
Çok güzel. Konuşmamakta direnirsen seni de kurşuna dizdiririm.

ÇABUK TERFİ ETMEYE KARARLI, HIRSLI BİR ADAM OLAN BARNETT HİÇ SARSILMIYORDU.

SİNAN GÜRDAĞCIK

BEN BAŞKAN OLACAĞIM

Naci Girginsoy'un Bir Hikâyesi

Resimler : Seiçuk

BABAM, kocaman beton ayakları gösterdi, "Bak" dedi, "bu köprü bitince yol kısalacak, rahatlayacak, mahallemiz de daha değerlenecek, şenlenecek." Çok olmamıştı. Yağmur yağıyordu. Penceredeydik. Başlıklı sarı muşambalarıyla amcalar geldi. Kiminin elinde şerit metre, kiminin kırmızı dilimli işaret direkleri, kiminin kazma, kürek vardı. Çamurlar içinde koşturdular. Ölçtüler, kazdılar, işaret kazıklarını diktiler.

Sonra kocaman kepçeli makinalar, kamyonlar geldi. Öyle bir kepçeli makinam olsun isterdim. İleri geri hızla gidiyor, yumuşak toprağa daldıydı bidolu toprağı kamyonlara boşaltıyordu. Kamyonlar hemen gazlıyordu. Babam, bu toprakların kentin doldurulacak yerlerine taşındığını, işe yaradığını söylüyordu.

Mahallemizde çabucak iki büyük çukur açılmıştı. Yağmur suları doluyordu içine. Onları motorlarla çekiyor, boşaltıyorlardı. O çukurlara uzun demirler diktiler. beton döktüler. Günler geçtikçe köprü ayakları belirlendi, yükseldi. Babam, annem, sık sık uyarıyordu: "Sakın o çukurların, makinaların, çalışanların yakınına gitmeyin." Bir kaza olabilirmiş. Gitmedik. Uzaktan izledik. Bizim için güzel bir oyundu.

Köprü ayakları öyle büyük oldu ki, bulutlara kadar yükselmişti sanki. Sonra daha çok makina, zincir, adam geldi mahallemize. Babam, "Köprünün üstünü koyacaklar" dedi. Üstünü Karayolları işyerinde hazırlamışlar. Buraya güçlükle taşıdılar. İki yandan yolu kestiler. Ayaklar üstüne oturtması günler sürdü. Biz çocuklar ilgiyle, heyecanla seyrettik.

O iş de bitti. Makinalar, adamlar gittiler. Mahalle bize kalmıştı yine. Babamız, annemiz, büyüklerimiz, sık sık, "Aman" diyorlardı. "köprü ayaklarından uzak olun."

Köprü daha trafiğe açılmamıştı. Üstünden arabalar geçmiyordu. Ayaklar için kazılan çukurlar öylece duruyordu. Yağmurlarda göl oluyordu.

Ersin'le biz arkadaşız. Gelecek yıl okula başlıyoruz. Bizim de çantamız, önlüğümüz, silgimiz, kalemimiz olacak. Bizden büyük çocuklar okula, mahallenin, evin büyükleri işe gittiğinde biz Ersin'le sokaktayız. Onunla oynuyoruz. Hava güzelse, yerler kuruysa koşmaca, top, saklambaç. Bizim uçurtmalarımız da var. Ama kışın uçuramıyoruz.

Ayaklarımız çamurdan, sudan, soğuktan koruyalım diye babalarımız bize lâstik çizme aldı. Onları çok seviyoruz. Çamurlanınca suyla yıkıyoruz. O gün yine çizmelerimizi

Avuçlarımıza aldığımız suyla çizmelerimizi...

giymiştik. Ersin'le dışarıda oynuyorduk. Eve dönme saatinde Ersin, "Gel" dedi, "çizmelerimizi yıkayalım, her yanları çamur olmuş. "Köprü ayaklarının çukuru göllenmiş gene. Oraya koştuk. Suya eğildik. Avuçlarımızla aldığımız suyla çizmelerimizin çamurunu silmeye koyulduk. Ersin, "Gıcır gıcır olmalı" diyordu.

Bak, dedi, "çizmelerimizi çıkarıp suda yıkayalım." Birini çıkardı. Bana tutundu. Çıkardığı çizmeyi bol suyla yıkadı. Köprü ayaklarının göllenmiş suyuna yanlamasına koydu. Hiç çamuru kalmamıştı. Çizme gıcırdıyordu temizlikten. Öbürünü çıkardı. Çorapla yere basmamak için yeniden omuzuma tutundu. Tek elle çabucak yıkayayım derken çizme suya düştü. Az uzaklaştı. Ersin, uzanıp yakalayayım dedi.

Öbür eli de omuzumdan kopuverdi. Ersin, suya düşmüştü. Çırpınıyordu. Ne yapacağımı şaşırdım. Çevresinde dolandım durdum. Ortalıkta kimsecikler yoktu. Ersin, birkaç kez battı çıktı. Sonra kayboldu. Bağırdım. Evine koştum. Annesi mahallenin büyükleri koşup geldiler. Annesi, "Ersin, Ersin, Canım evlâdım, neredesin?.." diye bağırıyordu.

Tek çizmesi kıyıda duruyordu. Öyle pırıl pırıl, tertemiz. Öbürü göllenmiş suda yüzüyordu. Sanki Ersin, "şaka yaptım" diyecek, sudan çıkacak, temiz çizmelerini giyecekti. Birlikte evlerimize gidecektik. Az sonra düdükler öttürerek gelen itfaiye arabalarını ikimiz, bir köşeden kıs kıs gülerek izleyecektik.

İki itfaiye arabası birden geldi, göllenmiş suyun kıyısına yanaştı. Suya bakan, gözleriyle Ersin'i arayan

Mahallemize iki büyük çukur açılmıştı.

annesi, komşular arabalara yer açtılar. Ersin'le itfaiyecilik oynadığımız günlerdeki gibi, gözalıcı giysileri, çevik hareketleriyle itfaiyeciler inivirdiler arabalardan. Hortumları çözdüler, yaydılar. Bazen boruyu suya daldırdılar, motoru çalıştırdılar. İki araba birden suyu hızla çekiyor, boşaltıyordu. Ersin'in tek çizmesi dönüyordu azalan suda.

Saatlerce su çektiler. İyiden iyiye azalmıştı bulanık su. Ersin'in paltosu göründü önce. Sonra pantolonu. Sonra sarı, yapış yapış saçları. Sonra tek çizmeli ayakları. Yüzükoyun çamurda yatıyordu. Başta annesi, hepimiz koşuştuk. Sanki Ersin'i kucaklayacak, "Yaramaz çocuk, bak üstün başın çamur içinde. Bizi de boşuna üzdün. Bir daha böyle oyunlar oynama. Giden bir çizme olsun, tek sana bir şey olmasın!" diyecekti. Alıp eve götürecekti. Üstünü başını değiştirecektik. Yıkayacaktık. Kurulayacaktık. Gülecektik. Akşam, babası işten eve dönüşte ona söylemeyecektik. Bu yaramazlık Onunla aramızda bir sır olarak kalacaktı.

Ersin hastanede uzun süre yattı. Bir kaç doktor birden günlerce ilgilendi. Ölümden zor döndü.

MEKTUP VE PUL

Mektubun söylediğine göre
Zarf benim derimdir diyor
Heyecanla açarken ağzımı
Yırtmayın, n'olur?

Kırlangıç yuvası gibi köşeme
Yapıştırılan pullardan
Güvercinli ve güllü olanları
Güle oynaya taşıyorum

ABDÜLKADİR BULUT

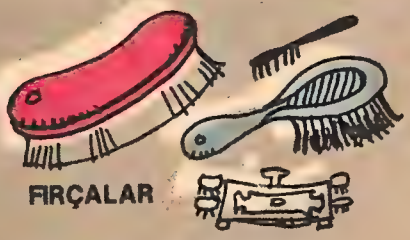

FIRÇALAR

Fırçaları sıraya dizmişiz;
Saçtan, ayağa kadar.
Kirden, pastan kurtarıyorlar bizi,
Onlara borçluyuz parıltımızı.

Kim yuğar, arıtır ilkten
Onlar olmasa,
Kim alır tozumuzu?..

ALİ RIZA ERTAN

MEKTUP ALMAYAN POSTACI

Hiç mektup almayan
Bir postacıyım ben
Barı siz yazın çocuklar

Ben öksüz büyüdüm
Bana annemi
Bana babamı anlatın
Hâlâ öksüzüm çocuklar

OSMAN SERHAT

yazko p.k. 442 sirkeci istanbul
ÇOCUK DİZİSİ SUNAR
TATİL KÖYÜNDEN ÖYKÜLER
Kemal Özer
BÜTÜN KİTAPÇILARDA

PAZARTESİ GÜNLERİ YAYIMLANIR

Yeni Gazete

DÜNYADAN ● YURDUMUZDAN ● ÇEVREMİZDEN

yazko p.k. 442 sirkeci istanbul
GENÇLİK DİZİSİ SUNAR
YAŞLI ADAM ve DENİZ
E. Hemingway

KOYUNLARA TAKMA DİŞ YAPILIYOR

Dişleri beş yaşında kırılan koyunlar, bu nedenle iyi beslenemiyorlar

Dişleri yapılan kuzular, ileride daha çok yavrulayabilecek

Genç gazeteci **HAMDİ KELEŞ** İSTANBUL'dan yazıyor

BİR dişçi, koyunlara daha uzun yaşamaları ve daha fazla kuzulayabilmeleri için takma dişler yapıyor.

Koyunların hiçbir zaman beş-altı yıl yaşadıkları görülmemiştir. Veterinerler bunun nedenini koyunların beş yaşına geldikleri zaman dişlerinin kırıldığını ve bu yüzden de iyi beslenemedikleri için öldüklerini söylüyorlar. Bu nedenle kesim hayvanı olarak kullanılan koyunların yaşam süreleri içinde yalnızca dört-beş kez kuzulayabildiklerini sözlerine ekleyen veterinerler, dişçilerin kuzulara takma dişler yaptıkları zaman yaşamlarının sekiz-dokuz yılı bulacağını böylece de kuzulardan yaşamları boyunca yedi-sekiz kez yavrulayarak daha çok yavru alınabileceğini sözlerine ekliyorlar.

Ayıp Şey!

İSTANBUL'DA

40 BİN DENİZ TAŞITININ 30 BİNİ PLAKASIZ

UZUN SÜREDİR PÜSKÜRMÜYORDU

Bir Yanardağ Faaliyete Geçti 163 Kişi Öldü

Zararın 800 milyon olduğu öne sürülen olayda, ayrıca 162 kişinin de kaybolduğu bildirildi...

JAVA Adaları'nda Semeru Yanardağı'nın faaliyete geçmesi sonucu 163 kişi öldü, 41 kişi ağır yaralandı. Olayda 162 kişinin de kayıp olduğu bildirildi. Yaralıların Lumajang şehrinde tedavi altına alındığı ve paniğe kapılan halkın konvoylar halinde felâket bölgesinden uzaklaşmaya çalıştığı bildirildi. Hasarın 800 milyon civarında olduğu haber verildi.

İSTANBUL'da kıyılara bağlı 40 bin kadar kotra, gezi teknesi, motor ve kürekli sandaldan 30 bininin plakasız olduğu bildirildi. Bir yetkili, **"30 bin deniz taşıtına plaka verilmesi ile belediyenin 150 milyon, Hazine'nin ise 750 milyon lira gelir elde edebileceğini"** öne sürdü.

İstanbul koylarında demirli ve kıyılara çekili durumda yaklaşık 40 bin deniz taşıtı bulunmaktadır. Bunlardan dıştan takma motorlu 3500, içten takma motorlu 2300, kürekli 1500, kotra 400, yolcu motoru 1500 ve resmi kurumlara ait 600 olmak üzere toplam 9 bin 800 deniz taşıtı Belediye Deniz Nakil Vasıtaları Müdürlüğü'ne kayıt yaptırarak plaka almıştır.

Kayıtsız 30 bin deniz aracına da plaka verilmesi sayesinde belediye, deniz aracı başına ortalama 5 bin lira plaka parası alarak 150 milyon lira gelir sağlayabilecek.

Ayrıca plaka verilirken (Taşıt Alım Vergisi belgesi) aranduğından devlet de deniz aracı başına ortalama 25 bin lira Taşıt Alım Vergisi alarak 750 milyon lira gelir elde edebilecek.

Bir görevli de, **"Belediyenin plakasız deniz taşıtlarını saptayabilmek için donatılmış bir deniz ekibi bulunmadığını, bu nedenle aksamalar olduğunu"** kaydetti.

KORUDAĞ'DA BİR KATIR KAYBOLDU

KEŞAN'ın Sazlıdere Köyü yakınlarında orman kesimi yapan Ali Denizci'ye ait 5 yaşlarında bir katırın kaybolduğu öğrenildi.

Dün gazetemize başvuran Ali Denizci, 5-6 yaşlarında, kestane dorusu renkli, dört ayağı da nalsız orta boylu katırının geçtiğimiz hafta çarşamba günü otlarken kaybolduğunu, Çeltik Köyüne doğru gittiğinin görüldüğünü söyledi ve gören ve bilenlerin insaniyet namına Keşan Orman İşletmesine haber vermelerini istedi.

EVİNİZDE AUDIO - VISUAL SİSTEM İLE İNGİLİZCE

Türkiyede sadece kurumumuz tarafından tatbik edilebilen kendi kendine öğrenim metodu ile kısa sürede İngilizce bilen kişi olabilirsiniz kuponu doldurarak tanıtıcı broşürümüzü isteyiniz.

LİMASOLLU NACİ
ÖĞRETİM KURUMU İstiklâl cad. 193 Beyoğlu-İst

Adım Soyadım:.....
Ev Adresim :.....
.....
.....İl veya İlçe:.....

Türk Kelebeklerini Tanıtma Kampanyası Açıldı

YILDIZ Parkı içindeki Pembe Köşk'te yepyeni bir güzellik sunuluyor şimdi.

İstanbul'da doğayı sevenleri bir araya toplayan Turing Genel Müdürü Çelik Gülersoy, dünyanın en güzel Türk kelebeklerini toplamave tanıtma kampanyasını açtı.

Pembe Köşk'te rengârenk bir güzellik taşıyan 500 kelebeği büyük bir uğraş sonucu topladığını söyleyen Dr. Oktay Onaran da **"Yeryüzünde en zengin kelebek varlığına Anadolu'nun sahip olduğunu, dışarıda bu konuda Türkiye'den cevap bekleyen büyük bir ilginin bulunduğunu"** söyleyerek, yalnız İstanbul'da 6 familyaya ait 42 tür kelebek bulunduğunu, Avrupa'da 100, dünyada ise 3 bin çeşit kelebek yaşadığını sözlerine ekledi.

70 MİLYON KİŞİYİ BESLEYECEK DÜZEYDE BUĞDAY ÜRETİLİYOR

TARIM Bakanlığı yetkililerinin verdiği bilgiye göre, **"Türkiye'nin bugünkü buğday üretimi aslında 60-70 milyon kişiyi besleyebilecek düzeydedir."**

"Hasat ve depolama sırasında buğday ürününün büyük kayıplar verdiğini" belirten yetkililer, **"Buğday tüketiminin denetlenerek bu kayıpların önlenebileceğini"** söylemişlerdi.

Öte yandan, Türkiye'de 10 yıl önce, 10 milyon ton olan buğday üretiminin, 2000 yılında 30 milyon tona çıkarılması hedef alınmıştı. İlgililer ayrıca, **"Aynı süre sonunda, arpa üretiminin 10 milyon tona, narenciye üretiminin 3.5 milyon tona, toplam sebze üretiminin 2 milyon 250 bin tona, süt üretiminin 16 milyon tona çıkartılmasının amaçlandığını"** sözlerine eklediler.

SÜTTEN ŞARAP YAPILDI

BİLİM adamları uzun süren bir çalışma sonucu sütten şarap yapmayı başardılar. Amerika Birleşik Devletleri New York eyaletindeki Cornelle Üniversitesi'nde yapılan araştırmada sütün önce ekşiyip kesilmesi sağlandı. Daha sonra kesilmiş sütün suyu katı kısmından ayrıldı. Bir sonraki işlemde sulu kısım içindeki protein de ayrılarak özel bir maya oluşturuldu. Bu mayaya alkol de katılarak sarı renkli bir şarap ve turta yapıldı.

KARAKÖY MEYDANI'NDA TRAFİK KURALLARINA UYULMUYOR

İSTANBUL'un en büyük dertlerinden biri de, trafiktir. Kentteki trafik görevlileri hemen hergün, trafik kurallarına uymayan sürücülerle uğraştıkları kadar, trafiği karıştıran yayalarla da uğraşıyorlar...

Milyonlarca lira harcanıp altüst geçitler yaptırılır, bazı yollar yayaların girmemesi için tel örgülerle çevrilir, ama tüm bu önlemlere karşın, olanca yoğun trafik içinde caddeler ortasında dolaşanlarca yırtılmış tel örgülere rastlanabilir.

Karaköy Meydanı da bu tür manzaralara sık sık rastladığımız bölgelerden biridir... Kullanıldığında birkaç dakikalık gecikmeye neden olacak Karaköy'deki alt geçit kullanılmaz, bazı yayalar meydanın ortasında karşıdan karşıya geçmeye uğraşırlar. Ve hemen her gün, kurallara uymayan bu yayaları kovalamaya uğraşan trafik görevlilerine rastlayabilirsiniz Karaköy Meydanı'nda...

İstanbul Trafik Şubesi Müdürü **Mümtaz Baykal**'da en büyük sorunlarından birinin kurallara uymayan yayalar olduğunu belirterek şöyle söyledi

"İstanbul'daki kazalarda, sürücüler kadar kurallara uymayan vatandaşlarımızın da önemli payı var. Bu tür kazalar genellikle eğitimsizlikten kaynaklanıyor. Alt, üst geçidi kullanmayan, girilmemesi gereken yollara giren vatandaşlarımız hemen her gün rastlanılan kazaların. Biraz da sorumlusudurlar"

yazko p.k. 442 sirkeci istanbul
ÇOCUK DİZİSİ SUNAR
TATİL KÖYÜNDEN ÖYKÜLER
Kemal Özer
BÜTÜN KİTAPÇILARDA

Yeni Gazete

PAZARTESİ GÜNLERİ YAYIMLANIR

DÜNYADAN ● YURDUMUZDAN ● ÇEVREMİZDEN

yazko p.k. 442 sirkeci istanbul
GENÇLİK DİZİSİ SUNAR
YAŞLI ADAM ve DENİZ
E. Hemingway

KOYUNLARA TAKMA DİŞ YAPILIYOR

Dişleri beş yaşında kırılan koyunlar, bu nedenle iyi beslenemiyorlar

Dişleri yapılan kuzular, ileride daha çok yavrulayabilecek

Genç gazeteci HAMDİ KELEŞ İSTANBUL'dan yazıyor

BİR dişçi, koyunlara daha uzun yaşamaları ve daha fazla kuzulayabilmeleri için takma dişler yapıyor.

Koyunların hiçbir zaman beş-altı yıl yaşadıkları görülmemiştir. Veterinerler bunun nedenini koyunların beş yaşına geldikleri zaman dişlerinin kırıldığını ve bu yüzden de iyi beslenemedikleri için öldüklerini söylüyorlar. Bu nedenle kesim hayvanı olarak kullanılan koyunların yaşam süreleri içinde yalnızca dört-beş kez kuzulayabildiklerini sözlerine ekleyen veterinerler, dişçilerin kuzulara takma dişler yaptıkları zaman yaşamlarının sekiz-dokuz yılı bulacağını böylece de kuzulardan yaşamları boyunca yedi-sekiz kez yavrulayarak daha çok yavru alınabileceğini sözlerine ekliyorlar.

Ayıp Şey!

İSTANBUL'DA

40 BİN DENİZ TAŞITININ 30 BİNİ PLAKASIZ

İSTANBUL'da kıyılara bağlı 40 bin kadar kotra, gezi teknesi, motor ve kürekli sandaldan 30 bininin plakasız olduğu bildirildi. Bir yetkili, **"30 bin deniz taşıtına plaka verilmesi ile belediyenin 150 milyon, Hazine'nin ise 750 milyon lira gelir elde edebileceğini"** öne sürdü.

İstanbul koylarında demiril ve kıyılara çekili durumda yaklaşık 40 bin deniz taşıtı bulunmaktadır. Bunlardan dıştan takma motorlu 3500, içten takma motorlu 2300, kürekli 1500, kotra 400, yolcu motoru 1500 ve resmi kurumlara ait 600 olmak üzere toplam 9 bin 800 deniz taşıtı Belediye Deniz Nakil Vasıtaları Müdürlüğü'ne kayıt yaptırarak plaka almıştır.

Kayıtsız 30 bin deniz aracına da plaka verilmesi sayesinde belediye, deniz aracı başına ortalama 5 bin lira plaka parası alarak 150 milyon lira gelir sağlayabilecek.

Ayrıca plaka verilirken (Taşıt Alım Vergisi belgesi) aranmadığından, devlet de deniz aracı başına ortalama 25 bin lira Taşıt Alım Vergisi alarak 750 milyon lira gelir elde edebilecek.

Bir görevli de, **"Belediyenin plakasız deniz taşıtlarını saptayabilmek için donatılmış bir deniz ekibi bulunmadığını, bu nedenle aksamalar olduğunu"** kaydetti.

UZUN SÜREDİR PÜSKÜRMÜYORDU

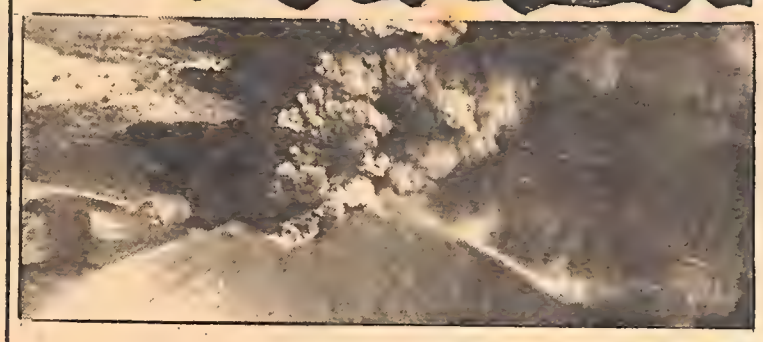

Bir Yanardağ Faaliyete Geçti 163 Kişi Öldü

Zararın 800 milyon olduğu öne sürülen olayda, ayrıca 162 kişinin de kaybolduğu bildirildi...

JAVA Adaları'nda Semeru Yanardağı'nın faaliyete geçmesi sonucu 163 kişi öldü, 41 kişi ağır yaralandı. Olayda 162 kişinin de kayıp olduğu bildirildi. Yaralıların Lumajang şehrinde tedavi altına alındığı ve paniğe kapılan halkın konvoylar halinde felâket bölgesinden uzaklaşmaya çalıştığı bildirildi. Hasarın 800 milyon civarında olduğu haber verildi.

KORUDAĞ'DA BİR KATIR KAYBOLDU

KEŞAN'ın Sazlıdere Köyü yakınlarında orman kesimi yapan Ali Denizci'ye ait 5 yaşlarında bir katırın kaybolduğu öğrenildi.

Dün gazetemize başvuran Ali Denizci, 5-6 yaşlarında, kestane dorusu renkli, dört ayağı da nalsız orta boylu katırının geçtiğimiz hafta çarşamba günü otlarken kaybolduğunu, Çeltik Köyüne doğru gittiğinin görüldüğünü söyledi ve gören ve bilenlerin insaniyet namına Keşan Orman İşletmesine haber vermelerini istedi.

EVİNİZDE AUDİO – VİSUAL SİSTEM İLE İNGİLİZCE

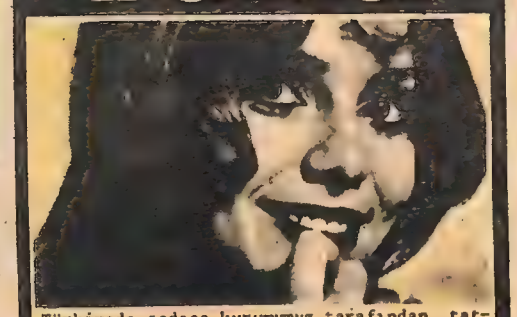

Türkiyede sadece kurumumuz tarafından tatbik edilebilen kendi kendine öğrenim metodu ile kısa sürede İngilizce bilen kişi olabilirsiniz kuponu doldurarak tanıtıcı broşürümüzü isteyiniz.

LİMASOLLU NACİ
ÖĞRETİM KURUMU İstiklâl cad. 193 Beyoğlu-İst

Adım Soyadım:.....
Ev Adresim :.....
.....
.....İl veya İlçe:.....

Türk Kelebeklerini Tanıtma Kampanyası Açıldı

YILDIZ Parkı içindeki Pembe Köşk'te yepyeni bir güzellik sunuluyor şimdi.

İstanbul'da, doğayı sevenleri bir araya toplayan Turing Genel Müdürü Çelik Gülersoy, dünyanın en güzel Türk kelebeklerini toplama ve tanıtma kampanyasını açtı.

Pembe Köşk'te rengârenk bir güzellik taşıyan 500 kelebeği büyük bir uğraş sonucu topladığını söyleyen Dr. Oktay Onaran da **"Yeryüzünde en zengin kelebek varlığına Anadolu'nun sahip olduğunu, dışarıda bu konuda Türkiye'den cevap bekleyen büyük bir ilginin bulunduğunu"** söyleyerek, yalnız İstanbul'da 6 familyaya ait 42 tür kelebek bulunduğunu, Avrupa'da 100, dünyada ise 3 bin çeşit kelebek yaşadığını sözlerine ekledi.

70 MİLYON KİŞİYİ BESLEYECEK DÜZEYDE BUĞDAY ÜRETİLİYOR

TARIM Bakanlığı yetkililerinin verdiği bilgiye göre, **"Türkiye'nin bugünkü buğday üretimi aslında 60-70 milyon kişiyi besleyebilecek düzeydedir."**

"Hasat ve depolama sırasında buğday ürününün büyük kayıplar verdiğini" belirten yetkililer, **"Buğday tüketiminin denetlenerek bu kayıpların önlenebileceğini"** söylemişlerdi.

Öte yandan, Türkiye'de 10 yıl önce, 10 milyon ton olan buğday üretiminin, 2000 yılında 30 milyon tona çıkarılması hedef alınmıştı. İlgililer ayrıca, **"Aynı süre sonunda, arpa üretiminin 10 milyon tona, narenciye üretiminin 3.5 milyon tona, toplam sebze üretiminin 2 milyon 250 bin tona, süt üretiminin 16 milyon tona çıkartılmasının amaçlandığını"** sözlerine eklediler.

SÜTTEN ŞARAP YAPILDI

BİLİM adamları uzun süren bir çalışma sonucu sütten şarap yapmayı başardılar. Amerika Birleşik Devletleri New York eyaletindeki Cornelle Üniversitesi'nde yapılan araştırmada sütün önce ekşiyip kesilmesi sağlandı. Daha sonra kesilmiş sütün suyu katı kısmından ayrıldı. Bir sonraki işlemde sulu kısım içindeki protein de ayrılarak özel bir maya oluşturuldu. Bu mayaya alkol de katılarak sarı renkli bir şarap ve turta yapıldı.

KARAKÖY MEYDANI'NDA TRAFİK KURALLARINA UYULMUYOR

İSTANBUL'un en büyük dertlerinden biri de, trafiktir. Kentteki trafik görevlileri nemen hergün, trafik kurallarına uymayan sürücülerle uğraştıkları kadar, trafiği karıştıran yayalarla da uğraşıyorlar...

Milyonlarca lira harcanıp altüst geçitler yaptırılır, bazı yollar yayaların girmemesi için tel örgülerle çevrilir, ama tüm bu önlemlere karşın, olanca yoğun trafik içinde caddeler ortasında dolaşanlarca yırtılmış tel örgülere rastlanabilir.

Karaköy Meydanı da bu tür manzaralara sık sık rastladığımız bölgelerden biridir... Kullanıldığında birkaç dakikalık gecikmeye neden olacak Karaköy'deki alt geçit kullanılmaz, bazı yayalar meydanın ortasında karşıdan karşıya geçmeye uğraşırlar. Ve hemen her gün, kurallara uymayan bu yayaları kovalamaya uğraşan trafik görevlilerine rastlayabilirsiniz Karaköy Meydanı'nda...

İstanbul Trafik Şubesi Müdürü **Mümtaz Baykal**'da en büyük sorunlarından birinin kurallara uymayan yayalar olduğunu belirterek şöyle söyledi

"İstanbul'daki kazalarda, sürücüler kadar kurallara uymayan vatandaşlarımızın da önemli payı var. Bu tür kazalar genellikle eğitimsizlikten kaynaklanıyor. Alt, üst geçidi kullanmayan, girilmemesi gereken yollara giren vatandaşlarımız hemen her gün rastlanılan kazaların suçlusudurlar"

KIRK AMBAR

GARİP BİR YASA

İSPANYA'da bir köy varmış. Adı da Cervera de Buitrago! Kuşkusuz, her ülkede ve İspanya'da Buitraga türü köyler sayılamayacak kadar çoktur. Ne var ki bu Buitraga'nın başkalarına benzemeyen yanı şu imiş: Köyün geleneksel yasasına göre, Buitraga'ya ellerindeki parmaklarının sayıları on'u aşmayanların sokulmaları yasak. İlle de iki elde on'un üstünde parmak olacakmış.

Buitraga'lılar kendi aralarında evlenerek bu geleneği sürdürüyorlar. Köylülerin bir eldeki parmak sayıları altı ile dokuz arasında değişiyor.

GRAMAFON

GRAMAFONUN icadı, öbür icatlarda olduğu gibi yine bir rastlantıyla ortaya çıkmıştır. Bulucusu, Thomas, Edison'dur. Edison, kendi icadı telgraf için yazı hazırlarken, gramofonu icat etmişti. 1877 yılında da bunu gerçekleştirmeyi başardı.

İlk gramofon plağı bir çocuk şarkısı idi: "Mary, had a little lamp-Mary'nin minik bir kuzusu var!."

Bütünü, salt bu cümleden ya da çocuk şarkısının bu ilk dizisinden oluşuyordu.

ELEKÇİ DEDE

İstanbul'da, onyedinci yüzyılda Elekçi Deli Dede adında biri yaşıyordu. Bu adı almasının nedeni, hergün üç dört tane eleğin tellerini koparıp bükerek bunları üç öğün yemek niyetinde büyük bir iştahla midesine indirmesiydi.

DİCLE NEHRİ

DİCLE, Anadolu'dan doğar, Irak'a geçer ve Fırat Nehri ile birleşip Şattülarap adını alarak Basra Körfezi'ne dökülür.

Tüm uzunluğu 1900 kilometre olup Türkiye'deki bölümünün uzunluğu 523 kilometreyi bulur. Çıkış veri (kaynağı) Hazarbaba Dağı'dır. Yukarıdaki kolu, Maden Dağları'ndan çıktığı için Maden Çayı adını taşır.

Dicle 50 milyon ton aluvyon taşıması nedeniyle, bu alanda Nil Nehri'nden de kat kat üstün bir akarsudur.

KISA-KISA

Köpek balıkları dünyada uyumayan ve dinlenmeyen tek canlı yaratıklardır.

Tibet'te yaşayan Kar Leoparlarının kuyruklarının uzunluğu vücutlarının uzunluğu kadardır.

Malayan papağanları tıpkı yarasalar gibi başaşağı uyurlar.

Fillerin atası sayılan "Mamut" sözcüğünün kökeni İngilizce "Mammouth"tur. Sözcük Tatarca "Yeryüzü Faresi" anlamına gelen sözcükten türemiştir.

"Kes Indian" adlı Avustralya'da yaşayan bir balığın görünüşü tıpkı bir kızılderili reisini andırır.

Çin Cacanası adlı kuş ayaklarının uygun yapısı nedeniyle su üzerinde yürüyebilir.

SPORDA BAŞARININ DORUĞU: OLİMPİYATLAR

1896 Olimpiyatları'nda, Atıcılık, Atletizm, Bisiklet, Jimnastik, Eskrim, Grekoromen Güreş, Halter ve Yüzme dallarında yarışmalar düzenlenmiştir. Bu tarihten sonra gelen 1900 Olimpiyatları'nda ise, Atıcılık, Atletizm, Bisiklet, Jimnastik, Eskrim, Futbol, Grekoromen Güreş, Halter, Kürek, Su topu, Yüzme dallarında yarışmalar yapılmıştır.

Ondan sonraki tarihlerde yapılan çeşitli Olimpiyat Oyunları'nda şu spor dallarına yer verilmiştir:

1904: Atıcılık, Atletizm, Bisiklet, Boks, Jimnastik, Eskrim, Futbol, Serbest ve Grekoromen Güreş, Halter, Kürek, Su topu, Yüzme.

1908: Atıcılık, Atletizm, Bisiklet, Boks, Jimnastik, Eskrim, Futbol, Serbest ve Grekoromen Güreş, Halter, Hokey, Kürek, Modern Pentatlon, Su topu, Yüzme.

1912: Atıcılık, Atletizm, Binicilik, Bisiklet, Boks, Jimnastik, Eskrim, Futbol, Serbest ve Grekoromen Güreş, Halter, Kürek, Modern Pentatlon, Su topu, Yüzme.

1920: Atıcılık, Atletizm, Binicilik, Bisiklet, Boks, Jimnastik, Eskrim, Futbol, Grekoromen Güreş, Halter, Kürek, Modern Pentatlon, Su Topu, Yüzme.

1924: Atıcılık, Atletizm, Binicilik, Bisiklet, Boks, Jimnastik, Eskrim, Serbest ve Grekoromen Güreş, Halter, Modern Pentatlon, Kürek, Su topu, Yüzme.

1928: Atıcılık, Atletizm, Binicik, Bisiklet, Boks, Jimnastik, Eskrim, Futbol, Serbest ve Grekoromen Güreş, Halter, Hokey, Modern Pentatlon, Kürek, Yüzme, Su Topu, Yelken.

1932: Atletizm, Atıcılık, Binicilik, Bisiklet, Boks, Jimnastik, Eskrim, Serbest ve Grekoromen Güreş, Halter, Hokey, Kürek, Modern Pentatlon, Yüzme, Su topu, Yelken.

(Sürecek)

HALUK SAN

SİNEK AVCILARI

BU tür avcılık da olur mu, demeyiniz. 1930 yıllarında Çin'de bir sinek avcılığı yarışması açıldı ve büyük ödülü Kanton kentinden Çung kazandı. İşin hoşu, Çung'un gerçek uğraşı köpek avcılığı idi.

Çung, dört saatlik süre içinde tam 21 bin sinek avlayarak büyük ödülün sahibi oldu. Büyük ödülün ne olduğunu merak edenlere onu da açıklayalım: Saf ipekten iki kişilik bir yatak için cibinlik!...

UĞURSUZ MAÇ

NEW Orleans'da yapılan bir boks maçı, sonuçları bakımından dünya boks tarihine "En uğursuz maç" olarak geçmiştir. Boksör Jimmy Taylor maçı bir nakavtla kaybetmişti. Aradan otuzaltı saat geçti geçmedi, Jimmy Taylor nedeni anlaşılmaz bir şekilde ölüverdi.

Yine o saatler içinde maçı yöneten hakem Will Aston da bir kalp durmasından ölüyordu. Maçı kazanan boksör Harry Gomez ise, büyük bir trafik kazasına uğramış ve son soluğunu vermişti. Bütün bu olup bitenler maçın bitmesinden sonraki otuzaltı saat içinde gerçekleşiyordu.

TEMİZ ÜLKE

Pakistan 1956 yılında bağımsız bir ülke oldu. Hindistan'daki Müslüman birliğini kurmak isteyenler "Pencap", "Afganistan" ve "Keşmir"in baş harfleri olan P.A ve K harflerini alarak "Pakistan" sözcüğünü oluşturdular. Farsça ve Pakistan'da konuşulan Urducada "Pak", "Temiz" anlamına, "Pakistan" ise "Temiz ülke anlamına gelmektedir.

KÖPEKLERE DİKKAT

Başıboş kalan evcil köpekler de vahşileşiyor

İnsanoğlu tarafından evcilleştirilen ilk hayvanların başında köpekler gelir. Ancak bugün bile yeryüzünde sayısız evcilleştirilmemiş köpek vardır. Vahşi köpekler Hindistan'da, Avustralya'da ve Amerika kıtasının bazı bölgelerinde yaşarlar.

Sürüler halinde dolaşan vahşi köpekler koyun sürülerine saldırdıkları için kurtlar gibi avlanırlar.

İşin garip yanı, birkaç ay süreyle insanlardan tamamen ayrı, başıboş kalan evcil köpeklerin de vahşileşmeleridir. Bu tür köpeklerin bir daha evcilleştirilmelerine artık olanak yoktur.

Evde kedi, köpek, kuş gibi hayvanları beslemek çok doğal. Ama bazı meraklılar evlerinde kaplumbağa besliyorlar. Özellikle Amerika'da...

Bu hayvanlar yağlı, taze marulu pek severler. Lahana yaprağı ve diğer yeşilliklerden de yerler. Çok uzun süre açlığa dayanabilirler. Kaplumbağalar bahçede kendilerine toprak içinde bir yuva oyup kış uykusuna yatarlar. Ancak, sürekli beslenerek sıcak bir yerde örneğin limonlukta tutulurlarsa kışı uyumadan da geçirebilirler.

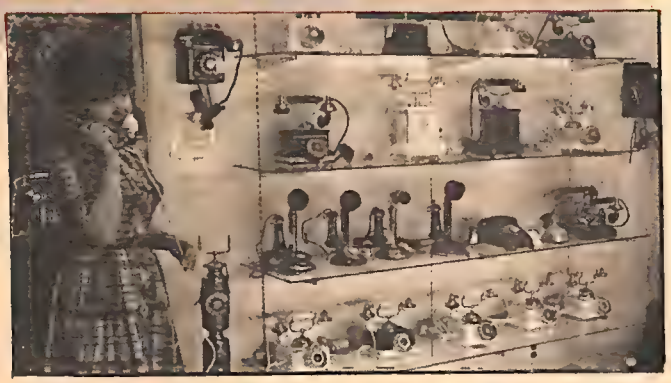

ÇİN İŞİ JAPON İŞİ

Asya kıtasının en ileri ülkesinin Japonya olduğu su götürmez bir gerçek. Japonya, çok hızlı bir kalkınma hızıyla bir çok sanayileşmiş ülkeye yetiştiği gibi onları geride de bıraktı. Japonya, Sovyetler Birliği dışında bütün Asya ülkelerinde üretilen çeliğin yüzde 75'ini, motorlu araçların da yüzde 95'ini üretmektedir.

Kıtadaki telefonların üçte ikisi, radyoların üçte biri ve televizyonların da yüzde 89'u Japonya'da bulunmaktadır.

ÇOCUKLARA DENEYLER

HAREKET ve İLERLEME

GENEL MALZEME: 1 metal oyuncak araba, 1 lastik.

Arabalar için, hatta her canlı için özellikle tembeller için!) harekete geçmenin hareketi sürdürmekten daha zor olduğunu saptayacağız şimdi. Deney için seçtiğiniz araba ağır değilse, onu ağırlaştırma yollarına gidelim, ağır bir şeyler yükleyelim ona; sonra da ucuna bir lastik bağlayalım. Arabayı kendimize doğru çekerken lastiğin uzamasını, hareket sırasında normal uzunluğunu tekrar bulmasını iyice gözleyelim.

Kalkışta küçük arabamız kadar gerçek arabaların da zorlanmalarının nedeni canlı cansız bütün varlıklara hükmeden atalet (süredurum)'tir. Ataletin varlığı ve etkilerini ilk olarak bilimsel dille açıklayan Newton'dur. Aynı şekilde arabayı durdurmaya kalkarsak, yine ataletin varlığı işimizi zorlaştırır. Bu durumda, zorluk, ataletin arabanın daha yol alma "isteği" olarak belirir.

CİM

Benim denizci bir arkadaşım var. Öyle sıradan bir denizci değil. Tam bir denizci. Kolları, vücudu, dövmeli hep. Artık yaşlandığı için sefere çıkmıyor. Plajın yakınında küçük bir büfekânı var. Kuçuyla sık sık gideriz.

CİME

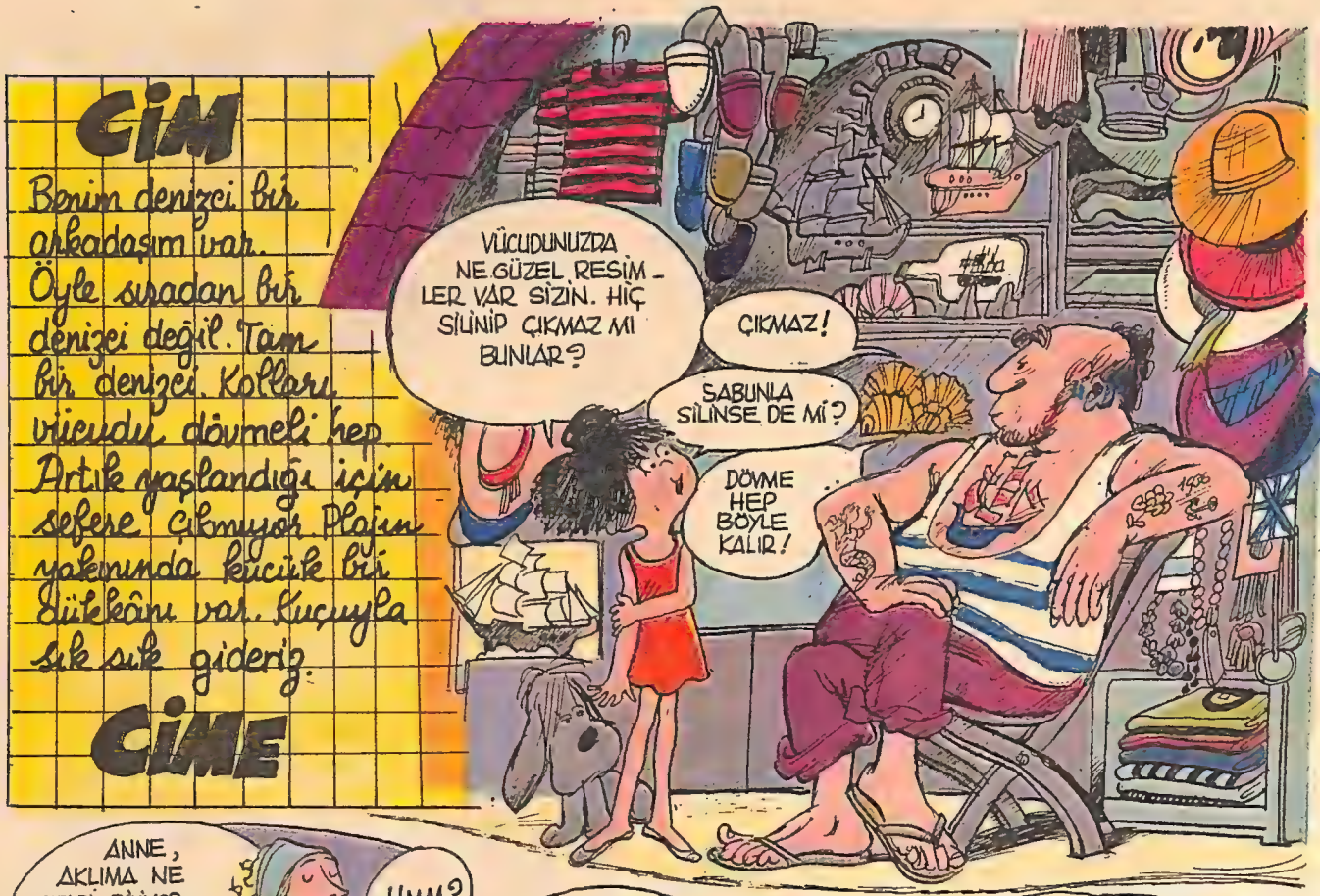

... DAHA ÖNCE SÖYLESEYDİN YA ?
BU GÖZLÜKLÜ BAZAN ÇOK GÜZEL OYUNLAR BULUR DOĞRUSU...
KARAKOR-SANIM BEN! KARA DEĞİL YEŞİL, HAYIR DEĞİL, MAVİ!
YELKENLER FORA! İSTİKAMET OKYANUSYA!..
ÖYLE HEYECANLIYDI KI TV'DEKİ FİLMLERE BENZİYORDU HER ŞEY. ZAVALLI KUÇU...
OKYANUS BALIKLARINA YEM OLACAKSIN SEN!
BİR ARA KARNIMIZ ACIKTI. KURABİYELERİMİZİ YERKEN AKLIMA BİR FİKİR GELDİ...
NE?
SANA BİR ŞEY DİYEYİM Mİ? BİZ GERÇEK KORSANLARA BENZEMİYORUZ. BİR EKSİĞİMİZ VAR.
FIS..FIS..FIS..
HMM...
BİR TÜKENMEZ KALEMİN VAR MI?
TÜKENMEZ KALEMLE KENDİMİZE BIYIKLAR YAPTIK. KOLLARIMIZA GÖĞSÜMÜZE RESİMLER ÇİZDİK. TAM KORSANA BENZİYORDUK Kİ ANNELERİMİZ ÇAĞIRMAZ MI!
ÇOCUKLAR!
CİMCİME!
CİMCİME! BU NE HAL?
MERAK ETME ANNE! HEPSİ ÇIKIYOR...KALEMLE ÇİZMİŞLER!
ABLAM SABUNLA HER TARAFIMI YIKADI. ÇIKMAYAN YERLERİ KESELEDİ. HER YANIM İSTAKOZ GİBİ KIPKIRMIZI KESİLDİ. ÖYLE İNSAFSIZ DAVRANDI Kİ, YÜCUDUMDA KÜÇÜCÜK BİR DÖVME BİLE KALMADI.

kitap

BİR GÜL ÇOCUK

BİR Gül Çocuk", Abdülkadir Bulut. Can Kardeşler Yayınları. 80 sayfa. 60 TL.

Büyüklere şiirler yazmasının yanı sıra, çocuklar için de duygulu lirik şiirler yazan Abdülkadir Bulut'un bu ilk kitabı. Kitapta toplam yirmiüç şiir var. Özellikle: "Karanlık Yalancıdır", "Çocuk Yurtları", "Saz ile Çocuk" bizim en sevdiklerimiz. Kitabın kapak ve iç resimlerini, Kezban Batıbeki yapmış. Ve desenleriyle kitaba bir ayrıcalık kazandırmış. Size bunlardan bir tanesini aktaralım, sanırız siz de seveceksiniz.

● SORULAR
Hüzün ne renktir anne
Sevgi ne renk
Terin ışıldadığı
Yerde mi olur sevmek.

Hepinize bu güzel kitabı okumanız için salık veririz.

DOKTOR CÜNEYT ARKIN

...VE HAD BRONŞİT

BRONŞİTTE öksürük, başlarda kuru ve ağrılıdır. Çok az balgam çıkartırır. Göğüste sıkışma görülür. Ateş hafiftir. Ses kısılır. Dil paslanır. Genel bir isteksizlik ve vücut kırıklığı vardır.

İyileştirme için önce şu yollar denenir: Kaynar su buharı solunur. Bunun için, içine yarım kaşık çam yağı, mentol ya da benzoin tentürü konur, göğüs yumuşatılır.

Çocuklarda göğüs, kâfuri yla ovulur, bu da rahatlık sağlar. Sıcak çayda bol ıhlamur içilmesi de son derece yararlıdır.

DOKTUR, mikroplara karşı, balgam söktüren ve öksürüğü kesen ilaçlar verir. Gündüz balgam söktüren öksürük zararlı sayılmamalıdır. Üstelik kesilmesi de doğru değildir. Hava borularının temizlenmesi zorunludur.

Bronşit, bebeklerde, yatalaklarda ve yaşlılarda tehlike yaratır. Bu hastalıkta ufak bronşlar tıkanır. Buna tıp dilinde, bronşiyalit" denir. Bu da, akciğer dokusunun iltihabına, yani **"bronkopnömoniye"** yol açar sonra.

Genellikle had bronşit bir hafta da geçer ve hasta işine dönebilir. Ancak, bu konuda aceleci olmamalıdır. Hastalık bütünüyle geçmeden ve hastalığa yakalanan kendisini yine bütünüyle iyi saymadan işinin başına ya da okula gitmek doğru bir davranış olmaz. Çünkü, had bronşit giderek "müzmin" bronşide çevirebilir.

Bu tür hastalığa yakalanmamanın bir tek yolu vardır; kendinizi soğuktan, rutubetten ve sisli havalardan korumak ! Unutmayın bunu...

TV

«ÇAĞRI» YAZ BOYUNC EKRANA GELECE

UZMANLAR turiste "bacasız fabrika" diyorlar. Bunda da, haksız değiller. Bugün birçok ülke, turizmden hiç de küçümsenmeyecek bir gelir elde ediyor.

Özellikleri, tarih ve doğa zenginlikleriyle bir turizm cenneti olan ülkemizde de bu konuda çalışmalar yapılıyor. Bunun bir örneğini de TRT verdi. Suavi Karaibrahimgil'in bestelediği "Çağrı" adlı şarkıyı TV'de yaz boyunca her gün dinleyeceğiz. Türkiye'nin çeşitli yörelerinden görüntüler de bu arada ekranlara gelecek.

Yaz boyunca dinleyeceğimiz "Çağrı"nın bir özelliği de, üç dilde seslendirilmesi. Şarkı bazen Türkçe, bazen İngilizce ve Fransızca sözlerle ekrana gelecek. Böylece şarkı, ülkemize gelen yabancılara da seslenebilecek.

"Çağrı" adlı şarkının sözleri şöyle:

İnsanlar güleryüzlü içtenlikle tertemiz
Sıcakkanlı bir müzik masmavi bir Akdeniz
Mersin, İzmir, İstanbul, Akçakoca, Marmaris
Rıhtımda çayhaneler ve balıkçı ağları.

Kucak kucak insanlar gelmeli Türkiye'ye
Tüm dünya çocukları burada kucaklaşmalı
Şarkılar söylenmeli çocuksu sevgilere
Mavi bir yaz sabahı biraz çocuklaşmalı.

İnsanlar bir arada hay zevk a
Üzülmemeli kimse herkes hoşnut o
Dönüyorken bu dünya se dolu a
Ve mavi gök kubbeden bi seda kalm

Kucak kucak insanlar gel Türk
Yan yana oynanmalı sam harma
Gitar cevap vermeli şu bi türk
Dünya gülümsemeli hep ka

ÇOCUK PROGRAMLA DEĞİŞTİ

TRT Ramazan için aylık,ye program dizi hazırladı.

TRT-TV, Ram için bir özel pro hazırladı. Pazartesi ge "Dünden Bugüne", Sa celeri "Hep Beraber"

pul

Etiopya'nın başkenti Adis Ababa'ya ilk tren 1917 yılında geldi. Böylece başkent ile Aden Körfezi'ndeki Djibouh arasında hızlı ulaşım sağlanmıştı. Bu önemli yılın anısına, ülkede bu konuyla ilgili bir seri pul da çıkarıldı.

İKİ «ÜNLÜ» YANYANA

ÖNCE "Lassie"den başlayalım. 1940'ların en ünlü hayvanlarından biri olan Lassie, son yıllarda TV sayesinde yeniden büyük bir üne kavuştu. Bugün onu yediden, yetmişe herkes tanıyor.

Aynı şeyi yanındaki için de söylemek olası. Mickey Rooney'i de yediden, yetmişe herkes tanıyor. Devamlı gülen bu küçük boylu aktör filmleri kadar, evlenip boşanmalarıyla da ünlü.

Rooney'in, başka kimsede olmayan bir özelliği daha var. O, sinemanın en "kıdemli" oyuncusu. 1920 yılında doğan Rooney, ilk filmini 1922'de, yani henüz 1.5 yaşındayken çevirdi. Tabiî bu, çok kısa bir roldü. Mickey sadece gözüküyordu ama olsun, kıdemi o tarihte başladı. Sonra çocuk yıldız olarak büyük ün yaptı. Andy Hardy dizisiyle ününe ün kattı, büyüdükten sonra da başrol oynamayı sürdürdü.

En büyük özelliği de, burada ortaya çıkıyor: Aktör bugün 61 yaşında ama tam 59 yıllık bir sinema oyuncusu...

programlar ekrana gelecek. Çarşamba geceleri Suna Pekuysal, "Sözün Kısası"nda bizlerle beraber olacak. Perşembe geceleri "Her Telden", Cuma geceleri "Tele Kabare"yi izleyeceğiz.

Temmuz ayında çocuklar için de "Idık'la Bıdık" adlı kukla var. Tülin Oral'ın hazırladığı program Cumartesi, Pazar dışında her gün ekrana gelecek.

"Tarzan", "Aile Dediğin" ve "Follyfoot Çiftliği"ni ise Temmuz ayında izleyemeyeceğiz. Bu üç dizi, Agustos ayında yeniden ekrana gelecek.

sinema

CİHAN ÜNAL FİLM ÇEVİRECEK

Ünal, «Damdaki Kemancı» filminde de başrol oynamıştı

TELEVİZYONDA "IV. Murat" dizisiyle büyük ün kazanan Devlet Tiyatroları sanatçısı Cihan Ünal, önümüzdeki günlerde ikinci filmine başlıyor.

Yıllar önce "Damdaki Kemancı" adlı filmde, başrollerden birini oynayan Ünal, ikinci filmini büyük bir olasılıkla Gülşah Film adına çevirecek.

Hülya Koçyiğit ise eşi, eski Fenerbahçeli futbolculardan Selim Soydan'ın şirketi olan Gülşah Film adına İzmir'de çevrilecek filmin yönetmeni henüz belli değil. Ünal, bu filmde başrolü Hülya Koçyiğit'le paylaşacak.

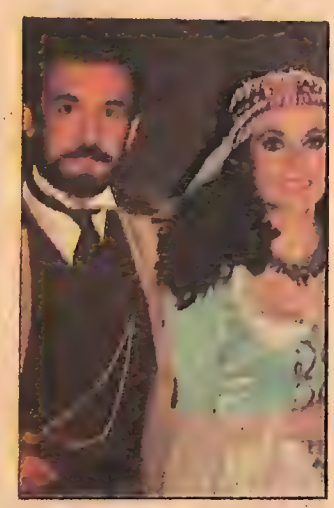

KISA... KISA...

O Şarkıcılar peşpeşe sinemaya geçiyor. Son iki hafta içinde Nihal Arda, Yüksel Üzel, Gönül Şenay, ilk film için anlaşma imzaladılar.

O Ercan Turgut askere gitti. Sanatçı vatanî görevini Tuzla'da yapacak.

O Şakir Öner Günhan ve Selçuk Alagöz, ticarete atıldılar. Alagöz, defter imal eden bir fabrikaya ortak oldu. Günhan ise, bir yedek parça dükkânı açtı.

O Ferdi Tayfur, yeni filmine bu hafta başlayacak. Natuk Baytan'ın yönetece-ği ve tümü İstanbul'da çevrilecek filmin kadın oyuncusu henüz belli değil.

OKURDAN OKURA

Şiirlerinizi, kısa hikâye, fıkra, ve resimlerinizi "Milliyet Çocuk Dergisi: Okurdan Okura-Cağaloğlu / İstanbul" adresine bekliyoruz.

HİKÂYE

SİMİTÇİ AHMET

SABAHIN erken saatlerinde cılız bir ses ortalığı çınlatıyordu. Bu geçimini simitçilik yaparak hasta annesine ve ufak kardeşine bakan Ahmet'ti. Komşuların yardımı ile ancak annesine doktor çağrılmıştı. Ahmet ise annesinin iyileşmesi için gereken ilaçların parasını kazanmak için çaba harcıyordu.

O gün Ahmet ancak öğlene kadar bir veya iki simit sattı. Hem aklı annesinde idi. Birden irkildi. Yanında siyah şık paltolu dik ve sert bakışlı bir adam durdu. Simitlere şöyle bir baktı ve söylenerek az ilerideki büfeden birşeyler aldı. Cüzdanını cebine koyarken cebinde bulunan elli lirayı düşürdü. Bütün bu olanları Ahmet izliyordu. Adam ilerledi. Ahmet koşarak parayı aldı ve adamı sık adımlarda izlemeye başladı, birden kaybolmuştu, sağa sola baktı, adamı göremiyordu. Arkasına döneceği sırada karşıda kahvede oturan adamı gördü. Bu o idi. Koşarak yanına gitti. Bayım paranızı düşürdünüz. Adam birden değişti ve o sert adamının yerini

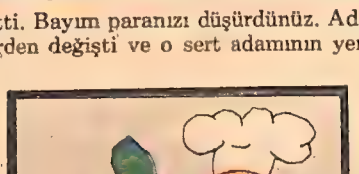

sevimli bir yüz aldı. Çocuğa teşekkür etti bu iyiliğinin karşısında ben de bütün simitlerini alıyorum dedi. Ahmet'in yüzü değişti sevinçliydi. Artık bütün simitleri satmıştı. Koşarak eczaneye girdi. Ahmet yaptığı iyiliğin karşılığını görmüştü.

Nilgün Avcu

ÇOCUK KULÜBÜ

YENİ ÜYE OLAN OKURLAR

1306- Altan Paşayiğit (Hayrabolu), 1307- Tolga Gani Zengin (İstanbul), 1308- Burak Zengin (İstanbul), 1309- Murat Ersoy (Adana), 1310- Mehmet Arıöz (Kırşehir), 1311- Kasım Akyıldız (Adana), 1312- Artun Ertürk (Ankara), 1313- Cüneyt Kırat (İzmit), 1314- Levent Kayahan (İzmir), 1315- Uğur Akıllıoğlu (Karabük), 1316- Hasan Demoğlu (İstanbul), 1317- Bülent Özadem (Gaziantep), 1318- Hulusi Özcan (İskenderun), 1319- Mustafa Yikri (Gaziantep), 1320- Timuçin Tanrınıa (Hayrabolu), 1321- Yelda Beyrek (İstanbul), 1322- Serdar Sıtkı Bayka (Tarsus), 1323- Salih Demirbaş (İstanbul), 1324- Muzaffer Bilge (Kayseri), 1325- İlker Develioğlu (Ankara), 1326- Şahin Tural (Çanakkale), 1327- İlha Üçler (Samsun), 1328- Yadigâr Özdem (İstanbul), 1329- Ceyda Çarkacı (Ankara), 1330- Cem Yücel (İstanbul), 1331- Haluk Taçalan (İstanbul), 1332- Selçu Taşalan (İstanbul), 1333- Hilmi Den Güden (Kayseri), 1334- Gökhan Demibağ (İstanbul), 1335- Naim Köse (Balkesir), 1336- Burak Onsekiz (İstanbul), 1337- Feza Teoman (İstanbul), 1338- Yıldırım Baltacı (Adana), 1339- Mustafa Apaydın (İstanbul), 1340- Altuğ Kışar (Ankara), 1341- Pınar Mezhepoğ (Ankara)

ŞİİR

KEDİM

Benim bir kedim var
Gözü şimşek parıldar

Bir tıkırtı duydu mu,
Fare deyip hemen koşar

Eğer boş kalırsa
Yumağıyla oynar

Eğer acıkırsa
Tatlı tatlı süt içer

Eğer bir yeri acıyorsa
Acı acı miyavlar

YURŞALIM NİGİZ

GÖÇMEN KUŞLAR

Bir gün yine geldiler
Bunlar göçmen kuşlar
Süzülerek uçuyorlar
Beyaz siyah renk renk.

Sanki hepsi seviniyor
Oynuyorlar çoşuyorlar
Sanki hepsi bize
İşte ben geldim diyorlar.

Bunların adı nedir
Biliyor musunuz
Tanıdınız değil mi
Bunlar leylekler.

Evet evet
Hepsi leylek
Tanıdınız değil mi
Bu güzel kuşları.

ŞİFA GÖKNUR

YEŞİL GÖZLERİN

Gözlerin
Pırıl pırıl parlıyor
Bana bakıp gülümsüyor
Yeşil gözlerin.

Gözümün önünde bir pırıl
Yüzümü kamaştırıyor
Tatlı, güzel canlı
Yeşil gözlerin.

Yolumu aydınlatmak
Bana yol göstermek istiyo
Sevimli, neşeli
Yeşil gözlerin.

SEMİHA ÖNER

FIKRA

KIL

Adam her gün aynı lokantada yemek
di. Gene böyle bir gün yemek yerken
den bağırdı:
– Garson, bu ne? Her gelişimde ye-
kten bir kıl çıkıyor.
Garson usulca yaklaşarak.
– Beyim, dedi, biliyorsunuz burası
s bir lokantadır. Müşterilerimize
aşında hindi vereceğiz de, önce tüyle-
den başladık.

KEÇİ İLE...

Adam keçisinin ipinden tutmuş, kırla-
kokusunu içine çekerek eve dönüyor-
Baktı karşıdan hiç hoşlanmadığı bir
nşusu geliyor, görmezliğe gelmek
edi. Fakat komşu durup seslendi:
– Dur canım, bu eşekle nereye gidi-
rsun böyle?
Adam durdu, sinirli bir tavırla:
– Hoppala, dedi, eşek de nereden çık-
Keçi bu , keçi! Eşek değil.
Sevimsiz komşu güldü ve umursamaz
tavırla cevap verdi:
– Ben zaten keçi ile konuşuyorum, sa-
ne oluyor?

PAYLAŞMA

Anne iki oğluna 5 dakika soğan soyma cezası vermişti. Mutfağa girdiğinde oğullarından birinin ağladığını gördü.
— Niye ağlıyorsun oğlum?
— İşi paylaştık anneciğim. Kardeşim soğanları soyuyor, ben ağlıyorum.

YEMEK

Bir çocuk hasta idi. Doktoru yoklamaya geldiğinde sordu:
— Bugün ne yedin bakayım?
— Köfte yedim efendim.
Doktor iştahı olup olmadığını araştırıyordu.
— Tabi iştahla yedin, değil mi?
— Hayır efendim, salatayla yedim.

ASKERLİK

Teyzesi Ayşe'yi askerlik konusunda çalıştırıyordu. Sordu:
— Ağabeyin 19 yaşını bitirdikten sonra ne olacak?
Ayşe fazla düşünmeden yanıtı yapıştırdı:
— 20 yaşında olacak!..

BİR EDER

Öğretmen küçük Gökhan'a sordu:
— Oğlum üç kedi, iki kedi daha ne eder?
— Beş eder öğretmenim.
— Pek güzel! Ya bir kedi, bir serçe, bir solucanın toplamı nedir?
— Bir kedi efendim.
— Ne?.. Bir kedi mi eder ?
— Serçe solucanı yer, kedi de serçeyi yeyince geriye bir kedi kalır.

MEKTUP ARKADAŞI

DEMET KURTOĞLU: Yaşım 9. Şiir yazmayı, müzik dinlemeyi, resim yapmayı çok severim. Kartpostal koleksiyonum var. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Namık Kemal Mah. 3. Cad. 6/3Kızılay/Ankara

PINAR GÖLPINAR: 11 yaşındayım. İlkokul 5. sınıf öğrencisiyim. Şiir yazmayı, flüt çalmayı çok severim. Ayrıca pul koleksiyonu yapıyorum. Dergi okuru arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Mestanzade Mah. 372 Sok. No: 13 Adana.

ÖMÜR KOÇ: Yaşım 13. Pul biriktirir, futbol oynamayı severim. Yaşıdım olan arkadaşlarla yazışmak istiyorum. Adres: Batı Mah. Palmiye Sok. Köşem Apt, Kat: 4, D: 9, Pendik/İstanbul.

ABDULLAH ÖZ: Ticaret Lisesi'nde okuyorum. Pul ve kartpostal biriktirir, spor yaparım. Yurt dışından ve yurt içinden arkadaş edinmek istiyorum. Adres: H. Hamoğlu İşhanı. P.K. 101 Çorum.

MEHMET YILDIZ: 15 yaşındayım. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, spor yapmayı çok seviyorum. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum; bana yazarsanız sevinirim. Adres: Bacatipi Atalar Cad. No: 26 Gültepe/İstanbul.

MUSTAFA ÇELİK: Yaşım 16. Boş zamanlarımda müzik dinler, çakmak ve pul kolleksiyonu yaparım. Yüzme ve futbol sevdiğim spor dallarındandır. Adres: Yeşil Mah. Dik Sok. Kayseri.

RESİM

OCUKLAR

ıl, eğlen, şen, mutlu ol!
şamın en mutlu anındasın.
yü, sen de Mehmetçik ol,
lkınsın bu vatanın
ralarda oynamıştın
ralarda gömülmüştün.
mdi, bu değerli, vatanın
üyesi olmuşsun

EYNEP GÜNGÖRÜNCE

Özlem Erkan

Sönmez Üsküner

BİLMECE BULMACA

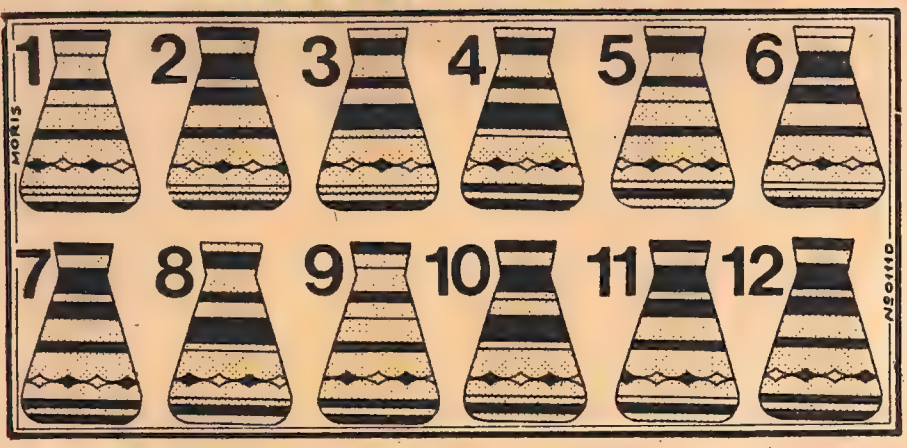

Yukarıda 12 adet vazo görüyorsunuz. Bunlardan ikisi birbirinin eşidir. Hangilerinin eş olduğunu gelin beraber bulalım.

Yukarıdaki bardaklardan biri dışın da hepsi çifttir. Tek olanı bulmas için Tülây hanıma yardımcı olu musunuz?

Böcek çiçeğe ulaşmak için hangi yollardan geçmeli, ona yardım eder misiniz?

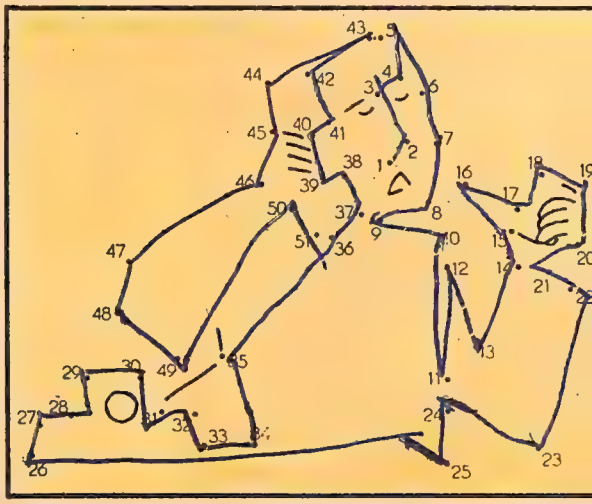

1'den 51'e kadar olan sayıları birleştirin, bakalım ne çıkacak?

BİR HİKAYE YAZALIM

24. sayıdaki **"Bir Hikâye Yazalım"** köşesinin resimlerine gönderdiğiniz hikâyeler değerlendirildi. Kazanan kardeşimiz **Gaziantep'ten Şahin Taş.** Hikâyeyi yine 18. sayfada bulacaksınız. Bu kezki resimleri yukarıda görüyorsunuz. Yazdığınız hikâyeleri gönderme adresini bir daha yineleyelim: **"Milliyet Çocuk Dergisi"/Bir Hikâye Yazalım, Cağaloğlu-İstanbul."** Tümünüze başarılar...

BİLMECE BULMACA

karıda sekiz kare görüyorsunuz. Bu karelerdeki insanlar yanlış yerlerde unuyorlar. Doğrularını bulabilir misiniz?

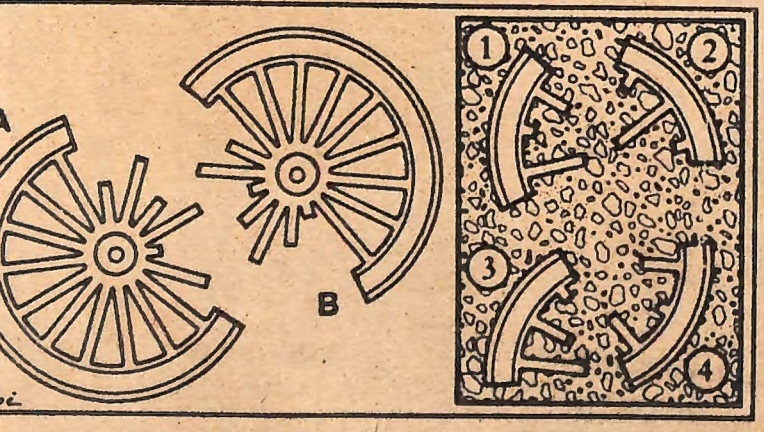

karıda gördüğünüz iki kırık tekerleği sağdaki parçalardan hangisi bütün?

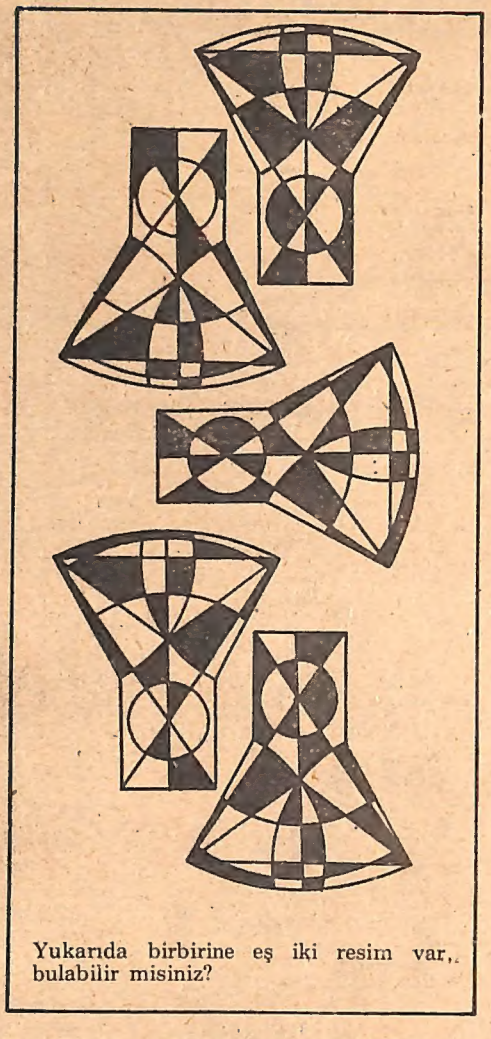

Yukarıda birbirine eş iki resim var, bulabilir misiniz?

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

7 FARK: 1- Kadının kulağı, 2- Prizdeki fişin kordonu, 3- Perdenin kordonu, 4- Çekmece, 5- Çöp kovasının alttaki beneği, 6- Kadının elindeki çöp, 7- Kabın tutacağı.

SİMETRİK RESİMLER: 1- Adamın piposu, 2- Köpeğin burnu, 3- Perdenin püskülü, 4- Köpeğin kuyruğu, 5- Gazetedeki resim karesi, 6- Çiçeğin yaprağı, 7- Yastığın düğmeleri, 8- Koltuğun ayağı, 9- Adamın gömleğinin düğmeleri, 10- Koltuğun düğmesi.

HIRSIZ KİM? Hırsız kalabalığın ortasında duran , elinde 670 TL.'lık ve 530 TL.'lık iki kravat tutan adamdır.

KARELER: 1-4G, 4-5E, 5-6A, 7-1B, 9-2D, 10-3 A.

nasıl çalışır?

Asansör

Yüksek yapılarda en büyük kolaylık

BU sayımızın konusu asansör olmasaydı, herhalde gökdelenler olmazdı... Dünyanın en yüksek yapısı Empire State Building'de 46. katta çalışanların halini düşünün bir kere!

Asansörün kalbi, yapının en üst katının da üstünde yerleştirilmiş olan elektrik motorudur, bu motor dişli çark sistemi ile asansör kabininin asılı olduğu çelik halatı çeker ya da bırakır. İstenilen katta durmayı, kabin içindeki seçme düğmesinin komutlarına uyan kat selektörü (1) gerçekleştirir, çelik halatı istenilen katın gerektirdiği uzunlukta tutan asansör kabini, rehber raylar (2) sayesinde, asansör boşluğunda sallanmadan istenilen kata ulaştığında, kapı, içeriden verilen komutla, kabinin hemen üzerindeki açma kapama düzeni (3) ile açılır, bu iş genellikle otomatikleştirilmiştir. Kabini çekme ve salma işlemi, dört ayrı çelik halat ile yapılır.

Motor, yüksek devirle döndüğü için, asansörü çekiş hızını yolcuları rahatsız etmeyecek düzeye ayrı bir redüksiyon (azaltma) düzeni (7) ile donatılmıştır. Bu ünitenin gücü, halatı çeken, salan dişli çarka aktarılır. (8) Asansörün taşıyabileceği yükün biraz azı ağırlıkta bir karşı-ağırlık, fizik dersinde makaralar bölümünde gördüğünüz gibi, asansör inerken yukarı çıkar, çıkarken de iner. Bu asansörün yükünü de belirli ölçüde azaltır.

Elektro-mekanik fren düzeni (9) asansörü, istenilen kata ulaştığında durdurur.

Alt solda gördüğünüz kapı açma-kapama düzeni, elektrik motoru (10) ve kapı temas kolları (11) ile donatılmıştır.

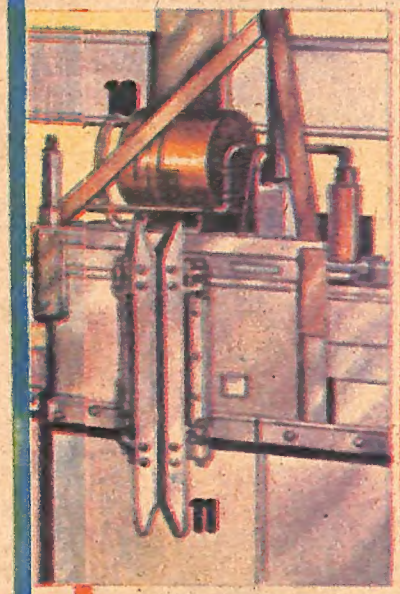

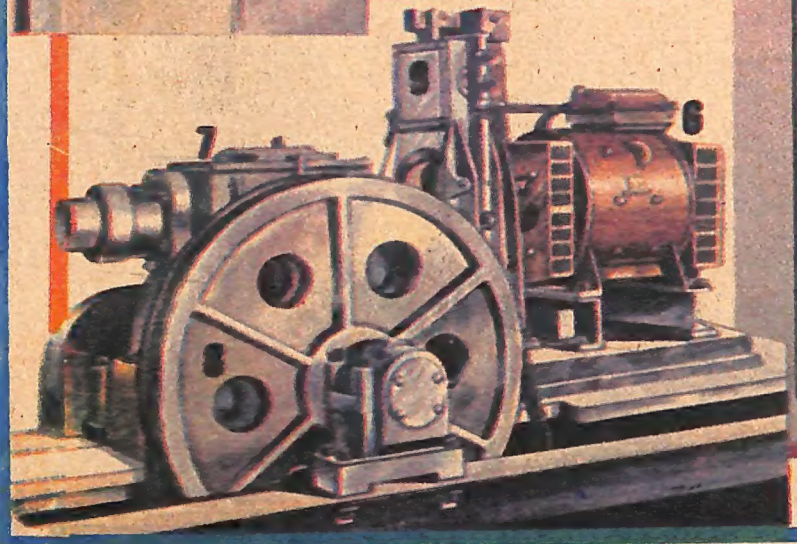

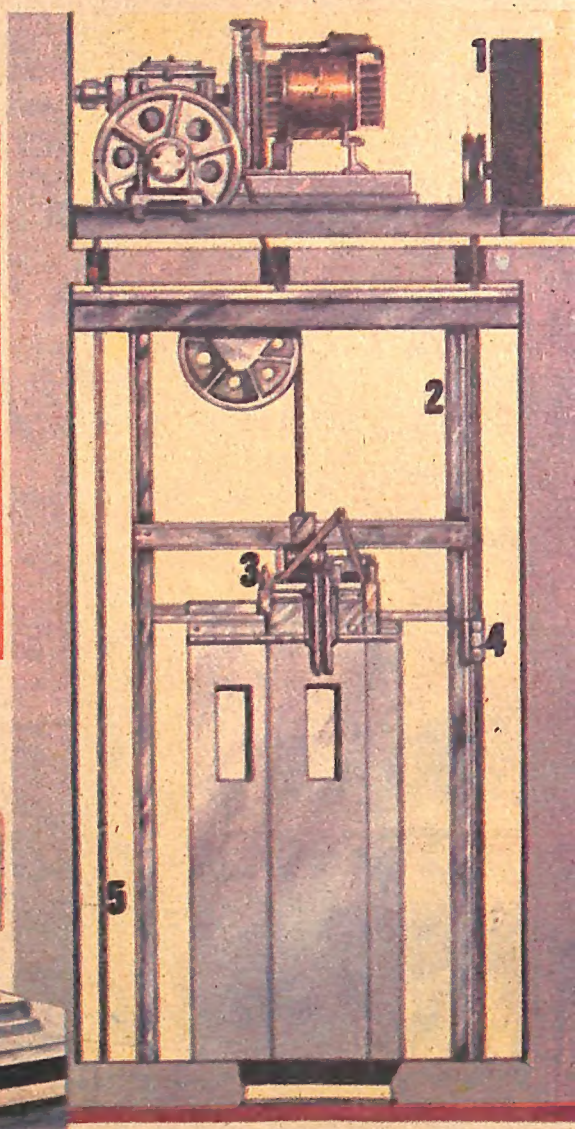

Asansörün Parçaları

1—Mekanik idare kolu
2—Çelik idare rayı
3—Kapı idare mekanizması
4—Kat göstergesi
5 -Çelik halat
6—Elektrik motoru
7—Halat sarma dişlisi
8—Makara dili-Çark
9—Elektronik fren
10-Motor
11-Kaldırma kolu

KİTAP KUPONU 29 | BİSİKLET KUPONU 29 | FUTBOL TOPU KUPONU 29 | YABANCI DİL KAMPLARI KUPONU 29 | TELEVİZYON KUPONU 29

Çocuklar!

BAKKALDAN ALACAĞINIZ ② TANE MİS MISIR GEVREĞİ'nin CORN FLAKES

"Çok kolay" YAZAN YERİNİ KESİP BİZE GÖNDERİN, TİŞÖRTÜNÜZÜ ALIN!

Sevgili çocuklar,
Sizlere bahar ve yaz boyunca sırtınızdan çıkarmayacağınız tişörtler hazırladık. Bu tişörtleri, spor ve oyun forması gibi de kullanabileceksiniz.

Tişörtünüzü nasıl alacaksınız ?

Bakkaldan iki kutu mısır gevreği (Cornflakes) alın. Kutuların yan kenarındaki "Çok kolay" yazılı parçayı kesin. Okunaklı yazılmış isim ve adresinizle birlikte P.K. 129 Mecidiyeköy-İstanbul adresine postalayın. Ama yaşınızla beraber tişörtünüzün "küçük" mü, "orta boy" mu olacağını belirtmeyi sakın unutmayın. Mısır gevreğinizi de afiyetle yiyin.

Mısır gevreği, tozşeker, soğuk süt.
Çıtır çıtır. Afiyet olsun.

ÇAĞDAŞ KAHVALTINIZ

Temmuz ve Ağustos'da

BEDAVA

3000 TİŞÖRT DAĞITIYORUZ.

«Babam her gece rahat uyuyor. Çünkü... TÜRKBANK'da hesabı var!»

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
" ikinci adresiniz "